

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

28 mai 2021

PROJET DE LOI

**portant des mesures de soutien temporaires
en raison de la pandémie
du COVID-19**

SOMMAIRE

Pages

Résumé	3
Exposé des motifs	4
Avant-projet de loi	22
Avis du Conseil d'État	30
Projet de loi	45

CONFORMÉMENT À L'ARTICLE 8, § 2, 2°, DE LA LOI DU 15 DÉCEMBRE 2013,
L'ANALYSE D'IMPACT N'A PAS ÉTÉ DEMANDÉE.

**LE GOUVERNEMENT DEMANDE L'URGENCE CONFORMÉMENT À
L'ARTICLE 51 DU RÈGLEMENT.**

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

28 mei 2021

WETSONTWERP

**houdende tijdelijke ondersteunings-
maatregelen ten gevolge van
de COVID-19-pandemie**

INHOUD

Blz.

Samenvatting	3
Memorie van toelichting	4
Voorontwerp	22
Advies van de Raad van State	30
Wetsontwerp	45

OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 8, § 2, 2°, VAN DE WET VAN 15 DECEMBER 2013
WERD DE IMPACTANALYSE NIET GEVRAAGD.

**DE URGENTIEVERKLARING WORDT DOOR DE REGERING GEVRAAGD
OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 51 VAN HET RÈGLEMENT.**

04679

Le gouvernement a déposé ce projet de loi le 28 mai 2021.

Le “bon à tirer” a été reçu à la Chambre le 1er juin 2021.

De regering heeft dit wetsontwerp op 28 mei 2021 ingediend.

De “goedkeuring tot drukken” werd op 1 juni 2021 door de Kamer ontvangen.

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
Vooruit	: Vooruit
cdH	: centre démocrate Humaniste
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>		<i>Afkorting bij de numerering van de publicaties:</i>	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toezpraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigegekleurd papier)

RÉSUMÉ

Les dispositions du projet de loi exécutent les décisions prises dans le cadre de l'octroi de mesures de soutien temporaires afin d'atténuer, dans les meilleurs délais, les conséquences fiscales et socioéconomiques des mesures d'urgence qui ont été adoptées pour limiter la propagation du coronavirus COVID-19.

SAMENVATTING

De bepalingen van het wetsontwerp geven uitvoering aan de beslissingen genomen in het kader van de toekenning van tijdelijke ondersteuningsmaatregelen, om zo snel mogelijk de fiscale en sociaaleconomische gevolgen te verzachten van de noodmaatregelen die zijn genomen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken.

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

TITRE IER

Disposition générale

Cet article précise le fondement constitutionnel en matière de compétence.

TITRE 2

Économie

CHAPITRE UNIQUE

Mesure de compensation pour certains auteurs et artistes-interprètes ou exécutants afin de compenser la perte de revenus générés par les droits d'auteur et les droits voisins en raison du coronavirus

La crise sanitaire résultant de la pandémie mondiale de COVID a eu de lourdes répercussions sur l'économie belge. Les fermetures obligatoires ont entraîné pour beaucoup d'acteurs économiques la perte ou la diminution de leurs revenus. C'est également le cas pour le secteur culturel. Le secteur culturel a été pratiquement paralysé en mars 2020. Les auteurs et les artistes en particulier ont vu au moins une partie de leurs revenus se tarir.

Le gouvernement propose donc de compenser quelque peu cette perte de revenus. Il s'agit donc d'indemniser un préjudice. Le présent chapitre vise à compenser partiellement les diminutions des revenus provenant des droits d'auteur et des droits voisins en introduisant de nouvelles mesures d'aide sociale.

Art. 2

Le présent chapitre instaure une mesure de compensation sociale pour indemniser les auteurs et les artistes-interprètes ou exécutants qui ont été touchés par le coronavirus.

Le montant total affecté est de 19 107 088 euros et est financé par le budget de l'État.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

TITEL I

Algemene bepaling

Dit artikel bepaalt de constitutionele bevoegdheidsgrondslag.

TITEL 2

Economie

ENIG HOOFDSTUK

Compensatiemaatregel voor bepaalde auteurs en uitvoerende kunstenaars ter compensatie van de minderinkomsten uit auteursrechten en naburige rechten als gevolg van het coronavirus

De gezondheidscrisis ten gevolge van de wereldwijde COVID-pandemie heeft zware gevolgen voor de Belgische economie. Verplichte sluitingen hebben ertoe geleid dat vele economische actoren hun inkomsten zagen verdwijnen of verminderen. Dit is ook het geval voor de culturele sector. De culturele sector viel nagenoeg helemaal stil sinds maart 2020. In het bijzonder auteurs en artiesten zagen minstens een deel van hun inkomsten opdrogen.

De regering stelt daarom voor dit verlies aan inkomsten enigszins te compenseren. De bedoeling is dus een schade te vergoeden. Dit hoofdstuk strekt ertoe de verminderingen van inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten gedeeltelijk op te vangen, door de invoering van nieuwe sociale steunmaatregelen.

Art. 2

Dit hoofdstuk voert een sociale compensatiemaatregel in om de auteurs en uitvoerende kunstenaars die werden getroffen het coronavirus te compenseren.

Het totale bedrag dat wordt uitgetrokken bedraagt EUR 19 107 088 en wordt gefinancierd vanuit de begroting van de Staat.

Art. 3

L'article 3 précise que l'objectif de la mesure de compensation sociale est de compenser la perte de revenus de certaines formes d'exploitation à la suite de la crise du COVID pendant la période 2020-2021. Plus précisément, il s'agit de la compensation pour la perte de revenus de droits d'auteur et de droits voisins de certaines formes d'exploitation. L'article 6 donne davantage de précisions sur ces formes d'exploitation.

Il convient de souligner qu'il s'agit d'une aide sociale unique, dont le seul but est de compenser la perte de revenus à la suite du coronavirus pour la période 2020-2021. Il s'agit donc ici des conséquences directes des mesures prises dans la lutte contre le coronavirus, comme par exemple l'annulation d'événements, représentation théâtrale et spectacles vivants ou les fermetures obligatoires.

Il convient également de noter que la diminution des revenus pour l'année 2020 peut déjà être largement cartographiée, tandis que pour la diminution des revenus pour l'année 2021, l'ampleur de l'impact ne sera pleinement visible qu'en 2022. Néanmoins, il a été décidé de déjà compenser également certaines diminutions des revenus déjà connues pour 2021.

Art. 4

Cet article dispose que les bénéficiaires de cette mesure sont uniquement des personnes physiques ou des sociétés unipersonnelles qui ont leur résidence fiscale en Belgique.

Art. 5

Le montant minimum de la compensation est fixé à 150 EUR par année de référence. Un montant qui est inférieur à 150 EUR n'est pas payé. Le montant maximum de la compensation est fixé à 10 000 EUR. Ces 2 seuils ont été choisis pour plusieurs raisons. Conformément à l'article 7 de la loi, les sociétés de gestion interviendront dans le paiement de la compensation aux bénéficiaires. Pour les sociétés de gestion, le coût du paiement doit rester proportionnel au montant à verser, c'est pourquoi les montants très faibles ne sont pas versés. Le montant maximum est imposé parce que l'objectif principal de cette mesure d'aide est de soutenir les artistes les plus vulnérables. L'objectif n'est pas de donner aux artistes

Art. 3

Artikel 3 verduidelijkt dat het doel van de sociale compensatiemaatregel erin bestaat het verlies aan inkomsten uit bepaalde exploitatiewijzen ten gevolge van de COVID-crisis in de periode 2020-2021 te compenseren. Het gaat meer specifiek om de compensatie van het verlies aan inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten van bepaalde soorten exploitatievormen. Over deze exploitatievormen wordt meer toelichting verschaft in artikel 6.

Hierbij moet worden benadrukt dat het gaat om een eenmalige sociale steunmaatregel die enkel en alleen tot doel heeft de verminderde inkomsten voor de periode 2020-2021 als gevolg van het coronavirus te compenseren. Het gaat hier dus om de directe gevolgen van de maatregelen genomen in de strijd tegen het coronavirus, zoals bijvoorbeeld het afgelasten van evenementen, theatervoorstellingen en liveoptredens of gedwongen sluitingen.

Het is tevens passend op te merken dat de minder inkomsten voor het jaar 2020 al grotendeels in kaart kunnen worden gebracht, terwijl het voor de minderinkomsten voor het jaar 2021 pas in 2022 volledig duidelijk wordt hoe groot de impact zal zijn geweest. Desalniettemin wordt ervoor geopteerd om ook bepaalde reeds gekende minderinkomsten voor 2021 te compenseren.

Art. 4

Dit artikel bepaalt dat de begunstigden van deze maatregel enkel natuurlijke personen of eenpersoonsvennootschappen zijn, die hun fiscale woonplaats in België hebben.

Art. 5

Het minimumbedrag van de compensatie wordt bepaald op EUR 150 per referentiejaar. Een bedrag dat lager ligt dan EUR 150 wordt niet uitbetaald. Het maximumbedrag van de compensatie bedraagt EUR 10 000. Er werd gekozen voor deze 2 drempels om meerdere redenen. Conform artikel 7 van de wet, zullen de beheersvennootschappen worden ingeschakeld in de uitbetaling van de compensatie aan de begunstigden. Voor de beheersvennootschappen moet de kost van de uitbetaling in verhouding blijven tot het uit te betalen bedrag, daarom worden zeer lage bedragen niet uitbetaald. Het maximumbedrag wordt dan weer opgelegd omdat deze steunmaatregel vooral tot doel heeft de meest

ayant les revenus les plus élevés une augmentation au-delà d'une certaine limite.

En tout cas, la compensation ne peut jamais dépasser 70 % de la diminution des revenus.

La loi prévoit habilité cependant également le Roi à déterminer les modalités de paiement et de calcul du montant qui revient à chaque bénéficiaire. Il est possible que, dans certains cas, le Roi prévoie un montant forfaitaire parce qu'un calcul de l'indemnité, par exemple, sur la base des revenus des années précédentes, est impossible. Si, dans des cas particuliers, on choisit de travailler avec un montant forfaitaire, cette limite de 70 % ne s'applique pas, puisque dans ce cas, il est impossible de calculer ce pourcentage de 70 %. Il est donc choisi de maintenir la limite inférieure de 150 euros par bénéficiaire mais de limiter le montant maximal à 500 euros par bénéficiaire.

Art. 6

L'article 6 précise quels modes d'exploitation peuvent bénéficier de l'aide sociale. En effet, certaines formes de compensation sont plus touchées que d'autres par les conséquences du coronavirus. L'article 6 précise donc que l'objectif premier de l'aide est de compenser les pertes de revenus des représentations et exécutions publiques. Pensons aux spectacles vivants, représentations théâtrales, représentations d'opéra,... Chacune de ces formes d'exploitation génère des revenus provenant des droits d'auteur et droits voisins pour les auteurs ou les artistes-interprètes ou exécutants. La nécessité d'annuler les représentations et les spectacles a entraîné la perte de la plupart de ces revenus. Il est donc jugé approprié de compenser partiellement cette baisse de revenus provenant de ces formes d'exploitation par une mesure d'aide sociale.

Une habilitation facultative du Roi est prévue pour lui permettre de reprendre d'autres formes d'exploitation ou d'apporter des précisions. Ainsi, les deux types d'exploitation mentionnés peuvent encore être précisés davantage. Une indication importante à cet égard est la "matrice des rubriques de perception" reprise en annexe de l'arrêté royal du 25 avril 2014 relatif à l'organisation administrative et comptable, au contrôle interne, à la comptabilité et aux comptes annuels des sociétés de gestion de droits d'auteur et de droits voisins ainsi qu'aux informations que celles-ci doivent fournir.

kwetsbare artiesten te ondersteunen. Het doel is niet om de artiesten met de hoogste inkomens een opslag te geven boven een zekere limiet.

In elk geval mag de compensatie nooit meer dan 70 % van de verminderde inkomsten bedragen.

Er wordt in de wet echter ook voorzien in een machtiging aan de Koning om nadere modaliteiten te bepalen wat betreft de uitbetaling en berekening van het bedrag dat toekomt aan elke begunstigde. Het is mogelijk dat in bepaalde gevallen de Koning zal voorzien in een forfaitair bedrag, omdat een berekening van de vergoeding op basis van bijvoorbeeld de inkomsten van vorige jaren, onmogelijk is. Indien er in bijzondere gevallen wordt gekozen om te werken met een forfaitair bedrag, geldt deze grens van 70 % niet, omdat het in dat geval onmogelijk is dit percentage van 70 % te berekenen. Daarom wordt ervoor gekozen om de ondergrens van EUR 150 per begunstigde te behouden, maar het maximumbedrag te beperken tot EUR 500 per begunstigde.

Art. 6

Artikel 6 bepaalt welke exploitatievormen in aanmerking komen voor de sociale compensatie. Het is immers zo dat bepaalde exploitatievormen meer getroffen werden dan anderen door de gevolgen van het coronavirus. Daarom wordt in artikel 6 verduidelijkt dat de steunmaatregel in de eerste plaats bedoeld is om het verlies aan inkomsten uit openbare uitvoeringen en openbare opvoeringen op te vangen. Te denken valt aan live optredens, theatervoorstellingen, opera opvoeringen, ... Elk van deze exploitatievormen brengt inkomsten uit auteursrecht of naburige rechten mee voor auteurs en uitvoerende kunstenaars. Doordat optredens en voorstellingen geannuleerd dienden te worden viel deze inkomstenbron grotendeels weg. Daarom wordt het passend geacht de verminderde inkomsten uit deze exploitatievormen gedeeltelijk te compenseren via een sociale steunmaatregel.

Er wordt voorzien in een facultatieve machtiging aan de Koning om ook andere exploitatievormen op te nemen of verduidelijking aan te brengen. Zo kunnen de twee vermelde exploitatievormen nog verder worden gespecificeerd. Een belangrijke indicatie hierbij is de zogenaamde "matrix van inningsrubrieken" die als bijlage opgenomen werd in het koninklijk besluit van 25 april 2014 betreffende de administratieve en boekhoudkundige organisatie, de interne controle, de boekhouding en de jaarrekeningen van de vennootschappen voor het beheer van auteursrechten en naburige rechten alsook de informatie die zij moeten verschaffen.

Cette habilitation permet également au Roi de déterminer certaines autres situations spécifiques où des pertes ont été subies en raison de la crise du coronavirus. Pensons par exemple aux auteurs qui, en raison de la crise, n'ont pas pu trouver un éditeur pour publier leur livre. En tout cas, la société de gestion devra être en mesure de justifier ces situations et seule une partie limitée de la somme totale perçue par la société de gestion pourra être utilisée à ces fins. Il peut s'agir d'une rémunération forfaitaire.

Art. 7

Compte tenu de la situation difficile dans laquelle certains auteurs et artistes-interprètes ou exécutants se trouvent, il est important que le montant de la mesure de compensation sociale parvienne à ses bénéficiaires en 2021. Pour assurer une répartition harmonieuse et efficace de la compensation, les sociétés de gestion et les organismes de gestion collective sont donc chargés de répartir les montants aux auteurs et artistes-interprètes ou exécutants bénéficiaires. Il convient de préciser que seules les sociétés de gestion établies en Belgique ou les organismes de gestion collective ayant une succursale en Belgique interviendront à cette fin.

Afin que les sociétés de gestion et les organismes de gestion collective puissent verser les montants aux bénéficiaires, une partie du montant total de la mesure d'aide sociale leur sera accordée. A cette fin, le Roi désignera les sociétés de gestion et les organismes de gestion collective spécifiques. En effet, vu le champ d'application de la mesure d'aide sociale, toutes les sociétés de gestion ou organismes de gestion collective ne pourront pas répartir une partie du montant. Il convient de rappeler que les mesures d'aide visent à compenser la perte de revenus provenant des droits d'auteur et des droits voisins en ce qui concerne certaines formes d'exploitation.

La loi stipule dispose également que la part du montant total de la compensation sociale qui revient aux sociétés de gestion est calculée sur la base de la réduction des perceptions au cours de l'année 2020 relatives aux formes d'exploitation énumérées dans la loi. Il convient de noter que les pertes subies en 2021 en raison du coronavirus ne sont donc pas prises en considération dans le calcul de la part du montant total qui sera versée à chaque société de gestion. Le Roi est habilité à préciser le mode de calcul de cette partie. Pour ce faire, il peut prendre en

Deze machtiging laat eveneens toe aan de Koning om bepaalde andere specifieke situaties vast te stellen waar verliezen geleden werden als gevolg van de coronacrisis. Te denken valt bijvoorbeeld aan auteurs die als gevolg van de coronacrisis geen uitgever hebben kunnen vinden om hun boek uit te geven. In elk geval zal de beheersvennootschap deze situaties moeten kunnen rechtvaardigen en zal slechts een beperkt deel van de totale som die de beheersvennootschap ontvangt voor deze doeleinden kunnen worden gebruikt. Dit kan een forfaitaire vergoeding zijn.

Art. 7

Gelet op de moeilijke situatie waarin sommige auteurs en artiesten zich bevinden is het van belang dat het bedrag van de sociale compensatiemaatregel nog in 2021 bij de begunstigden terecht komt. Om een vlotte en efficiënte verdeling van de compensatie te verzekeren worden daarom de beheersvennootschappen en collectieve beheersorganisaties belast met de verdeling van de bedragen naar de begunstigde auteurs en uitvoerende kunstenaars. Hierbij dient te worden verduidelijkt dat enkel beheersvennootschappen die in België gevestigd zijn of collectieve beheersorganisaties met een bijkantoor in België hiervoor zullen worden ingeschakeld.

Opdat de beheersvennootschappen en collectieve beheersorganisaties de bedragen kunnen uitkeren aan de begunstigden, zullen zij een deel van het totale bedrag van de sociale steunmaatregel toegekend krijgen. De Koning zal in dat verband de specifieke beheersvennootschappen en collectieve beheersorganisaties aanduiden. Immers, gezien het toepassingsgebied van de sociale steunmaatregel, zal niet elke beheersvennootschap of collectieve beheersorganisatie in aanmerking komen om een deel van het bedrag te verdelen. Het is passend eraan te herinneren dat de steunmaatregelen erop gericht zijn de verminderde inkomsten uit auteursrecht en naburige rechten met betrekking tot bepaalde exploitatievormen te compenseren.

De wet stelt eveneens vast dat het deel van het totale bedrag van de sociale compensatie dat toekomt aan de beheersvennootschappen wordt berekend aan de hand van de verminderde inningen in de loop van het jaar 2020 met betrekking tot de exploitatievormen zoals opgesomd in de wet. Hierbij dient te worden benadrukt dat de verliezen geleden in 2021 als gevolg van het coronavirus dus niet in aanmerking worden genomen om het deel van het totale bedrag dat aan elke beheersvennootschap zal worden uitgekeerd te berekenen. De Koning wordt

compte la moyenne des recettes des formes spécifiques d'exploitation des années 2017, 2018 et 2019.

Comme ce sont certaines sociétés de gestion et organismes de gestion collective qui seront chargés du paiement, il convient de préciser qu'il n'est certainement pas nécessaire que l'auteur ou l'artiste-interprète ou exécutant souhaitant recourir à la mesure de compensation sociale soit affilié auprès d'une société de gestion. Même si l'auteur ou l'artiste-interprète ou exécutant n'est pas affilié auprès d'une société de gestion, il peut bénéficier de la mesure de compensation sociale.

En outre, le Roi est habilité à fixer le mode de calcul du montant qui revient à chaque bénéficiaire individuel et les modalités relatives au paiement de ce montant Ici, on pourrait penser à une comparaison des recettes de l'exercice 2020 avec la moyenne des recettes des années 2017, 2018 et 2019 par bénéficiaire ou une somme forfaitaire.

Art. 8

L'article 8 dispose que si une société de gestion ou un organisme de gestion collective a renoncé à percevoir la rémunération auprès des utilisateurs de leur répertoire en 2020 et s'engage à faire un geste commercial en 2021, cette société de gestion peut utiliser la partie du montant de la compensation pour compenser la perte de revenus subie du fait de ce geste en 2020 et 2021.

Le geste devra être fait envers les secteurs qui, en raison des mesures prises par le gouvernement fédéral dans la lutte contre le coronavirus, ont été contraints de fermer leurs portes en 2021. Cela concerne, par exemple, l'horeca, les centres de fitness et les professions de contact non médicales. Bien sûr, rien n'empêche la société de gestion de faire un geste envers d'autres secteurs touchés par le coronavirus, mais non obligés de fermer.

L'utilisation de ce mécanisme signifie que certaines limites ne s'appliquent pas. Les articles 4, alinéa 1er, 5, alinéa 3, et 9 ne sont pas applicables à concurrence du montant auquel la société a renoncé. Concrètement, cela signifie qu'en plus des personnes physiques et des entreprises unipersonnelles, les personnes morales peuvent également bénéficier de la mesure d'aide. De même, la limite de 70 % ne s'appliquera pas. Le pourcentage maximum de coût de 5 % sera également

gemachtigd om de berekeningswijze van dit deel nader te preciseren. Hij kan hierbij rekening houden met het gemiddelde van de inkomsten uit de specifieke exploitatievormen van de jaren 2017, 2018 en 2019.

Aangezien het bepaalde beheersvennootschappen en collectieve beheersorganisaties zijn die zullen belast worden met de uitbetaling, dient te worden verduidelijkt dat het zeker niet vereist is dat de auteur of uitvoerend kunstenaar die een beroep wenst te doen op de sociale compensatiemaatregel moet aangesloten zijn bij een beheersvennootschap. Ook indien de auteur of uitvoerende kunstenaar niet is aangesloten bij een beheersvennootschap, kan deze in aanmerking komen voor de sociale compensatiemaatregel.

Daarnaast wordt de Koning gemachtigd om de berekeningswijze van het bedrag dat toekomt aan een individuele begunstigde en de modaliteiten van uitbetaling van dit bedrag vast te leggen. Hier kan worden gedacht aan een vergelijking van de inkomsten van het jaar 2020 met het gemiddelde van de inkomsten van de jaren 2017, 2018 en 2019 per begunstigde of een forfaitair bedrag.

Art. 8

Artikel 8 bepaalt dat indien een beheersvennootschap of collectieve beheersorganisatie heeft verzaakt aan de inning van de vergoeding bij de gebruikers van hun repertoire in 2020 en zich engageren om in het jaar 2021 een commerciële geste te doen, deze beheersvennootschap het deel van het bedrag van de compensatie kan gebruiken om de minderinkomsten die zij door deze geste in 2020 en 2021 heeft geleden te compenseren.

De geste zal moeten worden gedaan ten aanzien van de sectoren die, omwille van de maatregelen genomen door de federale overheid in de strijd tegen het coronavirus, in 2021 verplicht de deuren hebben moeten sluiten. Het gaat dan bijvoorbeeld om de horeca, de fitnesscentra en de niet-medische contactberoepen. Niets belet de beheersvennootschap uiteraard om ook ten aanzien van andere sectoren die werden getroffen door het coronavirus maar niet verplicht werden gesloten, een geste te doen.

Gebruik maken van dit mechanisme brengt met zich mee dat bepaalde limieten niet van toepassing zijn. De artikelen 4, eerste lid, 5, derde lid, en 9 zijn niet van toepassing tot het bedrag waaraan de beheersvennootschap heeft verzaakt. Concreet betekent dit, dat naast natuurlijke personen en eenpersoonsvennootschappen ook rechtspersonen in aanmerking komen voor de steunmaatregel. Ook de begrenzing van 70 % zal niet van toepassing zijn. Ook het maximum kostenpercentage

supprimé, en conséquence de quoi le droit commun sera à nouveau applicable. Le minimum de 150 EUR et le maximum de 10 000 EUR par année de référence sont cependant conservés. L'exclusion de l'application des articles 4, alinéa 1er, 5, alinéa 3, et 9, et des limites qu'ils comportent s'explique par le fait que ces sociétés de gestion ou organismes de gestion collective ont pris de leur propre initiative "des mesures de solidarité" avec des secteurs en difficulté en renonçant à des perceptions pourtant dues. Un tel geste a évidemment eu pour conséquence d'aggraver leur diminution de revenus et le législateur n'a donc ici pas souhaité limiter le bénéfice de la mesure compensatoire en estimant qu'ils avaient déjà acquitté les seuils prévus à ces articles.

La compensation ne porte pas sur la part de la perception qui sera attribuées à des ayants droits dont le domicile fiscal n'est pas en Belgique. Cela également pour effet que la compensation ne porte pas sur 100 % de la somme que la société de gestion renonce à percevoir.

Le Roi est habilité à poursuivre la mise en œuvre de cette disposition.

Art. 9

Sauf dans l'hypothèse de l'article 8, les sociétés de gestion ne peuvent percevoir que des frais de gestion de 5 %. Cela constitue une dérogation à l'article XI.256 du Code de droit économique.

Art. 10

Le paragraphe 1er de l'article 10 prévoit que le Service de contrôle des sociétés de gestion de droits d'auteur et de droits voisins du Service public fédéral Economie contrôlera l'application de l'article 7 et des arrêtés d'exécution pris à cet effet, par les sociétés de gestion et les organismes de gestion collective. Le Service de contrôle peut rechercher et constater les infractions à l'article 7.

Le deuxième paragraphe dispose que les dispositions pertinentes du Code de droit économique sont applicables par analogie. Il est ainsi précisé que les procédures visées aux articles XV.31/1 et XV.66/2 du Code de droit économique peuvent être appliquées.

Le troisième paragraphe dispose qu'en cas d'infraction aux dispositions du présent chapitre ou aux arrêtés

van 5 % zal vervallen, waardoor het gemeen recht terug van toepassing wordt. Het minimum van EUR 150 en het maximum van EUR 10 000 per referentiejaar blijven echter wel behouden. De uitsluiting van de toepassing van de artikelen 4, eerste lid, 5, derde lid, en 9 en van de daarin vervatte beperkingen wordt verklaard door het feit dat deze beheersvennootschappen of collectieve beheersorganisaties op eigen initiatief "solidariteitsmaatregelen" hebben genomen ten aanzien van sectoren in moeilijkheden door af te zien van nochtans verschuldigde inningen. Een dergelijk gebaar heeft uiteraard tot gevolg gehad dat hun inkomsten nog werden verminderd en de wetgever heeft dus hier het voordeel van de compensatiemaatregel niet willen beperken door ervan uit te gaan dat zij de in deze artikelen vastgestelde drempels reeds hadden bereikt.

De vergoeding betreft niet het deel van de inning dat zal worden toegekend aan begunstigden die hun fiscale woonplaats niet in België hebben. Dit heeft ook tot gevolg dat de compensatie niet 100 % dekt van het bedrag waarvan de beheersvennootschap afziet.

De Koning wordt gemachtigd om verdere uitvoering te geven aan deze bepaling.

Art. 9

Behoudens in de hypothese van artikel 8, mogen de beheersvennootschappen slechts een beheerskost aanrekenen van 5 %. Dit vormt een afwijking op artikel XI.256 van het Wetboek van economisch recht.

Art. 10

De eerste paragraaf van artikel 10 bepaalt dat de Controledienst van de vennootschappen voor het beheer van auteursrechten en naburige rechten bij de Federale Overheidsdienst Economie controle zal uitoefenen op de toepassing van artikel 7 en de uitvoeringsbesluiten die hiertoe werden genomen, door de beheersvennootschappen en collectieve beheersorganisaties. De Controledienst kan inbreuken op artikel 7 opsporen en vaststellen.

De tweede paragraaf bepaalt dat de relevante bepalingen van het Wetboek van economisch recht van overeenkomstige toepassing zijn. Hierbij wordt verduidelijkt dat er toepassing kan worden gemaakt van de procedures zoals bedoeld in de artikelen XV.31/1 en XV.66/2 van het Wetboek van economisch recht.

De derde paragraaf bepaalt dat, indien inbreuken worden gepleegd op de bepalingen van dit hoofdstuk of

d'exécution pris à cet effet, ou si les agents du Service de contrôle sont délibérément empêchés d'accomplir leur tâche, des amendes pénales de 26 à 50 000 euros peuvent être infligées.

Art. 11

Cet article dispose que l'aide versée sera soumise au même régime de droit social et fiscal que si les auteurs et les artistes-interprètes ou exécutants avaient reçu ces revenus perdus des sociétés de gestion collective. En effet, les sociétés de gestion versent à leurs membres certains montants liés aux revenus générés par des formes d'exploitation spécifiques. Étant donné que les montants versés dans le cadre du mécanisme d'aide sont censés compenser la perte de revenus provenant des droits d'auteur et droits voisins à la suite de la pandémie de COVID-19, ces montants sont considérés comme ayant le même statut fiscal et social que s'ils provenaient directement des revenus de l'exploitation des œuvres et prestations.. En matière de copie privée, l'arrêt Padawan (C-467/08) indique aux points 30 et 40 que "...les États membres qui décident d'instaurer l'exception de copie pour un usage privé dans leur droit interne sont tenus de prévoir le versement d'une compensation équitable...(qui)... doit être regardée comme la contrepartie du préjudice subi par l'auteur". Le point 30 de l'arrêt SAWP (C 37/16) applique la même logique en matière de reprographie. Dans les deux cas, il s'agit d'une compensation qui est la contrepartie d'un préjudice causé par une décision de l'autorité. De même, la compensation envisagée dans le cadre du projet de loi, est une contrepartie du préjudice subi par les ayants droit du fait de l'application de mesures sanitaires. La nature juridique de la compensation est bien établie dans tous les pays de l'Union européenne et est la même que celle du droit d'auteur. C'est par ailleurs la raison pour laquelle le projet de précise que le régime social et fiscal qui s'attache à cette compensation est la même que celui qui s'attache au droit d'auteur. C'est aussi une des raisons qui explique qu'il s'agit d'une compétence fédérale.

Art. 12

Cette disposition précise que les montants perçus par les bénéficiaires dans le cadre de ce régime d'aide sociale ne sont pas considérés comme des revenus au sens de l'article 130 de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage. Par conséquent,

de hiertoe genomen uitvoeringsbesluiten of indien met opzet de ambtenaren van de Controledienst worden verhinderd hun opdracht uit te voeren, strafrechtelijke geldboetes van 26 tot 50 000 euro kunnen worden opgelegd.

Art. 11

Dit artikel bepaalt dat de uitbetaalde steun op sociaal-rechtelijk en fiscaal vlak wordt onderworpen aan hetzelfde regime zoals het geval zou zijn indien auteurs en uitvoerende kunstenaars deze misgelopen inkomsten zouden hebben ontvangen van de beheersvennootschappen. De beheersvennootschappen betalen aan hun leden immers bepaalde bedragen uit die zijn verbonden aan de inkomsten uit specifieke exploitatievormen. Aangezien de bedragen die worden uitbetaald in het kader van het steunmechanisme geacht worden de verminderde inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten ten gevolge van de COVID-19 pandemie te compenseren, worden deze bedragen geacht hetzelfde fiscale en sociale statuut te krijgen al zouden deze bedragen rechtsreeks voortvloeien uit de inkomsten uit de exploitatie van de werken en prestaties. Wat het kopiëren voor privégebruik betreft, wordt in het Padawan-arrest (C-467/08) in de punten 30 en 40 het volgende bepaald: "...De lidstaten die besluiten de uitzondering voor het kopiëren voor privégebruik in hun nationale wetgeving op te nemen, zijn verplicht te voorzien in de betaling van een billijke compensatie...(die) ... moet worden beschouwd als compensatie voor het door de auteur geleden nadeel". In punt 30 van het SAWP-arrest (C 37/16) wordt dezelfde logica toegepast met betrekking tot reprografie. In beide gevallen is de schadevergoeding de tegenprestatie voor een verlies dat is veroorzaakt door een besluit van de overheid. Evenzo is de in deze nota beoogde compensatie een tegenprestatie voor de schade die rechthebbenden lijden ten gevolge van de toepassing van gezondheidsmaatregelen. De juridische aard van de vergoeding is in alle landen van de Europese Unie duidelijk vastgesteld en is dezelfde als die van het auteursrecht. Dit is ook de reden waarom in het ontwerp wordt gespecificeerd dat de sociale en fiscale regeling die aan deze vergoeding is verbonden, dezelfde is als die welke aan het auteursrecht is verbonden. Dit is ook een van de reden waarom dit een federale bevoegdheid is.

Art. 12

Deze bepaling verduidelijkt dat de bedragen die de begunstigen ontvangen in het kader van deze sociale steunmaatregel niet worden beschouwd als inkomsten in de zin van artikel 130 van het KB van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering. Bijgevolg

ce montant ne peut être déduit du montant journalier de l'allocation de chômage s'il est versé à un bénéficiaire.

TITRE 3

Finances

CHAPITRE UNIQUE

Remboursement des droits d'accise pour la bière en cuves et en fûts invendable

Le présent article vise un remboursement des droits d'accise pour la bière en cuves et en fûts déjà mise à la consommation et devenue invendable à la suite des mesures prises par le gouvernement dans le cadre de la crise du coronavirus.

La deuxième fermeture de l'horeca à partir du 19 octobre 2020 à minuit et la durée prolongée de cette fermeture a pris les brasseurs et les exploitants de l'horeca au dépourvu. Cela a eu pour conséquence que beaucoup de bière en cuves et en fûts a été mise à la consommation et est devenue entre-temps invendable à cause de la date limite de consommation de la bière dans ces types d'emballage en vrac. Étant donné que les produits ont été mis à la consommation, les droits d'accise ont été payés.

En vue de la réouverture de l'horeca, la bière devenue invendable devra être remplacée. À ce moment, les droits d'accise devront de nouveau être payés.

En tant que mesure de soutien pour le secteur, il a été décidé de rembourser de nouveau les droits d'accise déjà payés à la condition que la bière concernée a bien été reprise et détruite et qu'elle a été remplacée par la personne qui a mis la bière à la consommation, gratuitement ou du moins sans nouvelle facturation des droits d'accise, par de la bière de même nature et en même quantité.

Les droits d'accise sont remboursés à la personne qui a mis la bière à la consommation, car c'est elle qui a payé l'accise initiale au Trésor, qui peut fournir des informations sur les mises à la consommation et qui peut ou non répercuter l'accise sur ses clients. En incluant explicitement la condition selon laquelle la bière devenue invendable doit être remplacée sans nouvelle facturation des droits d'accise, on garantit que l'avantage de la mesure revient en fin de compte aux exploitants de l'horeca et que les droits d'accise ne sont pas payés deux fois pour la "même" bière (une fois pour la bière

kan dit bedrag niet in mindering worden gebracht van het dagbedrag van de werkloosheidsuitkering, indien deze zou worden uitgekeerd aan een begunstigde.

TITEL 3

Financien

ENIG HOOFDSTUK

Terugbetaling van accijnzen voor onverkoopbaar tankbier en bier in vaten

Dit artikel beoogt een terugbetaling van accijnzen voor tankbier en bier in vaten dat reeds in verbruik werd gesteld en dat onverkoopbaar geworden is ingevolge de maatregelen die de overheid heeft genomen in het kader van de coronacrisis.

De tweede sluiting van de horeca vanaf 19 oktober 2020 om middernacht en de lange duur van deze sluiting kwam onverwacht voor brouwerijen en horeca-uitbaters. Hierdoor werd er veel bier in vaten en in tanks in verbruik gesteld dat intussen onverkoopbaar is geworden door de lange sluiting en de beperkte houdbaarheidsdatum van bier in dit soort bulkverpakkingen. Doordat de goederen in verbruik werden gesteld, werden accijnzen reeds betaald.

Naar aanleiding van de heropening van de horeca, zal het bier dat onverkoopbaar is geworden moeten worden vervangen. Op dat moment zullen opnieuw accijnzen moeten worden betaald.

Als steunmaatregel voor de sector werd beslist om de reeds betaalde accijnzen opnieuw terug te betalen evenwel op voorwaarde dat het betrokken bier effectief werd teruggenomen en vernietigd, en kosteloos of ten minste zonder nieuwe doorrekening van accijnzen werd vervangen door bier van dezelfde aard en in dezelfde hoeveelheid door de persoon die het bier in verbruik heeft gesteld.

De accijnzen worden terugbetaald aan de persoon die het bier in verbruik heeft gesteld, aangezien het deze persoon is die de oorspronkelijke accijnzen heeft betaald aan de schatkist, die informatie kan aanreiken over de inverbruikstellingen, en die de accijnzen al dan niet doorrekent aan zijn klanten. Door echter expliciet de voorwaarde op te nemen dat het onverkoopbaar geworden bier moet worden vervangen zonder nieuwe doorrekening van accijnzen, wordt ervoor gezorgd dat het voordeel van de maatregel uiteindelijk ten goede komt aan de horeca-uitbaters en dat er geen twee keer

initialement fournie qui est devenue invendable et une seconde fois pour la bière qui sera finalement vendue).

D'une part, nous supposons que, si le secteur avait su que l'horeca serait fermé pendant une si longue période, les livraisons de bière (ou une partie d'entre elles) n'auraient pas eu lieu dans la période précédant mi-octobre 2020 et que, par conséquent, la bière n'aurait pas été mise à la consommation à ce moment-là et donc qu'aucun droit d'accise n'aurait été payé. D'autre part, cette mesure vise à soutenir le secteur et les exploitants de l'horeca lors de la réouverture et à leur accorder un avantage en garantissant qu'aucun nouveau droit d'accise ne sera facturé lorsque de la bière sera livrée en remplacement de la bière devenue invendable. La mesure incitera également les brasseurs à remplacer la bière gratuitement ou sans nouvelle facturation des droits d'accise. Suite à la remarque faite par le Conseil d'État dans son avis n° 69.376/3, il peut être précisé que le bénéficiaire du remboursement des droits d'accise est accordé à la personne qui a mis la bière à la consommation et que la mesure prévoit ici une égalité de traitement. Le remboursement est toutefois subordonné à la répercussion de l'avantage sur les exploitants de l'horeca au moyen d'un remplacement de 1 pour 1.

La mesure est de nouveau limitée à la bière en cuves et en fûts non ouverts dont la durée de conservation est par nature limitée. Pour les autres boissons et les autres emballages, une date limite de consommation plus éloignée ou l'écoulement plus facile de ces boissons via un autre canal (par exemple la grande distribution ou la vente à emporter) rendent la nécessité de cette mesure de soutien moins importante.

Le Roi définit la procédure d'octroi du remboursement des droits d'accise.

La présente mesure est d'application pour la bière en cuves et en fûts mise à la consommation entre le 1er juin 2020 et le 30 octobre 2020 et qui a été remplacée entre le 1er avril 2021 et le 30 septembre 2021.

accijnzen moet worden betaald voor "hetzelfde" bier (één keer voor het oorspronkelijk geleverde bier dat onverkoopbaar is geworden, en een tweede keer voor het bier dat uiteindelijk zal worden verkocht).

Eenzijds gaan we ervan uit dat indien de sector zou hebben geweten dat de horeca zo lang zou worden gesloten, dat (een deel van) de leveringen van bier niet zouden hebben plaatsgevonden in de periode vóór half oktober 2020 en dat – bijgevolg – het bier op dat moment niet in verbruik zou zijn gesteld en er dus geen accijnzen zouden zijn betaald. Anderzijds heeft deze maatregel tot doel de sector en de horeca-uitbaters te ondersteunen bij de heropening en hen een voordeel te doen toekennen door ervoor te zorgen dat geen nieuwe accijnzen zullen worden aangerekend wanneer bier wordt geleverd ter vervanging van bier dat onverkoopbaar was geworden. De maatregel zal ook brouwers stimuleren om bier kosteloos of zonder nieuwe doorrekening van accijnzen te vervangen. In gevolge de opmerking van de Raad van State in het advies nr. 69.376/3 kan worden verduidelijkt dat het voordeel van de terugbetaling van accijnzen wordt verleend aan de persoon die het bier in verbruik heeft gesteld en dat de maatregel hier in een gelijke behandeling voorziet. Een voorwaarde voor terugbetaling is echter dat het voordeel wordt doorge-rekend aan de horeca-uitbaters door middel van een 1-op-1-vervanging.

De maatregel wordt opnieuw beperkt tot tankbier en bier in niet-geopende vaten waaraan inherent is dat ze slechts een beperkte houdbaarheidsdatum hebben. Voor andere dranken en andere verpakkingen geldt dat er ofwel een langere houdbaarheidsdatum is, ofwel dat het gemakkelijker is om deze dranken in een ander kanaal te brengen (bv retail of take-away), waardoor er een minder acute nood is aan deze steunmaatregel.

De Koning bepaalt de procedure van toekenning van terugbetaling van accijnzen.

Deze maatregel is van toepassing op alle inverbruik-stellingen van tankbier en bier in vaten vanaf 1 juni 2020 tot en met 30 oktober 2020, dat werd vervangen tussen 1 april 2021 en 30 september 2021.

TITRE 4

Affaires sociales

CHAPITRE UNIQUE

La réduction groupe-cible des cotisations de sécurité sociale dans le cadre de la relance

La lutte contre une nouvelle propagation du coronavirus nous a obligés à fermer complètement certains secteurs et activités (parfois par phases). Cela a eu et a bien sûr un impact énorme sur le chiffre d'affaires et la viabilité des entreprises concernées.

Cependant, cette crise économique sans précédent a également eu des effets graves sur le chiffre d'affaires et l'emploi dans une partie importante des entreprises pour lesquelles aucune fermeture obligatoire n'a été imposée. Peut-être que l'effet "cicatrice" temporaire à partir du "redémarrage" complet des activités sera ici au moins aussi important que pour les activités et les entreprises qui ont dû temporairement cesser complètement leur activité mais qui ont été soutenues par le chômage temporaire pour leurs travailleurs et autres mesures cibles, y compris les mesures de réduction des coûts salariaux de la sécurité sociale.

En outre, il est à craindre que lorsque un certain nombre de mesures de soutien (telles que l'assouplissement du chômage temporaire en cas de force majeure corona) seront supprimées, un certain nombre de travailleurs ne pourront plus trouver du travail dans leur ancien secteur d'emploi. Pour soutenir les opportunités de réemploi, et ainsi faciliter le passage d'une activité à une autre, il est souhaitable de soutenir temporairement le coût salarial dans les entreprises qui augmentent leur volume d'emploi. Cela peut être réalisé grâce à une réduction forfaitaire pour ce volume d'emploi accru, limitée dans le temps. Au cœur de cette proposition se trouve donc une facilitation temporaire pour augmenter (accélérer) le volume d'emploi dans les entreprises. Cela peut concerner le réemploi de travailleurs dont le contrat de travail a été temporairement (et souvent durant une longue période) suspendu, l'inclusion de travailleurs ayant moins de perspectives dans d'autres entreprises ou l'embauche de travailleurs récemment licenciés dans leur propre entreprise. L'essentiel est que le volume d'emploi augmente.

De cette manière, nous soutenons non seulement la relance de l'emploi dans les secteurs qui sont restés fermés pendant un certain temps ou qui ont subi d'une autre manière une activité réduite en raison de la crise corona, mais également l'emploi dans les secteurs avec

TITEL 4

Sociale zaken

ENIG HOOFDSTUK

Doelgroepvermindering van socialezekerheidsbijdragen in het kader van de relance

De strijd tegen een verdere verspreiding van het coronavirus heeft genoopt tot het (soms in fasen) volledig sluiten van bepaalde sectoren en activiteiten. Dit had en heeft uiteraard een zware impact op de omzet en de leefbaarheid van de betrokken ondernemingen.

Deze economische crisis zonder voorgaanden heeft echter ook zware effecten gehad op de omzet en tewerkstelling bij een belangrijk deel van ondernemingen waarvoor geen verplichte sluiting werd opgelegd. Misschien dat het temporeel "littekeneffect" vanaf de veralgemeende "heropstart" van de activiteiten hier minstens even groot zal zijn als voor de activiteiten en ondernemingen die tijdelijk volledig hun activiteit moesten staken maar die wel werden ondersteund via tijdelijke werkloosheid voor hun medewerkers en andere, gerichte, maatregelen waaronder de RSZ-loonkostenverlagende maatregelen.

Daarnaast valt te vrezen dat bij het stopzetten van een aantal ondersteuningsmaatregelen (zoals de versoepelde tijdelijke werkloosheid corona-overmacht) een aantal werknemers niet meer aan de slag zullen kunnen gaan in hun vroegere sector van tewerkstelling. Om de hertewerkstellingskansen te ondersteunen, en dus een transitie van de ene activiteit naar een andere te faciliteren, is het wenselijk om ondernemingen die hun tewerkstellingsvolume verhogen tijdelijk te ondersteunen in hun loonkost. Dat kan door een in de tijd beperkte, forfaitaire bijdragevermindering voor dat toegenomen tewerkstellingsvolume. Centraal in dit voorstel staat dus een tijdelijke facilitering om (versneld) het tewerkstellingsvolume in de ondernemingen te verhogen. Het kan hierbij gaan om het opnieuw tewerkstellen van eigen medewerkers wiens arbeidsovereenkomst tijdelijk (vaak zeer langdurig) geschorst was, om het opnemen van medewerkers die minder perspectief hadden in andere bedrijven of om het her-aanwerven van medewerkers die recent ontslagen werden in het eigen bedrijf. De essentie is dat het volume tewerkstelling wordt verhoogd.

Op deze manier ondersteunen we niet enkel de herlancering van de tewerkstelling in die sectoren die gedurende een tijd gesloten bleven of op een andere manier een verminderde activiteit kenden ten gevolge van de coronacrisis, maar ook de tewerkstelling in sectoren met

une marge de croissance orientée vers l'avenir vers une économie plus durable, verte et numérique.

Art. 14

Cet article décrit le champ d'application de la mesure de l'octroi d'une réduction groupe-cible des cotisations sociales dans le cadre de la relance aux employeurs du secteur privé.

Art. 15

Cet article définit les notions suivantes: réduction groupe-cible, mu, mu (glob), mu (glob) total, G9, G17, unité d'établissement et employeur lourdement impacté.

Art. 16

Cet article détermine la période, ainsi que le nombre de personnes pour lesquelles la réduction groupe-cible peut être appliquée. La réduction groupe-cible s'applique au troisième trimestre 2021 pour soutenir le redémarrage des entreprises.

La réduction groupe-cible est attribuée à cinq travailleurs par unité d'établissement. Etant donné que cette mesure vise en grande partie – mais pas exclusivement – des commerces qui ont connu une diminution sensible de leur activité pendant la pandémie, un traitement équitable est recherché par rapport aux entreprises qui accomplissent leurs activités au travers de différentes filiales indépendamment de leur organisation au niveau juridique. L'objectif de la mesure est d'accorder le même avantage par unité d'établissement, peu importe que les unités d'établissement d'une même chaîne commerciale constituent des entités juridiques distinctes ou appartiennent à une seule entité juridique.

Cet article dispose également que la réduction groupe-cible ne peut être appliquée que par les employeurs qui, au niveau de l'employeur juridique, ont une augmentation du volume de travail réel au troisième trimestre 2021 par rapport au volume de travail réel dans le premier trimestre de 2021.

Tous les jours payés par l'employeur sont pris en compte pour le calcul de cette augmentation du volume de travail réel, ainsi que les jours de vacances pour ouvriers, les jours de repos compensatoire non rémunérés dans le cadre d'une diminution du temps de travail avec rémunération horaire majorée et les jours chômage temporaire pour cause d'intempérie. Cela signifie que l'augmentation peut être réalisée grâce à

ruimte tot een toekomstgerichte groei naar een meer duurzame, groene en digitale economie.

Art. 14

Dit artikel bakent het toepassingsgebied af van de maatregel van toekenning van een doelgroepvermindering van socialezekerheids-bijdragen in het kader van de relance tot de werkgevers uit de privésector.

Art. 15

Dit artikel definieert de volgende begrippen: doelgroepvermindering, mu, mu (glob), totale mu (glob), G9, G17, vestigingseenheid en zwaar getroffen werkgever.

Art. 16

Dit artikel bepaalt de periode, alsook het aantal personen waarvoor de doelgroepvermindering kan worden toegepast. De doelgroepvermindering is van toepassing voor het derde kwartaal 2021 om de heropstart van ondernemingen te ondersteunen.

De doelgroepvermindering wordt toegekend voor vijf werknemers per vestigingseenheid. Aangezien de maatregel in belangrijke mate – doch niet uitsluitend – handelszaken viseert die tijdens de pandemie een gevoelig verlies van activiteit kenden, wordt getracht om een gelijke behandeling te bewerkstelligen tussen ondernemingen die in verschillende filialen hun activiteiten uitoefenen ongeacht hun juridische organisatie. Het doel van de maatregel is om hetzelfde voordeel toe te kennen per vestigingseenheid van eenzelfde keten, ongeacht of deze vestigingseenheden afzonderlijke juridische entiteiten vormen of deel uitmaken van één enkele juridische entiteit.

Dit artikel bepaalt bijkomend dat de doelgroepvermindering alleen kan worden toegepast door werkgevers die op het niveau van de juridische werkgever een toename kennen van het reële arbeidsvolume in het derde kwartaal 2021 ten opzichte van het reële arbeidsvolume in het eerste kwartaal 2021.

Voor de berekening van het reële arbeidsvolume komen alle door de werkgever bezoldigde dagen in aanmerking, alsook de vakantiedagen voor arbeiders, de onbezoldigde dagen inhaalrust in het kader van de maatregelen tot vermindering van de arbeidstijd met verhoogde uurloon en de dagen tijdelijke werkloosheid ingevolge slecht weer. Dit betekent dat de toename kan gerealiseerd worden door nieuwe, bijkomende,

de nouveaux recrutements supplémentaires, mais aussi, par exemple, en permettant aux travailleurs qui étaient temporairement au chômage de retourner travailler auprès de son employeur.

Art. 17

Ni l'augmentation du personnel mentionné à l'article 16, ni la diminution qui détermine qu'un employeur est lourdement impacté ne peuvent résulter d'une opération de restructuration légale comme par exemple une fusion, scission ou cession de branche d'activité.

Art. 18

Cet article détermine le montant de la réduction groupe cible. Le montant de la réduction groupe cible est différent pour les employeurs dont l'activité a été lourdement impacté pendant la pandémie et pour les employeurs qui n'ont pas ou moins été impactés. Un employeur est considéré comme lourdement impacté lorsque le volume de travail du premier trimestre de 2021 est 50 % inférieur à celui du premier trimestre 2020 ou au quatrième trimestre 2020 50 % inférieur par rapport au quatrième trimestre 2019. Cette comparaison est faite au niveau de l'employeur.

L'employeur peut appliquer la réduction ONSS pour cinq travailleurs qui sont employés au troisième trimestre 2021. Il ne s'agit pas nécessairement des travailleurs qui sont recrutés ou qui reviennent suite à une période de un chômage temporaire. Cela concerne cinq employés par unité d'établissement individuelle. Un employeur disposant de deux unités d'établissement pourra ainsi appliquer la réduction du groupe cible pour dix salariés, cinq pour un établissement, cinq pour l'autre. Si le nombre de travailleurs dans l'un de ces établissements est inférieur à cinq, le nombre de réductions groupe-cible sera limité à ce nombre.

Art. 19

Cette disposition prévoit que certaines règles générales relatives aux réductions groupe-cible sont applicables à la réduction groupe-cible instauré par cette loi. Il s'agit entre autres des règles concernant la déclaration via la DmfA, le cumul avec la réduction structurelle et les autres réductions groupe-cible, le calcul *pro rata* et la limitation aux cotisations patronales de base dues.

aanwervingen maar ook door bijvoorbeeld werknemers die tijdelijk werkloos waren terug aan de slag te laten gaan bij hun werkgever.

Art. 17

De toename van het arbeidsvolume waarvan sprake in artikel 16, noch de afname die bepalend is om een werkgever als zwaar getroffen de beschouwen, mag het gevolg zijn van een juridische herstructureringsoperatie zoals bijvoorbeeld een fusies, splitsing of overdracht van bedrijfstak.

Art. 18

Dit artikel bepaalt het bedrag van de doelgroepvermindering. Het bedrag van de doelgroepvermindering is verschillend voor de werkgevers van wie de activiteit zwaar is getroffen tijdens de pandemie en de werkgevers die niet of minder zwaar zijn getroffen. Als zwaar getroffen wordt beschouwd werkgevers bij wie het reële arbeidsvolume tijdens het eerste kwartaal 2021 50 % lager lag dan in het eerste kwartaal 2020 of tijdens het vierde kwartaal 2020 50 % lager lag dan in het vierde kwartaal 2019. Deze vergelijking gebeurt op niveau van de werkgever.

De werkgever kan de RSZ-vermindering toepassen voor vijf werknemers die in dienst zijn in het derde kwartaal 2021. Het hoeft daarbij niet te gaan om de werknemers die worden aangeworven of uit tijdelijke werkloosheid komen. Het gaat om vijf werknemers per afzonderlijke vestigingseenheid. Een werkgever met twee vestigingseenheden zal zo de doelgroepvermindering kunnen toepassen voor tien werknemers, vijf in de ene vestiging, vijf in de andere. Is het aantal werknemers in één van deze vestigingen minder dan vijf, dan wordt het aantal doelgroepverminderingen tot dat aantal beperkt.

Art. 19

Dit artikel verklaart bepaalde algemene regels inzake de doelgroepverminderingen van toepassing op de doelgroepvermindering die deze wet invoert. Het gaat onder meer om de regels inzake aangifte via DmfA, de cumulatieve met de structurele vermindering en andere doelgroepverminderingen, de *pro-rata* berekening en de begrenzing tot de verschuldigde patronale basisbijdragen.

Art. 20

Cet article détermine les conditions supplémentaires auxquelles l'employeur doit satisfaire afin de bénéficier de la réduction groupe-cible.

En premier lieu, il doit garder les travailleurs pour lesquels il applique la réduction groupe-cible en service de manière ininterrompue pendant le trimestre auquel se rapporte cette réduction groupe-cible. Une dérogation est prévue dans le cas où le travailleur a remis lui-même sa démission ou s'il a été licencié pour motif grave.

Deuxièmement, l'avantage de la réduction groupe-cible ne peut être acquis que pour autant que l'employeur n'ait pas, au cours de 2021, distribué de dividendes aux actionnaires ou de bonus aux membres du conseil d'administration ou au personnel de direction et ne procède pas au rachat d'actions propres. L'exigence de non-distribution de bonus implique que seule la rémunération de base peut être payée aux personnes concernées, et par exemple non des actions, des participations aux bénéficiaires ou des avantages supplémentaires.

Troisièmement, il ne peut pas avoir annoncé ni annoncer un licenciement collectif durant le deuxième et troisième trimestre.

Quatrièmement, l'employeur à qui il est imposé d'utiliser un système de caisse enregistrée doit se conformer à cette obligation.

Cinquièmement, en 2021 il doit se conformer aux dispositions de la loi du 5 mars 2017 concernant le travail faisable et maniable en ce qui concerne les obligations de formation, dans la mesure et pour autant qu'elles appliquent à lui. Il doit donc, le cas échéant, respecter les conventions collectives de travail conclues dans ce cadre et applicables à son entreprise ou, à défaut, les obligations découlant de l'existence d'un compte de formation individuel tel que visé à l'article 14 de la loi du 5 mars 2017. En l'absence de convention collectives sectorielles et d'un compte de formation individuel, un droit à la formation de 2 jours en moyenne par an, par équivalent temps plein est d'application dans l'entreprise, conformément à l'article 15 de la loi précitée.

Art. 21

Cet article désigne les inspecteurs sociaux qui sont chargés de surveiller le respect des dispositions du présent chapitre et leurs pouvoirs.

Art. 20

Dit artikel bepaalt welke bijkomende voorwaarden de werkgever moet naleven om aanspraak te kunnen maken op de doelgroepvermindering.

Ten eerste moet hij de werknemers waarvoor hij de doelgroepvermindering toepast ononderbroken in dienst houden gedurende het kwartaal waarop deze doelgroepvermindering betrekking heeft. Uitzondering wordt gemaakt voor werknemers die zelf ontslag nemen of die worden ontslagen wegens dringende redenen.

Ten tweede blijft het voordeel van de doelgroepvermindering slechts verworven voor zover de werkgever in 2021 geen dividend uitkeert aan aandeelhouders of bonussen aan de leden van de raad van bestuur of het leidinggevend personeel, en geen eigen aandelen inkoop. De vereiste inzake het niet-uitkeren van bonussen impliceert dat aan de betrokkenen slechts de basisverloning kan worden uitbetaald, en bijvoorbeeld geen aandelen, winstparticipaties of bijkomende voordelen.

Ten derde mag hij in het tweede en derde kwartaal 2021 geen collectief ontslag aangekondigd hebben of aankondigen.

Ten vierde moet de werkgever die onder het verplicht gebruik van de geregistreerd kassasysteem valt, deze verplichting naleven.

Ten vijfde moet hij in 2021 voldoen aan de bepalingen van de wet van 5 maart 2017 betreffende werkbaar en wendbaar werk m.b.t. de opleidingsverplichtingen, in de mate en voor zover dat deze verplichtingen op hem van toepassing. Hij moet dus in voorkomend geval de collectieve arbeidsovereenkomsten naleven die in dit kader zijn gesloten en die van toepassing zijn op zijn onderneming of, bij gebreke daarvan, de verplichtingen die voortvloeien uit de individuele opleidingsrekening zoals bedoeld in artikel 14 van de wet van 5 maart 2017. Bij ontstentenis van sectorale collectieve arbeidsovereenkomsten en een individuele opleidingsrekening geldt binnen de onderneming een recht op opleiding van gemiddeld 2 dagen per jaar, per voltijds equivalent, overeenkomstig artikel 15 van voornoemde wet.

Art. 21

Dit artikel wijst de sociaal inspecteurs aan die belast zijn met het toezicht op de naleving van de bepalingen van dit hoofdstuk en hun bevoegdheden.

Art. 22

Cet article introduit un nouveau montant forfaitaire "G17" dans la loi-programme du 24 décembre 2002, qui correspond à 2400 euros.

Art. 23

Cet article fixe la date d'entrée en vigueur des dispositions de ce chapitre.

TITRE 5

*Emploi*CHAPITRE 1ER

Octroyer aux employeurs qui occupent des travailleurs manuels qui relèvent de la Commission paritaire de l'industrie hôtelière (PC 302) une réduction des cotisations de sécurité sociale destinées au régime des vacances légales des travailleurs manuels et à octroyer une subvention à l'Office national des vacances annuelles

Au vu de la persistance de la crise sanitaire et des difficultés économiques qui en résultent, le but de la présente loi est de soulager les employeurs d'un secteur qui a été touché de plein fouet par les mesures de confinement prises par le gouvernement pour préserver la santé de nos concitoyens.

Depuis le mois de mars 2020, le secteur Horeca a connu deux fermetures à savoir la première entre le 15 mars et le 30 juin 2020 et la deuxième à compter du 19 octobre 2020 qui perdure jusqu'à ce jour.

Ce projet vise par conséquent à octroyer aux employeurs qui occupent des travailleurs manuels qui relèvent de la Commission paritaire de l'industrie hôtelière (PC 302) une réduction des cotisations de sécurité sociale destinées au régime des vacances légales des travailleurs manuels ainsi qu'à octroyer une subvention à l'Office national des vacances annuelles en compensation de la perte de recettes qui en résultera.

Le secteur de l'Horeca occupe un très grand nombre de travailleurs ouvriers ce qui entraîne des montants importants à payer lors de l'avis de débit. Il s'agit incontestablement d'un secteur particulièrement et profondément impacté par la crise tant il a été contraint de fermer durant des nombreux mois de 2020 et 2021. Un

Art. 22

Dit artikel voegt in de programmawet van 24 december 2002 een nieuw forfaitair bedrag "G17" in, dat overeenkomt met 2400 euro.

Art. 23

Dit artikel legt de datum van inwerkingtreding van de bepalingen van dit hoofdstuk vast.

TITEL 5

Werk

HOOFDSTUK 1

Toekenning van een vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen bestemd voor het wettelijk vakantiestelsel voor handarbeiders aan de werkgevers die handarbeiders tewerkstellen die onder het Paritair Comité voor het hotelbedrijf (PC 302) vallen, en tot toekenning van een toelage aan de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie

Gezien de aanhoudende gezondheidscrisis en de daaruit voortvloeiende economische moeilijkheden is het doel van de huidige wet om ondersteuning te bieden aan de werkgevers van een sector die het hard te verduren heeft gekregen door de lockdownmaatregelen die de regering heeft genomen om de gezondheid van onze burgers te beschermen.

Sinds maart 2020 heeft de horecasector twee sluitingen meegemaakt; de eerste vond plaats tussen 15 maart en 30 juni 2020 en de tweede te rekenen van 19 oktober 2020 tot heden.

Dit ontwerp heeft dan ook tot doel de werkgevers die handarbeiders tewerkstellen die onder het Paritair Comité voor het hotelbedrijf (PC 302) vallen een vermindering toe te kennen van de socialezekerheidsbijdragen voor de wettelijke vakantieregeling voor arbeiders en een subsidie toe te kennen aan de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie ter compensatie van de inkomstenderving die hieruit zal voortvloeien.

In de horecasector werkt een zeer groot aantal werknemers, waardoor aanzienlijke bedragen moeten worden betaald op het moment van de debetnota. Deze sector wordt ongetwijfeld bijzonder zwaar getroffen door de crisis, aangezien hij in 2020 en 2021 gedurende vele maanden werd gedwongen te sluiten. Een groot aantal

grand nombre d'employeurs ne pourront pas faire face au paiement de l'avis de débit annuel.

En ce qui concerne les autres secteurs qui ont dû fermés, la situation n'est pas identique car les périodes de fermeture ne sont généralement pas si longues et ils n'occupent pas autant de travailleurs manuels. De plus, l'extension de la présente mesure à d'autres secteurs d'activités s'avère impossible à mettre en œuvre en raison du fait que ceux-ci ne peuvent être définis de manière précise, que les administrations n'ont pas les moyens techniques pour l'implémenter et que sauf pour les employeurs de l'Horeca, les autres employeurs ont déjà reçu et en grande partie déjà payé ces cotisations. En outre, les autres secteurs fermés bénéficient de mesure de soutien ciblés autres. On peut notamment citer la loi du 2 avril 2021 portant des mesures de soutien temporaires en raison de la pandémie du COVID-19 qui prévoit une réduction groupe cible temporaire pour le secteur événementiel et de la culture. Pour, le secteur du voyage, cette même loi a prévu d'octroyer une réduction de cotisations aux employeurs pour les 2ème trimestre 2020, 4ème trimestre 2020, 1er trimestre 2021 et 2ème trimestre 2021.

Art. 24

La loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés impose aux employeurs des travailleurs manuels le paiement à l'Office national de sécurité sociale d'une cotisation de sécurité sociale destinée à financer le régime des vacances annuelles de 15,84 p.c. calculée sur les rémunérations à 108 %.

Une part de 10,27 p.c. comprise dans cette cotisation n'est versée qu'annuellement dans le cours de l'année qui suit l'exercice de vacances. La part de 5,57 p.c. est due trimestriellement en même temps que les autres cotisations de sécurité sociale.

Concrètement cela signifie pour les employeurs de l'Horeca que la cotisation annuelle de 10,27 p.c. calculée sur les rémunérations à 108 % qui ont été payées à leurs travailleurs manuels au cours de l'année 2020 devrait être versée à l'Office national de sécurité sociale au plus tard le 31 octobre 2021 suite au report par l'arrêté royal du 25 avril 2021 modifiant, dans le cadre de la lutte contre les conséquences socio-économiques de la pandémie du coronavirus, l'arrêté royal du 7 juin 2015 portant exécution du Titre IV, Chapitre 2 de la loi du 23 avril 2015 concernant la promotion de l'emploi, de la date de paiement initialement fixée au 30 avril 2021.

werkgevers zal de betaling van de jaarlijkse debetnota niet aankunnen.

De situatie is niet dezelfde voor andere sectoren die hebben moeten sluiten, aangezien de sluitingsperiodes over het algemeen niet zo lang waren en zij niet zo veel handarbeiders in dienst hebben. Bovendien is de uitbreiding van deze maatregel tot andere sectoren onmogelijk omdat deze sectoren niet nauwkeurig kunnen worden gedefinieerd, de administraties niet over de technische middelen beschikken om deze maatregel uit te voeren en, met uitzondering van de werkgevers in de horeca, de andere werkgevers deze bijdragen reeds hebben ontvangen en voor een groot deel ook hebben betaald. Bovendien komen de andere gesloten sectoren in aanmerking voor andere gerichte steunmaatregelen. Een voorbeeld hiervan is de wet van 2 april 2021 betreffende tijdelijke steunmaatregelen in verband met de COVID-19-pandemie, die voorziet in een tijdelijke vermindering voor de doelgroep van de evenementen- en cultuursector. Voor de reissector voorziet diezelfde wet in een vermindering van de werkgeversbijdragen voor het tweede kwartaal van 2020, het vierde kwartaal van 2020, het eerste kwartaal van 2021 en het tweede kwartaal van 2021.

Art. 24

De wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers verplicht de werkgevers van arbeiders tot betaling aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van een socialezekerheidsbijdrage van 15,84 pct., berekend op 108 pct. van het loon, ter financiering van de jaarlijkse vakantieregeling.

Een aandeel van 10,27 p.c. van deze bijdrage wordt pas jaarlijks betaald in het jaar dat volgt op het vakantiejaar. Het aandeel van 5,57 pct. is betaalbaar per kwartaal, tegelijk met de andere socialezekerheidsbijdragen.

Concreet betekent dit dat voor werkgevers in de horecasector de jaarlijkse bijdrage van 10,27 pct., berekend op het loon van 108 % dat zij in het jaar 2020 aan hun arbeiders hebben betaald, uiterlijk op 31 oktober 2021 aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid moet worden betaald, na het uitstel door het koninklijk besluit van 25 april 2021 tot wijziging van het koninklijk besluit van 7 juni 2015 tot uitvoering van Titel IV, Hoofdstuk 2 van de wet van 23 april 2015 tot verbetering van de werkgelegenheid, van de oorspronkelijk op 30 april 2021 vastgestelde datum van betaling.

Le secteur est touché de plein fouet par les mesures de confinement et l'exigence du paiement de cette cotisation signifierait pour nombre d'employeurs du secteur un coup de grâce fatidique. La plupart de ces employeurs sont pour l'instant confrontés à de très graves difficultés de trésorerie étant donné l'absence totale ou quasi-totale d'activité à laquelle ils sont confrontés depuis le début de la crise sanitaire.

La réduction de cotisation porte donc sur la cotisation annuelle de 10,27 p.c. due sur les rémunérations de l'année 2020 en ramenant à 0 p.c. le taux de cette cotisation. L'objectif est de permettre à ces employeurs d'être en mesure de reprendre leur activité lorsque les mesures de confinement seront levées et ainsi de sauvegarder l'emploi dans le secteur. Il s'agit par ce biais de favoriser au mieux la reprise prochaine de l'activité.

La disposition décrit le champ d'application de la mesure en question. La réduction de cotisation est octroyée aux employeurs pour leurs travailleurs manuels qui sont déclarés à l'Office national de sécurité sociale dans les catégories d'employeurs 017 et 317. S'il s'agit d'un employeur qui déclare des travailleurs dans plusieurs catégories, cette exonération ne concerne que les cotisations dues pour les travailleurs manuels de la catégorie 017/317.

Art. 25

Le présent article vise à prévoir le financement, dans le régime des vacances annuelles des ouvriers, de la compensation de la réduction des cotisations de sécurité sociale destinées au régime des vacances légales des travailleurs manuels qui relèvent de la Commission paritaire de l'industrie hôtelière (PC 302) prévue par l'article 38, § 3, 8°, alinéa 3, de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés tel que modifié par l'article 24 de la présente loi.

Cet article crée la base légale pour l'octroi d'une subvention pour l'Office national des vacances annuelles. Le montant de cette subvention, fixée à 110 000 000 euros, sera inscrit au budget du SPF Sécurité sociale.

L'alinéa 3 détermine la date à laquelle la subvention devra être payée à l'ONVA, soit avant le 31 juillet 2021, de manière à ce que l'ONVA dispose des moyens suffisants pour payer les pécules de vacances en 2021.

De sector wordt hard getroffen door de lockdownmaatregelen en de verplichting om deze bijdrage te betalen zou voor veel werkgevers in de sector een fatale klap zijn. De meeste van deze werkgevers kampen momenteel met zeer ernstige cashflowproblemen als gevolg van het totale of bijna totale gebrek aan activiteit waarmee zij sinds het begin van de gezondheidscrisis te kampen hebben.

De bijdragevermindering heeft derhalve betrekking op de jaarlijkse bijdrage van 10,27 pct. die op de lonen van het jaar 2020 verschuldigd is, waardoor het percentage van deze bijdrage tot 0 pct. wordt verlaagd. Het doel is deze werkgevers in staat te stellen hun activiteiten te hervatten wanneer de lockdownmaatregelen worden opgeheven en aldus de werkgelegenheid in de sector veilig te stellen. Het is de bedoeling de komende hervatting van de activiteiten zo veel mogelijk te bevorderen.

De bepaling beschrijft het toepassingsgebied van de betrokken maatregel. De bijdragevermindering wordt toegekend aan de werkgevers voor hun arbeiders die bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid zijn aangegeven in de werkgeverscategorieën 017 en 317. In het geval van een werkgever die werknemers in verschillende categorieën aangeeft, heeft deze vrijstelling alleen betrekking op de bijdragen die verschuldigd zijn voor de arbeiders van categorie 017/317.

Art. 25

Het doel van dit artikel is te voorzien, in het stelsel van de jaarlijkse vakantie van de arbeiders, in de financiering van de compensatie van de vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen bestemd voor het wettelijk vakantiestelsel voor handarbeiders die onder het Paritair Comité voor het hotelbedrijf (PC 302) vallen voorzien in artikel 38, § 3, 8°, derde lid, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers zoals gewijzigd bij artikel 24 van huidige wet.

Dit artikel creëert de juridische basis voor de toekenning van een toelage voor de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie. Het bedrag van deze toelage, vastgesteld op 110 000 000 euro, zal worden opgenomen in de begroting van de FOD Sociale Zekerheid.

Het derde lid bepaalt de datum waarop de toelage aan de RJV moet worden betaald, d.w.z. vóór 31 juli 2021, zodat de RJV over de voldoende middelen beschikt om het vakantiegeld in 2021 uit te betalen.

Art. 26

L'entrée en vigueur du chapitre est fixée au 15 juin 2021.

CHAPITRE 2

Elargissement de la capacité de travail des étudiants par la neutralisation des heures prestées pour le troisième trimestre 2021

En neutralisant les heures du troisième trimestre 2021, afin qu'elles n'entrent pas en compte dans le calcul du contingent, on va permettre aux étudiants de fournir une main-d'oeuvre supplémentaire. Cette mesure doit participer au redémarrage de l'économie qui est très impacté par les effets de la crise COVID-19, en offrant de la souplesse et des moyens complémentaires.

Pratiquement, il y a deux mécanismes qui jouent pour les étudiants et le contingent:

1. les heures qui sont réservées dans l'application Dimona par l'employeur: le contingent de l'étudiant est immédiatement adapté en fonction de ces heures réservées par l'employeur. Exemple: si un employeur a fait une réservation pour le 3ème trimestre de 100 h et si l'étudiant n'a pas travaillé au 1er ou 2e trimestre, il verra dès que les heures ont été réservées dans Dimona dans son contingent: "heures restantes: 375 ". Le but est donc ici que les heures réservées pour le troisième trimestre soient neutralisées également et que le compteur du contingent n'en tienne pas compte. Dans l'exemple, l'étudiant verra: "heures restantes: 475".

2. les heures qui sont déclarées dans la déclaration multifonctionnelle (DmfA) faite chaque trimestre auprès de l'ONSS: il s'agit ici des heures effectivement prestées par l'étudiant. Il se peut que l'étudiant ait presté plus d'heures que les heures réservées en Dimona ou moins d'heures que les heures réservées en Dimona. A l'entrée de la déclaration, le contingent est automatiquement réadapté avec les heures déclarées en DmfA et donc après le trimestre.

L'article 27 prévoit une dérogation à l'article 17bis de l'arrêté royal du 28 novembre 1969 afin de prévoir que les heures prestées durant le troisième trimestre 2021 ne soient pas prises en compte dans le contingent annuel de 475 heures.

Art. 26

De inwerkingtreding van het hoofdstuk wordt bepaald op 15 juni 2021.

HOOFDSTUK 2

Uitbreiding van de mogelijkheid tot studentenarbeid door de tijdens het derde kwartaal 2021 gepresteerde uren te neutraliseren

Door de uren van het derde kwartaal 2021 te neutraliseren, zodat zij niet in rekening worden gebracht voor de berekening van het contingent, zullen we de studenten toelaten bijkomende arbeidskrachten te leveren. Deze maatregel moet de economie ondersteunen die ernstig geïmpacteerd werd door de gevolgen van de COVID-19 crisis door flexibiliteit en extra middelen te bieden.

Praktisch zijn er twee mechanismen die een rol spelen voor de studenten en het contingent:

1. de uren die door de werkgever worden gereserveerd in de toepassing Dimona: het contingent van de student wordt onmiddellijk aangepast in functie van deze uren die door de werkgever worden gereserveerd. Bijvoorbeeld: indien een werkgever een reservering heeft gedaan voor het derde kwartaal van 100u en indien de student niet gewerkt heeft in het eerste of tweede kwartaal, zal hij zodra de uren gereserveerd werden in Dimona in zijn contingent zien: "resterende uren: 375". Het doel hier is dus dat de gereserveerde uren voor het derde kwartaal geneutraliseerd worden en dat de teller van het contingent er geen rekening mee houdt. In het voorbeeld zal de student zien: "resterende uren: 475".

2. de uren die worden aangegeven in de multifunctionele aangifte (DmfA) die elk kwartaal bij de RSZ wordt ingediend: het betreft hier uren die effectief gepresteerd zijn door de student. Het kan zijn dat de student meer of minder uren heeft gepresteerd dan de uren gereserveerd in Dimona. Bij het indienen van de aangifte wordt het contingent automatisch opnieuw aangepast met de in DmfA en dus na het kwartaal aangegeven uren.

Artikel 27 voorziet een uitzondering op artikel 17bis van het koninklijk besluit van 28 november 1969 teneinde te voorzien dat de tijdens het derde kwartaal 2021 gepresteerde uren niet in rekening worden gebracht voor het jaarlijks contingent van 475 uren.

Le premier ministre,

Alexander DE CROO

Le ministre de l'Économie et du Travail,

Pierre-Yves DERMAGNE

Le ministre des Finances,

Vincent VAN PETEGHEM

Le ministre des Affaires sociales,

Frank VANDENBROUCKE

De eerste minister,

Alexander DE CROO

De minister van Economie en Werk,

Pierre-Yves DERMAGNE

De minister van Financiën,

Vincent VAN PETEGHEM

De minister van Sociale Zaken,

Frank VANDENBROUCKE

AVANT-PROJET DE LOI

soumis à l'avis du Conseil d'État

Avant-projet de loi portant des mesures de soutien temporaires en raison de la pandémie du COVID-19

Titre 1er - Disposition générale

Article 1er. La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Titre 2 - ECONOMIE

Chapitre unique - Mesure de compensation pour certains auteurs et artistes-interprètes ou exécutants afin de compenser la perte de revenus générés par les droits d'auteur et les droits voisins en raison du coronavirus

Art. 2. § 1er. Ce chapitre instaure un mécanisme de soutien dans le cadre de la COVID-19 qui consiste en une mesure compensatoire sociale liées aux pertes de droits d'auteur et de droits voisins

§ 2. Le budget total pour cette mesure compensatoire sociale est de 19 107 088 EUR.

§ 3. Ce montant est financé par le budget de l'État.

Art. 3. Le mécanisme de soutien visé à l'article 2 vise à partiellement compenser la baisse de revenus générés par les droits d'auteur et les droits voisins afférents aux modes d'exploitation visés à l'article 6, subie par les auteurs et les artistes-interprètes ou exécutants à la suite de la crise sanitaire.

Art. 4. Les bénéficiaires de cette mesure compensatoire sociale sont des personnes physiques ou des sociétés unipersonnelles.

Ces bénéficiaires doivent avoir leur domicile fiscal en Belgique.

Art. 5. La mesure compensatoire sociale visée à l'article 2 a pour objet de compenser les pertes de revenus intervenues durant l'année de référence 2020 et 2021 pour les bénéficiaires.

Par bénéficiaire, le montant maximum de la compensation sociale s'élève à 10 000 EUR par année de référence. Les montants de moins de 150 EUR par année de référence ne sont pas payés.

Le montant total de la compensation sociale ne dépasse en tout cas jamais 70 % de la perte effective de revenus mobiliers générés par les droits d'auteur et les droits voisins pour les années 2020 et 2021.

VOORONTWERP VAN WET

onderworpen aan het advies van de Raad van State

Voorontwerp van wet houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de COVID-19-pandemie

TITEL I - ALGEMENE BEPALING

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Titel 2 – ECONOMIE

Enig hoofdstuk - Compensatiemaatregel voor bepaalde auteurs en uitvoerende kunstenaars ter compensatie van de minder-inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten als gevolg van het coronavirus

Art. 2. § 1. Dit hoofdstuk voert een steunmechanisme in het kader van COVID-19 bestaande uit een sociale compensatiemaatregel verbonden aan de minderinkomsten uit auteursrecht en naburige rechten in.

§ 2. Het totale budget voor deze sociale compensatiemaatregel bedraagt EUR 19 107 088.

§ 3. Dit bedrag wordt gefinancierd vanuit de begroting van de Staat.

Art. 3. Het steunmechanisme zoals bedoeld in artikel 2 heeft tot doel de vermindering van inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten uit de exploitatiewijzen zoals bedoeld in artikel 6, geleden door auteurs en uitvoerende kunstenaars ten gevolge van de gezondheidscrisis gedeeltelijk te compenseren.

Art. 4. De begunstigen van deze sociale compensatiemaatregel zijn natuurlijke personen of eenpersoonsvennootschappen.

De begunstigen dienen hun fiscale woonplaats in te België hebben.

Art. 5. De sociale compensatiemaatregel zoals bepaald in artikel 2 heeft als doel de vermindering van inkomsten in 2020 en 2021 voor de begunstigen te compenseren.

Per begunstigde, bedraagt het maximumbedrag van de sociale compensatie 10 000 EUR per referentiejaar. Bedragen van minder dan EUR 150 per referentiejaar worden niet uitbetaald.

Het totaal bedrag van de sociale compensatie bedraagt in elk geval nooit meer dan 70 % van de effectief gederfde roerende inkomsten aan auteurs en naburige rechten in de jaren 2020 en 2021.

Si une indemnité forfaitaire est accordée, le montant maximal est de 500 euros. Les montants inférieurs à 150 euros ne sont pas payés. L'alinéa précédent n'est pas applicable dans ce cas.

Art. 6. Seule la diminution des revenus en rapport avec les modes d'exploitation suivants est prise en considération:

- l'exécution publique;
- la représentation publique.

Le Roi peut préciser davantage ou compléter les modes d'exploitation prévus à l'alinéa précédent et peut déterminer d'autres situations où les bénéficiaires ont subi une diminution de revenus à la suite du coronavirus.

Art. 7. Les sociétés de gestion et les organismes de gestion collective établis en Belgique ainsi que les organismes de gestion collective ayant un établissement en Belgique qui représentent les catégories de bénéficiaires visées à l'article 4 sont chargés de la distribution des montants de la mesure de compensation sociale.

En exécution des articles 4 à 6, le Roi détermine quelles sociétés de gestion et organismes de gestion collective sont chargées de répartir une part du montant total de la compensation sociale.

La partie du montant total de la compensation octroyée aux sociétés de gestion et aux organismes de gestion collective telle que visée à l'alinéa 1er est calculée sur la base des perceptions réduites dans le courant de l'année 2020 en rapport avec les formes d'exploitation telles que visées à l'article 6. Le Roi fixe le montant exact.

Le Roi peut déterminer les modalités de paiement aux bénéficiaires.

Art. 8. Les sociétés de gestion collective ou les organismes de gestion collective tels que visés à l'article 7 qui peuvent prouver qu'ils ont, en raison de la crise du coronavirus, renoncé volontairement à percevoir une partie des droits qui leur étaient dus contractuellement pour l'année 2020 et qui s'engagent, pour l'année 2021, à accorder un geste commercial aux utilisateurs de leur répertoire peuvent compenser les droits ainsi perdus en 2020 et 2021 par rapport aux ayants droit.

Les articles 4, premier alinéa, 5, troisième alinéa, et 9 ne sont pas applicables.

Le geste commercial est négocié par la société de gestion avec les redevables de la rémunération. Ce geste commercial comporte la remise de 5 mois au maximum par rapport à certains redevables de la rémunération, en fonction de la durée de la fermeture du commerce des redevables de la rémunération et du budget disponible pour la compensation.

Indien een forfaitaire vergoeding wordt toegekend bedraagt het maximumbedrag EUR 500. Bedragen lager dan EUR 150 worden niet uitbetaald. Het vorig lid is in dat geval niet van toepassing.

Art. 6. Enkel de vermindering van inkomsten met betrekking tot de volgende exploitatiewijzen wordt in aanmerking genomen:

- de openbare uitvoering;
- de openbare opvoering.

De Koning kan de in het vorige lid bepaalde exploitatiewijzen nader preciseren of aanvullen en kan andere situaties waarin begunstigden als gevolg van het coronavirus minderinkomsten hebben geleden bepalen.

Art. 7. De beheersvennootschappen en collectieve beheersorganisaties die in België gevestigd zijn en de collectieve beheersorganisaties met een bijkantoor in België die de categorieën van begunstigden zoals bedoeld in artikel 4 vertegenwoordigen worden belast met de verdeling van de bedragen van de sociale compensatiemaatregel.

In uitvoering van de artikelen 4 tot 6 bepaalt de Koning welke beheersvennootschappen en collectieve beheersorganisaties belast worden met de verdeling van een deel van het totale bedrag van de sociale compensatie.

Het deel van het totale bedrag van de compensatie dat toegekend wordt aan de beheersvennootschappen en collectieve beheersorganisaties zoals bedoeld in het eerste lid, wordt berekend op basis van de verminderde inningen in de loop van het jaar 2020 met betrekking tot de exploitatievormen zoals bedoeld in artikel 6. De Koning stelt het exacte bedrag vast.

De Koning kan de nadere regels inzake de uitbetaling aan de begunstigden bepalen.

Art. 8. De beheersvennootschappen of de collectieve beheersorganisaties zoals bedoeld in artikel 7 die kunnen bewijzen dat zij omwille van de coronacrisis vrijwillig afstand hebben gedaan van een deel van de contractueel aan hen verschuldigde rechten met betrekking tot het jaar 2020, en zich ertoe engageren voor wat betreft het jaar 2021 om een commerciële geste ten aanzien van de gebruikers van hun repertoire toe te kennen, kunnen de hierdoor in het jaar 2020 en 2021 gederfde rechten ten aanzien van de rechthebbenden compenseren.

De artikelen 4, eerste lid, 5, derde lid en 9 zijn niet van toepassing.

De commerciële geste wordt door de beheersvennootschap onderhandeld met de betalingsplichtigen. Deze commerciële geste bedraagt de kwijtschelding van verschuldigde rechten van maximum 5 maanden ten aanzien van bepaalde betalingsplichtigen, naargelang de duur van de verplichte sluiting van de handelszaak van de betalingsplichtigen en het beschikbare budget voor de compensatie.

Le Roi fixe les autres modalités d'exécution de cette disposition.

Art. 9. Par dérogation à l'article XI.256 du Code de droit économique, les sociétés de gestion de droits et les organismes de gestion collective, tels que désignés par le Roi à l'article 7, perçoivent des frais de gestion de maximum 5 % pour la répartition de la mesure de soutien.

Art. 10. § 1er. Le Service de contrôle tel que visé à l'article I.16. § 1er, 1° du Code de droit économique surveille l'application par les sociétés de gestion et les organismes de gestion collective visés à l'article 7, des mesures d'exécution des articles 6 à 8 et il recherche et constate les infractions à cet égard.

§ 2. La surveillance, la recherche et la constatation des infractions visées au paragraphe 1er sont effectuées conformément aux articles XI.279 et XV.25/4 du Code de droit économique et les procédures visées aux articles XV.31/1 et XV.66/2 du même code peuvent être appliquées.

§ 3. Sont passibles d'une amende pénale allant de 26 et 50 000 euros, ceux qui:

1° enfreignent les dispositions de la présente loi ou de ses arrêtés d'exécution;

2° entravent ou empêchent intentionnellement les personnes des services visés au paragraphe 1er d'exécuter leur mission.

Art. 11. Les montants que les bénéficiaires reçoivent au titre de la mesure compensatoire sociale prévue aux articles 2 à 8 sont soumis, sur les plans social et fiscal, au même régime que les montants que les auteurs et les artistes interprètes ou exécutants ayant leur domicile fiscal en Belgique recevraient normalement, en dehors de la mesure compensatoire, des sociétés de gestion et des organismes de gestion collective pour l'exploitation de leurs œuvres et prestations.

Art. 12. Par dérogation à l'article 130, § 2, alinéa 3, de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage, il n'est pas tenu compte des montants perçus dans le cadre de la présente loi.

Titre 3 – FINANCES

Chapitre unique – Remboursement des droits d'accise pour la bière en cuves et en fûts invendable

Art. 13. Il est procédé au remboursement des droits d'accise pour la bière en cuves et en fûts devenue invendable suite à la fermeture obligatoire du secteur horeca qui a déjà été mise à la consommation et effectivement livrée à des établissements horeca à la condition que la bière en cuves et en fûts concernée a bien été reprise et détruite et qu'elle a été remplacée par la personne qui a mis la bière à la consommation, gratuitement

De Koning bepaalt de verdere uitvoeringsmodaliteiten van deze bepaling.

Art. 9. In afwijking van artikel XI.256 van het Wetboek van economisch recht rekenen de beheersvennootschappen en collectieve beheersorganisaties zoals aangeduid door de Koning in artikel 7 een beheerskost van ten hoogste 5 % aan voor de verdeling van de steunmaatregel.

Art. 10. § 1 De Controledienst zoals bedoeld in artikel I.16. § 1, 1° van het Wetboek van economisch recht oefent toezicht uit op de toepassing door de beheersvennootschappen en collectieve beheersorganisaties bedoeld in artikel 7 en de uitvoeringsmaatregelen van artikelen 6 tot 8 en spoort inbreuken hierop op en stelt ze vast.

§ 2. Het toezicht, de opsporing en vaststelling van de inbreuken zoals bedoeld in paragraaf 1 wordt uitgeoefend overeenkomstig de artikelen XI.279 en XV.25/4 van het Wetboek van economisch recht, waarbij toepassing kan worden gemaakt van de procedures bedoeld in de artikelen XV.31/1 en XV.66/2 van hetzelfde Wetboek.

§ 3. Met een strafrechtelijke geldboete van 26 tot 50 000 euro worden gestraft, zij die:

1° inbreuken begaan op de bepalingen van deze wet of haar uitvoeringsbesluiten;

2° met opzet de personen van de diensten bedoeld in paragraaf 1 hinderen of beletten bij de uitvoering van hun opdracht.

Art. 11. De bedragen die de begunstigden ontvangen ingevolge de sociale compensatiemaatregel voorzien in de artikelen 2 tot 8 van deze wet, worden op sociaalrechtelijk en fiscaalrechtelijk vlak onderworpen aan hetzelfde regime als bedragen die auteurs en uitvoerende kunstenaars die in België hun fiscale woonplaats hebben buiten de sociale compensatiemaatregel normalerwijze zouden ontvangen van beheersvennootschappen en collectieve beheersorganisaties voor de exploitatie van hun werken en prestaties.

Art. 12. In afwijking van artikel 130, § 2, derde lid, van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheids-reglementering wordt geen rekening gehouden met de bedragen ontvangen in het kader van deze wet.

TITEL 3 – FINANCIEN

Enig hoofdstuk – Terugbetaling van accijnzen voor onverkoopbaar tankbier en bier in vaten

Art. 13. Terugbetaling van accijnzen wordt verleend voor tankbier en bier in vaten dat reeds in verbruik werd gesteld en effectief werd geleverd aan horecagelegenheden, en dat onverkoopbaar is geworden ingevolge de verplichte sluiting van de horecasector, op voorwaarde dat het betrokken tankbier en bier in vaten effectief werd teruggenomen en vernietigd, en kosteloos of ten minste zonder nieuwe doorrekening van

ou du moins sans nouvelle facturation des droits d'accise, par de la bière de même nature et en même quantité.

L'administration procède, à la demande de la personne qui a mis la bière à la consommation, au remboursement du montant des droits d'accise qui avait déjà été payé sur la bière reprise, dans la mesure où il peut être démontré sur base des pièces comptables et de toute autre pièce présentées que les obligations prévues au présent article ont été respectées.

Le Roi définit les mesures de contrôle et la procédure d'octroi du remboursement des droits d'accise.

La présente mesure est d'application pour la bière en cuves et en fûts mise à la consommation entre le 1er juin 2020 et le 30 octobre 2020 et qui a été remplacée entre le 1er avril 2021 et le 30 septembre 2021.

Titre 4 – AFFAIRES SOCIALES

Chapitre unique - La réduction groupe-cible des cotisations de sécurité sociale dans le cadre de la relance

Art. 14. Une réduction groupe-cible est octroyée conformément aux conditions et modalités déterminées aux articles 16 à 20 inclus aux employeurs et aux personnes assimilées aux employeurs, visées à l'article 1er, § 1er, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs à condition – et pour autant – qu'ils ressortent du champ d'application de la loi du 5 décembre 1968 sur les conventions collectives de travail et les commissions paritaires.

Art. 15. Pour l'application du présent chapitre, on entend par:

1° "réduction groupe-cible": la réduction de cotisations visée au Titre IV, chapitre 7, section 3, de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002;

2° "mu": la fraction des prestations, déterminé de la façon prévue à l'article 2, 2° g) de l'arrêté royal du 16 mai 2003 pris en exécution du Chapitre 7 du Titre IV de la loi-programme du 24 décembre 2002 (I), visant à harmoniser et à simplifier les régimes de réductions de cotisations de sécurité sociale;

3° "mu (glob)": la somme de toutes les occupations d'un travailleur auprès d'un même employeur pendant un trimestre;

4° "mu (glob) total": la somme des "mu (glob)" de tous les travailleurs employés par le même employeur;

5° "G1" et "G17": les montants de la réduction visés à l'article 336 de la loi programme (I) précitée du 24 décembre 2002;

accijnzen werd vervangen door bier van dezelfde aard en in dezelfde hoeveelheid door de persoon die het bier in verbruik heeft gesteld.

De administratie gaat, op verzoek van de persoon die het bier in verbruik heeft gesteld, over tot terugbetaling van het bedrag aan accijnzen dat reeds werd betaald op het teruggenomen bier, voor zover op basis van voor-gelegde boekhoudkundige en andere stukken kan worden aangetoond dat de verplichtingen voorzien in dit artikel werden nageleefd.

De Koning bepaalt de controlemaatregelen en de procedure van toekenning van terugbetaling van accijnzen.

Deze maatregel is van toepassing op alle inverbruikstellingen van tankbier en bier in vaten vanaf 1 juni 2020 tot en met 30 oktober 2020, dat werd vervangen tussen 1 april 2021 en 30 september 2021.

Titel 4 – SOCIALE ZAKEN

Enig hoofdstuk - Doelgroepvermindering van sociale-zekerheidsbijdragen in het kader van de relance

Art. 14. Er wordt een doelgroepvermindering toegekend volgens de voorwaarden en modaliteiten bepaald in de artikelen 16 tot 20 aan de werkgevers en de personen die hiermee worden gelijkgesteld, bedoeld in artikel 1, § 1, van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders wanneer en voor zover zij onder het toepassingsgebied vallen van de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités.

Art. 15. Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

1° "doelgroepvermindering": de vermindering van bijdragen bedoeld in Titel IV, hoofdstuk 7, afdeling 3, van de programmawet (I) van 24 december 2002;

2° "mu": de prestatiebreuk van de prestaties, zoals berekend overeenkomstig artikel 2, 2° g) van het koninklijk besluit van 16 mei 2003 tot uitvoering van het Hoofdstuk 7 van Titel IV van de programmawet van 24 december 2002 (I), betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsbijdragen;

3° "mu (glob)": de som van alle tewerkstellingen van een werknemer bij een en dezelfde werkgever tijdens een kwartaal;

4° "totale mu (glob)": de som van de "mu (glob)s" van alle bij dezelfde werkgever in dienst zijnde werknemers;

5° "G1" en "G17": de verminderingsbedragen bedoeld in artikel 336 van de voormelde programmawet (I) van 24 december 2002;

6° “unité d'établissement”: lieu d'activité, géographiquement identifiable par une adresse, où s'exerce au moins une activité de l'entité enregistrée ou à partir duquel elle est exercée;

7° “employeur lourdement impacté”: un employeur est considéré comme lourdement impacté lorsque le volume de travail, calculé sur la base du “mu (glob) total”, du premier trimestre de 2021 est 50 % inférieur à celui du premier trimestre 2020 ou au quatrième trimestre 2020 50 % inférieur par rapport au quatrième trimestre 2019. Cette comparaison est faite au niveau de l'employeur. Le calcul se fait sur base d'une photo de la DmfA prise à la date du 1er juillet 2021.

Art. 16. Au troisième trimestre 2021, une réduction groupée sera accordée pour un maximum de cinq travailleurs par unité d'établissement à la condition qu'au niveau de l'employeur il y ait une augmentation du volume de travail au troisième trimestre 2021 par rapport au volume de travail au premier trimestre 2021, calculé sur la base du “mu (glob) total”. L'augmentation requise dépend du nombre moyen de travailleurs, calculé conformément à l'article 1er de l'arrêté royal du 28 octobre 2009 déterminant la période de référence et les modalités du calcul de la moyenne des travailleurs occupés pendant cette période de référence en vue de la perception, par l'Office national de Sécurité sociale, des cotisations visées aux articles 58 et 60 de la loi du 26 juin 2002 relative aux fermetures d'entreprises et de la cotisation visée à l'article 38, § 3, alinéa 1er, 9° de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés:

1° pour les employeurs qui occupent en moyenne moins de 50 travailleurs, cette augmentation doit être d'au moins 25 %;

2° pour les employeurs qui occupent en moyenne entre 50 et 499 travailleurs, cette augmentation doit être d'au moins 20 % avec une augmentation minimale du “mu (glob) total” égale à 12,5;

3° pour les employeurs qui occupent en moyenne 500 travailleurs ou plus, cette augmentation doit être d'au moins 10 % avec une augmentation minimale du “mu (glob) total” égale à 100.

Art. 17. Ni l'augmentation du personnel mentionné à l'article précédent, ni la diminution du personnel mentionnée à l'article 15, 7° ne peuvent résulter d'une opération de restructuration légale visée aux articles 12:2 à 12:10, 12:101 et 12:103 du Code des sociétés et des associations.

Art. 18. Le montant de la réduction groupée est:

1° pour les employeurs lourdement impactés: G17 pour un maximum de cinq travailleurs par unité d'établissement;

2° pour les autres employeurs: G1 pour un maximum de cinq travailleurs par unité d'établissement.

6° “vestigingseenheid”: een plaats die men geografisch gezien kan identificeren door een adres, waar ten minste een activiteit van de geregistreerde entiteit wordt uitgeoefend of van waaruit de activiteit wordt uitgeoefend;

7° “zwaar getroffen werkgever”: een werkgever wordt beschouwd als zwaar getroffen wanneer het arbeidsvolume, berekend op basis van de “totale mu (glob)”, tijdens het eerste kwartaal 2021 50 % lager ligt dan in het eerste kwartaal 2020 of tijdens het vierde kwartaal 2020 50 % lager ligt dan in het vierde kwartaal 2019. Deze vergelijking gebeurt op het niveau van de werkgever. De berekening gebeurt op basis van een foto van de DmfA, genomen op 1 juli 2021.

Art. 16. In het derde kwartaal 2021 wordt een doelgroepvermindering toegekend voor maximum vijf werknemers per vestigings-eenheid op voorwaarde dat er op het niveau van de werkgever een toename is van het arbeidsvolume in het derde kwartaal 2021 ten opzichte van het arbeidsvolume in het eerste kwartaal 2021, berekend op basis van de “totale mu (glob)”. De vereiste toename is afhankelijk van het gemiddeld aantal tewerkgestelde werknemers, berekend overeenkomstig artikel 1 van het koninklijk besluit van 28 oktober 2009 waarbij de referentieperiode en de wijze worden bepaald waarop het gemiddelde van de tijdens deze referentieperiode tewerkgestelde werknemers wordt berekend met het oog op de inning, door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, van de bijdragen bedoeld in de artikelen 58 en 60 van de wet van 26 juni 2002 betreffende de sluiting van de ondernemingen en van de bijdrage bedoeld in artikel 38, § 3, eerste lid, 9° van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers:

1° voor de werkgevers die gemiddeld minder dan 50 werknemers tewerkstellen, dient deze toename minstens 25 % te bedragen;

2° voor de werkgevers die gemiddeld tussen de 50 en de 499 werknemers tewerkstellen dient deze toename minstens 20 % te bedragen, met een minimale verhoging van de “totale mu (glob)” gelijk aan 12,5;

3° voor de werkgevers die gemiddeld 500 of meer werknemers tewerkstellen dient deze toename minstens 10 % van het arbeidsvolume, met een minimale verhoging van de “totale mu (glob)” gelijk aan 100.

Art. 17. De toename van het personeel bedoeld in het vorige artikel, noch de afname van het personeel bedoeld in artikel 15, 7° mag het gevolg zijn van een juridische herstructureringsoperatie zoals bedoeld in de artikelen 12:2 tot 12:10, 12:101 en 12:103 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

Art. 18. Het bedrag van de doelgroepvermindering bedraagt:

1° voor de zwaar getroffen werkgevers: G17 voor maximum vijf werknemers per vestigingseenheid;

2° voor de andere werkgevers: G1 voor maximum vijf werknemers per vestigingseenheid.

Art. 19. Les articles 324 à 328 inclus, 335 à 338 inclus, 353ter et 353^{quater} de la loi-programme (I) précitée du 24 décembre 2002 ainsi que les articles 2 et 4 de l'arrêté royal du 16 mai 2003 pris en exécution du Chapitre 7 du Titre IV de la loi-programme du 24 décembre 2002 (I), visant à harmoniser et à simplifier les régimes de réductions de cotisations de sécurité sociale sont applicables aux réductions groupe-cible octroyé en application du présent chapitre.

Art. 20. Pour bénéficier de la réduction, l'employeur doit respecter les conditions suivantes:

1° garder en service les travailleurs pour lesquels la réduction groupe-cible est appliqué de manière ininterrompue pendant le trimestre concerné par cette réduction groupe-cible, sauf si le travailleur a lui-même démissionné ou a été licencié pour motif grave;

2° s'abstenir au cours de 2021:

de la distribution de dividendes aux actionnaires;

de la distribution de bonus aux membres du Conseil d'administration et au personnel de direction de l'entreprise;

du rachat d'actions propres;

3° aux deuxième et troisième trimestres 2021, ne pas avoir annoncé ni annoncer un licenciement collectif tel que visés à l'article 6 de la convention collective de travail n° 24 du 2 octobre 1975 concernant la procédure d'information et de consultation des représentants des travailleurs en matière de licenciements collectifs;

4° il doit utiliser le système de caisse enregistreuse, tel que défini dans l'arrêté royal du 30 décembre 2009 fixant la définition et les conditions auxquelles doit répondre un système de caisse enregistreuse dans le secteur horeca, si cela est obligatoire conformément à article 21bis de l'arrêté royal n° 1 du 29 décembre 1992 relatif aux mesures tendant à assurer le paiement de la taxe sur la valeur ajoutée;

5° il doit se conformer en 2021 aux dispositions du chapitre 2, section 1, en ce qui concerne, plus spécifiquement la réalisation de l'objectif interprofessionnel.

Art. 21. Sont chargés de surveiller le respect des dispositions du présent chapitre, les inspecteurs sociaux des services ou les institutions suivants:

1° l'Office national de Sécurité Sociale;

2° l'Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants;

Art. 19. De artikelen 324 tot en met 328, 335 tot en met 338, 353ter en 353^{quater} van de voormelde programmawet (I) van 24 december 2002 alsook de artikelen 2 en 4 van het koninklijk besluit van het koninklijk besluit van 16 mei 2003 tot uitvoering van het Hoofdstuk 7 van Titel IV van de programmawet van 24 december 2002 (I), betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsbijdragen vinden toepassing op de doelgroepverminderingen toegekend in toepassing van dit hoofdstuk.

Art. 20. Om de vermindering te kunnen genieten, dient de werkgever de volgende voorwaarden na te leven:

1° hij moet de werknemers waarvoor hij de doelgroepvermindering toepast, ononderbroken in dienst houden gedurende het kwartaal waarop deze doelgroepvermindering betrekking heeft, behoudens indien de werknemer zelf ontslag neemt of ontslagen wordt om dringende redenen;

2° hij moet zich in 2021 onthouden van:

het uitkeren van dividend aan aandeelhouders;

het uitkeren van bonussen aan de leden van de Raad van Bestuur en aan het leidinggevend personeel van de onderneming;

het inkopen van eigen aandelen;

3° hij mag in het tweede en derde kwartaal van 2021 geen collectief ontslag aangekondigd hebben of aankondigen, zoals bedoeld in artikel 6 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 24 van 2 oktober 1975 betreffende de informatie en raadpleging van de werknemersvertegenwoordigers met betrekking tot het collectief ontslag;

4° hij moet gebruik maken van het geregistreerd kassasysteem, zoals gedefinieerd in het koninklijk besluit van 30 december 2009 tot het bepalen van de definitie en de voorwaarden waaraan een geregistreerd kassasysteem in de horecasector moet voldoen, indien dit is opgelegd overeenkomstig artikel 21bis van het koninklijk besluit nr. 1 van 29 december 1992 met betrekking tot de regeling voor de voldoening van de belasting over de toegevoegde waarde;

5° hij moet in 2021 de bepalingen van hoofdstuk 2, afdeling 1, van de wet van 5 maart 2017 betreffende werkbaar en wendbaar werk naleven, meer bepaald inzake het realiseren van de interprofessionele doelstelling.

Art. 21. De sociaal inspecteurs van de volgende diensten of instellingen zijn belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van dit hoofdstuk:

1° de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid;

2° het Rijksinstituut voor de sociale verzekering der zelfstandigen;

3° la Direction Générale Contrôle des lois sociales du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale;

4° la Direction Générale Contrôle du bien-être au travail du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale;

5° l'Office national de l'emploi;

6° l'Institut national d'assurance maladie-invalidité.

Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 et 43 à 49 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions du présent chapitre.

Art. 22. Dans l'article 336 de la loi-programme du 24 décembre 2002 (I), visant à harmoniser et à simplifier les régimes de réductions de cotisations de sécurité sociale, modifié en dernier lieu par la loi du 19 décembre 2014, les modifications suivantes sont apportées:

1° les mots "ou G16" sont à chaque fois remplacés par les mots ", G16 ou G17";

2° la phrase "L'article 337 n'est pas d'application." est complétée par la phrase suivante: "G17 est égal à 2 400 euro."

Art. 23. Le présent chapitre entre en vigueur le 1er juillet 2021.

Titre 5 – EMPLOI

Chapitre 1er – Octroyer aux employeurs qui occupent des travailleurs manuels qui relèvent de la Commission paritaire de l'industrie hôtelière (PC 302) une réduction des cotisations de sécurité sociale destinées au régime des vacances légales des travailleurs manuels et à octroyer une subvention à l'Office national des vacances annuelles

Art. 24. A l'article 38, § 3, 8°, de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés, remplacé par l'arrêté royal n°96 du 28 septembre 1982 et modifié en dernier lieu par la loi du 7 juin 2015, un alinéa rédigé comme suit est inséré entre les alinéas 2 et 3:

"En ce qui concerne les travailleurs manuels qui relèvent de la Commission paritaire de l'industrie hôtelière (PC 302), pour les quatre trimestres de l'année 2020, le taux de cotisation de 15,84 p.c. visé à l'alinéa 2 est remplacé par le taux de 5,57 p.c. et la part comprise dans cette cotisation versée annuellement dans le cours de l'année qui suit l'exercice de vacances est de 0,00 p.c."

Art. 25. Une subvention inscrite au budget du SPF Sécurité sociale est accordée à l'Office national des vacances annuelles pour l'année 2021 afin de compenser la réduction des cotisations de sécurité sociale destinées au régime des vacances légales des travailleurs manuels qui relèvent de la

3° de Algemene Directie Toezicht op de Sociale Wetten van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg;

4° de Algemene Directie Toezicht op het Welzijn op het Werk van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg;

5° de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening;

6° het Rijksinstituut voor Ziekte- en invaliditeitsverzekering.

De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 en 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van dit hoofdstuk.

Art. 22. In artikel 336 van de programmawet (I) van 24 december 2002 betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsbijdragen, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 19 december 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden "of G16" worden telkens vervangen door de woorden ", G16 of G17";

2° de zin "Artikel 337 is niet van toepassing." wordt aangevuld met de volgende zin: "G17 is gelijk aan 2 400 euro."

Art. 23. Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 juli 2021.

TITEL 5 – WERK

Hoofdstuk 1 – Toekenning van een vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen bestemd voor het wettelijk vakantiestelsel voor handarbeiders aan de werkgevers die handarbeiders tewerkstellen die onder het Paritair Comité voor het hotelbedrijf (PC 302) vallen, en tot toekenning van een toelage aan de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie

Art. 24. In artikel 38, § 3, 8°, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, vervangen bij het koninklijk besluit nr. 96 van 28 september 1982 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 7 juni 2015, wordt tussen het tweede en het derde lid, een lid ingevoegd, luidende:

"Wat de handarbeiders betreft die onder het Paritair Comité voor het hotelbedrijf (PC 302) vallen wordt, voor de vier kwartalen van 2020, het bijdragepercentage van 15,84 pct., bedoeld in het tweede lid, vervangen door het bijdragepercentage van 5,57 pct. en het gedeelte begrepen in deze bijdrage dat slechts jaarlijks gestort wordt in de loop van het jaar dat volgt op het vakantiedienstjaar wordt vastgesteld op 0,00 pct."

Art. 25. Een toelage die in de begroting van de FOD Sociale Zekerheid is opgenomen, wordt aan de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie toegekend voor het jaar 2021 ter compensatie van de vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen bestemd voor het wettelijk vakantiestelsel voor de handarbeiders

Commission paritaire de l'industrie hôtelière (PC 302) prévue par l'article 38, § 3, 8°, alinéa 3, de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés.

Le montant de cette subvention est fixé à 110 000 000 euros.

Le montant visé à l'alinéa 2 est versé à l'Office national des vacances annuelles au plus tard le 31 juillet 2021.

Art. 26. Le présent chapitre produit ses effets le 15 juin 2021.

Chapitre 2 – Modification de l'arrêté royal n° 213 du 26 septembre 1983 relatif à la durée du travail dans les entreprises ressortissant à la commission paritaire de la construction

Art. 27. A l'article 7, § 1er, de l'arrêté royal n° 213 du 26 septembre 1983 relatif à la durée du travail dans les entreprises ressortissant à la commission paritaire de la construction, modifié par les lois des 8 juin 2008 et 28 avril 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° à l'alinéa 1er, les mots "à raison de maximum une heure par jour" sont remplacés par les mots "à raison de maximum une heure trente minutes par jour";

2° à l'alinéa 4, les mots "dans les six mois" sont remplacés par les mots "dans les douze mois".

Art. 28. Le présent chapitre entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

Chapitre 3 - Elargissement de la capacité de travail des étudiants par la neutralisation des heures prestées pour le troisième trimestre 2021

Art. 29. Par dérogation à l'article 17bis, paragraphes 1er et 3, de l'arrêté royal du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, les heures prestées lors du troisième trimestre 2021 ne sont pas prises en compte dans le calcul du contingent annuel de 475 heures.

Art. 30. Le présent chapitre entre en vigueur le 1er juillet 2021.

die onder het Paritair Comité voor het hotelbedrijf (PC 302) vallen voorzien in artikel 38, § 3, 8°, derde lid, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers.

Het bedrag van deze toelage wordt vastgesteld op 110 000 000 euro.

Het in het tweede lid bedoelde bedrag wordt uiterlijk op 31 juli 2021 aan de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie betaald.

Art. 26. Dit hoofdstuk heeft uitwerking met ingang van 15 juni 2021.

Hoofdstuk 2 - Wijziging van het koninklijk besluit nr. 213 van 26 september 1983 betreffende de arbeidsduur in de ondernemingen die onder het paritair comité voor het bouwbedrijf ressorteren

Art. 27. In artikel 7, § 1, van het koninklijk besluit nr. 213 van 26 september 1983 betreffende de arbeidsduur in de ondernemingen die onder het paritair comité voor het bouwbedrijf ressorteren, gewijzigd bij de wetten van 8 juni 2008 en 28 april 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden "naar rato van maximum één uur per dag" vervangen door de woorden "naar rato van maximum één uur en dertig minuten per dag";

2° in het vierde lid worden de woorden "binnen de zes maanden" vervangen door de woorden "binnen de twaalf maanden".

Art. 28. Dit hoofdstuk treedt in werking de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

Hoofdstuk 3 - Uitbreiding van de mogelijkheid tot studentenarbeid door de tijdens het derde kwartaal 2021 gepresteerde uren te neutraliseren

Art. 29. In afwijking van artikel 17bis, paragrafen 1 en 3, van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, worden de tijdens het derde kwartaal van 2021 gepresteerde uren niet in aanmerking genomen voor de berekening van het jaarlijkse contingent van 475 uren.

Art. 30. Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 juli 2021.

**AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 69.376/1-2-3 DU 18 MAI 2021**

Le 10 mai 2021, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Premier Ministre à communiquer un avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un avant-projet de loi 'portant des mesures de soutien temporaires en raison de la pandémie du COVID-19'.

Les titres 1er, 4 et 5 ont été examinés par la première chambre le 11 mai 2021. La chambre était composée de Marnix VAN DAMME, président de chambre, Chantal BAMPS et Wouter PAS, conseillers d'État, et Greet VERBERCKMOES, greffier.

Le rapport a été présenté par Jonas RIEMSLAGH, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de Chantal BAMPS.

Les titres 1er et 2 ont été examinés par la deuxième chambre le 17 mai 2021. La chambre était composée de Pierre VANDERNOOT, président de chambre, Patrick RONVAUX et Christine HOREVOETS, conseillers d'État, Jacques ENGLEBERT, assesseur, et Esther CONTI, greffier assumé.

Le rapport a été présenté par Pauline LAGASSE, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de Pierre VANDERNOOT.

Les titres 1er et 3 ont été examinés par la troisième chambre le 12 mai 2021. La chambre était composée de Wilfried VAN VAERENBERGH, président de chambre, Jeroen VAN NIEUWENHOVE et Koen MUYLLE, conseillers d'État, Bruno PEETERS, assesseur, et Annemie GOOSSENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Dries VAN EECKHOUTTE, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de Jeroen VAN NIEUWENHOVE.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 18 mai 2021.

*

1. La lettre de demande d'avis s'exprime en ces termes quant à la motivation de l'urgence qu'il y aurait à saisir la section de législation du Conseil d'État:

"Het invoeren van de hoogdringendheid wordt algemeen gemotiveerd door het feit dat de bepalingen van het voorontwerp, in hun geheel genomen, uitvoering geven aan de beslissingen genomen in het kader van de toekenning van

**ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 69.376/1-2-3 VAN 18 MEI 2021**

Op 10 mei 2021 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Eerste Minister verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet 'houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de COVID-19-pandemie'.

De titels 1, 4 en 5 zijn door de eerste kamer onderzocht op 11 mei 2021. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Chantal BAMPS en Wouter PAS, staatsraden, et Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Jonas RIEMSLAGH, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Chantal BAMPS.

De titels 1 en 2 zijn door de tweede kamer onderzocht op 17 mei 2021. De kamer was samengesteld uit Pierre VANDERNOOT, kamervoorzitter, Patrick RONVAUX en Christine HOREVOETS, staatsraden, Jacques ENGLEBERT, assessor, en Esther CONTI, toegevoegd griffier.

Het verslag is uitgebracht door Pauline LAGASSE, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Pierre VANDERNOOT.

De titels 1 en 3 zijn door de derde kamer onderzocht op 12 mei 2021. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Bruno PEETERS, assessor, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Dries VAN EECKHOUTTE, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jeroen VAN NIEUWENHOVE.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 18 mei 2021.

*

1. De motivering van de spoedeisendheid waarmee de afdeling Wetgeving van de Raad van State zou moeten worden geadieerd, luidt in de brief met de adviesaanvraag als volgt:

"Het invoeren van de hoogdringendheid wordt algemeen gemotiveerd door het feit dat de bepalingen van het voorontwerp, in hun geheel genomen, uitvoering geven aan de beslissingen genomen in het kader van de toekenning van

tijdelijke ondersteuningsmaatregelen, om zo snel mogelijk de fiscale en sociaaleconomische gevolgen te verzachten van de noodmaatregelen die zijn genomen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken”.

Conformément à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois 'sur le Conseil d'État', coordonnées le 12 janvier 1973, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

Dès lors qu'il s'agit d'une obligation de motivation formelle, la section de législation, pour apprécier la recevabilité d'une demande d'avis, ne peut en principe tenir compte que de la motivation contenue dans la demande proprement dite.

La motivation reproduite ci-dessus indique certes que les mesures proposées sont urgentes afin d'atténuer dans les meilleurs délais l'impact fiscal et socio-économique des mesures d'urgence prises pour limiter la propagation du coronavirus COVID-19. Cette motivation contient cependant peu d'éléments concrets qui justifieraient le recours à l'urgence pour le texte soumis pour avis et qui permettraient de mieux comprendre la raison pour laquelle un avis dans un délai de trente jours n'était pas envisageable¹.

Vu l'impact considérable bien connu et le caractère exceptionnel généralement admis de la pandémie de COVID-19, ainsi que les différentes étapes qui devront encore nécessairement être accomplies pour permettre la distribution des mesures de soutien envisagées, le caractère urgent de la demande peut toutefois être exceptionnellement admis, sauf, pour le motif exposé ci-après, en ce qui concerne le chapitre 2 du titre 5 de l'avant-projet.

Il convient cependant d'insister auprès des auteurs de la demande d'avis pour qu'ils veillent à l'avenir à préciser de la manière la plus concrète et pertinente possible dans la demande d'avis les motifs qui peuvent justifier le caractère urgent de celle-ci, afin de ne pas vider de son sens la règle énoncée à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois coordonnées 'sur le Conseil d'État'.

Quoi qu'il en soit, la motivation de l'urgence pose problème en ce qui concerne le chapitre 2 du titre 5 de l'avant-projet. Contrairement à ce que l'intitulé de l'avant-projet suggère, ce chapitre ne comporte en effet pas une mesure temporaire mais une mesure permanente. En outre, le lien avec "les mesures d'urgence prises pour limiter la propagation du coronavirus COVID-19" n'est pas clair dès lors qu'en ce qui concerne cette disposition, l'exposé des motifs observe que les changements font suite "à la demande des partenaires sociaux au sein de la commission paritaire de la construction", et ce par référence à

¹ Pour une motivation plus détaillée de l'urgence à adopter des mesures de soutien Covid-19, voir notamment l'avis n° 68.907/4 donné le 2 mars 2021 sur un projet devenu l'arrêté du gouvernement wallon du 19 mars 2021 'portant une troisième vague de programme de soutien aux hébergements touristiques dans le cadre de la crise sanitaire liée à la Covid-19' (<http://www.raadvst-consetat.be/dbx/avis/68907>).

tijdelijke ondersteuningsmaatregelen, om zo snel mogelijk de fiscale en sociaaleconomische gevolgen te verzachten van de noodmaatregelen die zijn genomen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken.”

Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten 'op de Raad van State', gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

Aangezien dit een verplichting tot uitdrukkelijke motivering betreft, mag de afdeling Wetgeving bij de beoordeling van de ontvankelijkheid van een adviesaanvraag in principe enkel rekening houden met de motivering die in de aanvraag zelf is opgenomen.

De hierboven weergegeven motivering geeft weliswaar aan dat de voorgestelde maatregelen dringend zijn om zo snel mogelijk de fiscale en sociaal-economische gevolgen te verzachten van de noodmaatregelen die zijn genomen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, maar ze bevat nauwelijks concrete gegevens ter rechtvaardiging van de spoedeisendheid van het advies over de voorgelegde tekst die duidelijk zouden maken waarom een advies binnen dertig dagen geen optie was.¹

Gezien de algemeen bekende verregaande impact en het algemeen erkende uitzonderlijke karakter van de COVID-19-pandemie, en mede gelet op de verschillende stadia die in ieder geval nog zullen moeten worden doorlopen om de verdeling van de beoogde steunmaatregelen mogelijk te maken, kan de spoedeisendheid van de aanvraag evenwel uitzonderlijk worden aanvaard, behalve, om de reden die hierna uiteengezet wordt, wat hoofdstuk 2 van titel 5 van het voorontwerp betreft.

Bij de indieners van de adviesaanvraag dient er evenwel op aangedrongen te worden er in de toekomst op toe te zien dat de redenen ter rechtvaardiging van het spoedeisende karakter van de adviesaanvraag zo concreet en zo adequaat mogelijk in die aanvraag worden opgegeven, zodat de regel vervat in artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de gecoördineerde wetten 'op de Raad van State' niet wordt uitgehouden.

Hoe dan ook is de motivering van de spoedeisendheid problematisch voor hoofdstuk 2 van titel 5 van het voorontwerp. Anders dan het opschrift van het voorontwerp suggereert, betreft het immers geen tijdelijke maar een permanente maatregel. Bovendien is het verband met "de noodmaatregelen die zijn genomen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken" niet duidelijk, nu in de memorie van toelichting over deze bepaling wordt opgemerkt dat de wijzigingen er komen "op vraag van de sociale partners binnen het paritair comité voor het bouwbedrijf" en dit onder verwijzing naar "het

¹ Voor een meer uitgebreide motivering van de spoed waarmee COVID-19-steunmaatregelen moeten worden genomen, zie inzonderheid advies 68.907/4, op 2 maart 2021 gegeven over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Waalse regering van 19 maart 2021 'houdende een derde golf van ondersteuningsprogramma's voor de toeristische logiesverstrekkingen in het kader van de gezondheids crisis COVID-19' (<http://www.raadvst-consetat.be/dbx/adviezen/68907>).

“l'accord sectoriel du 18 juin 2019”. La demande d'avis n'est par conséquent pas recevable en ce qui concerne le chapitre 2 du titre 5 de l'avant-projet.

2. Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois 'sur le Conseil d'État', coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation limite son examen au fondement juridique de l'avant-projet[‡], à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, l'avant-projet appelle les observations suivantes.

EXAMEN DE L'AVANT-PROJET

TITRE 1er – DISPOSITION GÉNÉRALE

Ce titre n'appelle aucune observation.

TITRE 2 – ÉCONOMIE

Chapitre unique - Mesures de compensation pour certains auteurs et artistes-interprètes ou exécutants afin de compenser la perte de revenus générés par les droits d'auteur et les droits voisins en raison du coronavirus

1. Le titre 2 a essentiellement pour objet de prévoir une mesure “compensatoire sociale” de 19.107.088 euros destinée à compenser partiellement les pertes de revenus provenant des droits d'auteur et des droits voisins de certaines formes d'exploitation dans le secteur culturel à la suite de la crise sanitaire durant les années de référence 2020 et 2021.

Il ressort des articles 3 et 4 de l'avant-projet que les bénéficiaires de cette mesure sont les auteurs, les artistes-interprètes et les exécutants, l'aide étant uniquement accordée à des personnes physiques ou des sociétés unipersonnelles qui ont leur résidence fiscale en Belgique.

Les sociétés de gestion et les organismes de gestion collective établis en Belgique ainsi que les organismes de gestion collective ayant un établissement en Belgique qui représentent les catégories de bénéficiaires susvisées sont chargés de la distribution des montants de la mesure de compensation sociale (article 7).

Les montants perçus par les bénéficiaires sont soumis sur les plans social et fiscal au même régime que les montants que les auteurs et les artistes-interprètes ou exécutants ayant leur domicile fiscal en Belgique recevraient normalement, en dehors de la mesure compensatoire, des sociétés de gestion et des organismes de gestion collective pour l'exploitation de leurs œuvres et prestations (article 11).

[‡] S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par “fondement juridique” la conformité aux normes supérieures.

sectoraal akkoord van 18 juni 2019”. De adviesaanvraag is dienvolgens niet ontvankelijk wat hoofdstuk 2 van titel 5 van het voorontwerp betreft.

2. Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten ‘op de Raad van State’, gecoördineerd op 12 januari 1973, beperkt de afdeling Wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het voorontwerp,[‡] de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat die drie punten betreft, geeft het voorontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

ONDERZOEK VAN HET VOORONTWERP

TITEL 1 – ALGEMENE BEPALING

Deze titel geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

TITEL 2 – ECONOMIE

Enig hoofdstuk – Compensatiemaatregel voor bepaalde auteurs en uitvoerende kunstenaars ter compensatie van de minderinkomsten uit auteursrechten en naburige rechten als gevolg van het coronavirus

1. Titel 2 strekt er voornamelijk toe in een “sociale compensatiemaatregel” van 19.107.088 euro te voorzien ter gedeeltelijke compensatie van de minderinkomsten uit auteursrechten en naburige rechten van bepaalde exploitatievormen in de culturele sector als gevolg van de gezondheids crisis tijdens de referentie jaren 2020 en 2021.

Uit de artikelen 3 en 4 van het voorontwerp blijkt dat auteurs en uitvoerende kunstenaars de begunstigden van die maatregel zijn, en dat de steun enkel wordt verleend aan natuurlijke personen of eenpersoonsvennootschappen die hun fiscale woonplaats in België hebben.

De beheersvennootschappen en de collectieve beheersorganisaties die in België gevestigd zijn alsook de collectieve beheersorganisaties met een bijkantoor in België die de voormelde categorieën van begunstigden vertegenwoordigen, worden belast met de verdeling van de bedragen van de sociale compensatiemaatregel (artikel 7).

De bedragen die de begunstigden ontvangen worden op sociaalrechtelijk en fiscaalrechtelijk vlak onderworpen aan hetzelfde regime als de bedragen die auteurs en uitvoerende kunstenaars die hun fiscale woonplaats in België hebben, buiten de compensatiemaatregel, normalerwijze van de beheersvennootschappen en de collectieve beheersorganisaties zouden ontvangen voor de exploitatie van hun werken en prestaties (artikel 11).

[‡] Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

2. La question se pose de savoir si la mesure envisagée peut s'inscrire dans les compétences de l'autorité fédérale ou si elle relève des compétences communautaires ou régionales.

À cet égard, la section de législation a encore rappelé récemment ce qui suit:

“Nul n'ignore que la répartition des compétences entre l'autorité fédérale, les communautés et les régions repose sur un système de compétences exclusives, qui implique que toute situation juridique soit en principe réglée par un seul et unique législateur. S'il s'avérait qu'une réglementation a des liens avec plusieurs compétences, il faudrait rechercher où se trouve l'élément prépondérant de la situation juridique réglée. Il faut rappeler à cet égard que la répartition des compétences s'effectue en principe en termes de matières et non en termes d'objectifs”² ³.

En terme de répartition des compétences, force est de constater que, telle qu'elle est conçue et en tant qu'elle bénéficie à des personnes physiques, la mesure envisagée se présente en substance comme une mesure d'aide sociale⁴, qui relève des compétences attribuées aux communautés par l'article 5, § 1er, II, 2°, de la loi spéciale du 8 août 1980 'de réformes institutionnelles', telle qu'elle est précisée par la jurisprudence de la Cour constitutionnelle.

Celle-ci a en effet jugé ce qui suit dans son arrêt n° 110/99 du 14 octobre 1999 à propos d'une aide complémentaire à des personnes se trouvant dans une situation de précarité:

“B.7.5.1. L'article 5, § 1er, II, 2°, dispose que la politique d'aide sociale, en ce compris les règles organiques relatives aux centres publics d'aide sociale, constitue une matière personnalisable au sens de l'article 128 de la Constitution.

La politique dont il est question dans cette disposition vise spécifiquement à fournir une assistance aux personnes qui se trouvent dans le besoin. La nature et l'origine du besoin ne jouent en principe aucun rôle pour cet aspect de l'aide aux personnes. L'aide que les communautés peuvent prévoir en vertu de cette disposition n'est donc, contrairement à ce qui est soutenu dans plusieurs moyens, pas limitée aux diverses catégories de personnes mentionnées dans les

² Note de bas de page n° 2 de l'avis cité : Voir entre autres C.C., 17 décembre 2020, n° 165/2020, B.11.1 et B.11.2.

³ Avis n° 68.849/VR donné le 22 février 2021 sur un avant-projet de loi 'portant l'octroi d'un subside salarial à certaines catégories d'employeurs du secteur de voyages'.

⁴ Elle consiste en effet, comme on l'a vu, à octroyer à ses bénéficiaires une aide financière de soutien destinée à compenser une perte de revenus en droits d'auteurs et en droits voisins, perte générée par la moindre exécution et représentation publiques de leurs œuvres suite aux fermetures ou restrictions décidées en raison de la crise du coronavirus.

2. De vraag rijst of de in het vooruitzicht gestelde maatregel in de bevoegdheden van de federale overheid kan worden ingepast, dan wel tot de bevoegdheden van de gemeenschappen en de gewesten behoort.

In dat verband heeft de afdeling Wetgeving recentelijk nog op het volgende gewezen:

“Zoals bekend berust de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten op een stelsel van exclusieve bevoegdheden, dat impliceert dat iedere rechtssituatie in beginsel slechts door één wetgever kan worden geregeld. Indien zou blijken dat een regeling aanleunt bij meerdere bevoegdheidstoewijzingen, dient te worden uitgemaakt waar het zwaartepunt van de geregelde rechtsverhouding ligt. Daarbij moet eraan worden herinnerd dat de bevoegdheidsverdeling in beginsel gebeurt in termen van aangelegenheden en niet in termen van doelstellingen.”²³

Wat de bevoegdheidsverdeling betreft, dient te worden vastgesteld dat de in het vooruitzicht gestelde maatregel, zoals hij opgevat is en in zoverre hij aan natuurlijke personen ten goede komt, zich in wezen als een sociale steunmaatregel aandient.⁴ Die behoort, zoals hij in de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof wordt gepreciseerd, tot de bevoegdheden die bij artikel 5, § 1, II, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen' aan de gemeenschappen zijn toegewezen.

Met betrekking tot extra steun of bijstand aan personen die in een bestaansonzekere toestand verkeren, heeft het Grondwettelijk Hof immers als volgt geoordeeld in arrest nr. 110/99 van 14 oktober 1999:

“B.7.5.1. Artikel 5, § 1, II, 2°, bepaalt dat het beleid inzake maatschappelijk welzijn, met inbegrip van de organieke regels betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, een persoonsgebonden aangelegenheid is als bedoeld in artikel 128 van de Grondwet.

Het in die bepaling bedoelde beleid is specifiek gericht op het verschaffen van bijstand aan mensen die in nood verkeren. De aard en de oorzaak van de nood spelen bij dit aspect van de bijstand aan personen in beginsel geen rol. De bijstand waarin de gemeenschappen op grond van die bepaling kunnen voorzien is derhalve, en zulks in tegenstelling tot wat wordt beweerd in verschillende middelen, niet beperkt tot de diverse categorieën van personen die worden vermeld in de

² Voetnoot 2 van het geciteerde advies: Zie o.m. GwH 17 december 2020, nr. 165/2020, B.11.1 en B.11.2.

³ Advies 68.849/VR, op 22 februari 2021 gegeven over een voorontwerp van wet 'houdende toekenning van een loonsubsidie aan bepaalde categorieën van werkgevers behorende tot de reissector'.

⁴ Zoals gezegd, ontvangen de begunstigden van die maatregel namelijk financiële steun ter compensatie van een verlies aan inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten. Aan de basis van dat verlies ligt het feit dat er minder openbare uitvoeringen en opvoeringen van hun werken mogelijk waren ten gevolge van de sluitingen of de beperkingen waartoe vanwege de coronacrisis besloten is.

autres subdivisions de l'article 5, § 1er, II, de la loi spéciale du 8 août 1980, ni à l'octroi d'une aide non différenciée.

Dans la mise en œuvre de leur compétence, les communautés ne peuvent toutefois régler les matières visées à l'article 5, § 1er, II, 2°, a) à d), et ne peuvent pas davantage porter atteinte à d'autres compétences de l'État fédéral qui lui sont explicitement attribuées par la Constitution ou les lois spéciales ou qui font partie de sa compétence résiduelle aussi longtemps que l'article 35 de la Constitution n'est pas exécuté⁵.

En l'espèce, et dans la ligne de cet arrêt, il convient de relever que la mesure compensatoire sociale envisagée par les articles 2 à 12 de l'avant-projet ne répond à aucune des conditions qui permettraient, par exception à la compétence de principe des communautés en matière d'aide sociale, de la rattacher aux formes d'aide sociale qui peuvent être réputées faire partie de celles pour lesquelles l'autorité fédérale est restée compétente⁵.

Le constat que, d'une part, l'aide concernée est liquidée via le concours des sociétés de gestion de droits et des organismes de gestion collective dont la réglementation est aux mains de l'autorité fédérale et que, d'autre part, le contrôle des normes en projet serait exercé en vertu du Code de droit économique par des inspections dépendant de l'autorité fédérale n'est pas de nature à modifier la conclusion qu'en soi la mesure compensatoire sociale prévue aux articles 2 à 12 constitue, en matière d'aide aux personnes, une mesure d'aide sociale relevant de la compétence des communautés⁶.

3. En tant que la mesure pourrait également bénéficier à des entreprises au sens de l'article I.1, alinéa 1er, 1°, du Code de droit économique, il y a lieu d'avoir égard à l'article 6, § 1er, VI, alinéa 1er, 1°, de la loi spéciale 'de réformes institutionnelles', qui, en ce qui concerne l'économie, rend les régions compétentes pour la "politique économique", laquelle comprend l'aide aux entreprises en difficulté⁷. Il ressort de cette attribution de compétence aux régions qu'en tant que l'aide envisagée bénéficierait non plus à une personne physique

⁵ Sur les conditions à respecter pour qu'une aide sociale puisse être considérée comme relevant des compétences restées fédérales, voir l'avis n° 39.527/VR donné le 11 janvier 2006 sur une proposition de loi 'organisant l'octroi de chèques-culture' (Doc. parl., Chambre 2005-2006, n° 51-2094/2, <https://www.lachambre.be/FLWB/PDF/51/2094/51K2094002.pdf>).

⁶ Ceci ne signifie pas que les communautés, sur la base de leurs compétences en matière d'aide sociale, pourraient instituer une aide qui se présenterait dans les mêmes termes que celle prévue par l'avant-projet. Il va de soi que les règles imposées aux sociétés de gestion et aux organismes de gestion collective, le contrôle exercé par l'inspection économique et le traitement fiscal de l'aide ne pourraient en principe advenir que dans le cadre d'un accord de coopération à conclure avec l'autorité fédérale.

⁷ Voir à cet égard l'avis n° 68.849 précité.

overige onderdelen van artikel 5, § 1, II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, noch tot het verlenen van een niet gedifferentieerde bijstand.

De gemeenschappen mogen bij de aanwending van hun bevoegdheid evenwel niet de aangelegenheden vermeld in artikel 5, § 1, II, 2°, a) tot d), regelen en zij mogen evenmin afbreuk doen aan andere bevoegdheden van de Federale Staat die hem uitdrukkelijk zijn toegekend bij de Grondwet en de bijzondere wetten of die, zolang geen uitvoering is gegeven aan artikel 35 van de Grondwet, behoren tot zijn residuaire bevoegdheid⁵.

In casu, en in de lijn van dat arrest, dient te worden opgemerkt dat de sociale compensatiemaatregel die in de artikelen 2 tot 12 van het voorontwerp in het vooruitzicht wordt gesteld, aan geen enkele van de voorwaarden voldoet om, als uitzondering op de principiële bevoegdheid van de gemeenschappen inzake sociale bijstand, te kunnen worden beschouwd als een van de vormen van sociale bijstand waarvoor de federale overheid bevoegd is gebleven⁵.

De vaststelling, enerzijds, dat de betrokken steun wordt uitbetaald met medewerking van de beheersvennootschappen en de collectieve beheersorganisaties waarvan de regeling een zaak van de federale overheid is en, anderzijds, dat het toezicht op de ontworpen regels krachtens het Wetboek van economisch recht door van de federale overheid afhangerende inspecteurs zou worden uitgeoefend, kan niets afdoen aan de conclusie dat, op zich, de sociale compensatiemaatregel waarin de artikelen 2 tot 12 voorzien, inzake bijstand aan personen, een sociale steunmaatregel vormt die tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoort⁶.

3. In zoverre de maatregel ook ten goede zou kunnen komen aan ondernemingen zoals gedefinieerd in artikel I.1, eerste lid, 1°, van het Wetboek van economisch recht, moet rekening worden gehouden met artikel 6, § 1, VI, eerste lid, 1°, van de bijzondere wet 'tot hervorming der instellingen', dat, wat de economie betreft, de gewesten bevoegd maakt voor het "economisch beleid" waarvan de steun aan ondernemingen in moeilijkheden deel uitmaakt⁷. Uit die toewijzing van bevoegdheid aan de gewesten volgt dat, aangezien de in

⁵ Zie advies 39.527/VR, op 11 januari 2006 gegeven over een wetsvoorstel 'houdende toekenning van cultuurcheques' (Parl. St. Kamer 2005-06, nr. 51-2094/002, <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/51/2094/51K2094002.pdf>), wat betreft de voorwaarden waaraan moet worden voldaan om sociale bijstand te kunnen beschouwen als behorend tot de bevoegdheden die federaal gebleven zijn.

⁶ Dat betekent niet dat de gemeenschappen op basis van hun bevoegdheden inzake maatschappelijk welzijn een steunmaatregel zouden kunnen nemen die in dezelfde bewoordingen zou zijn gesteld als de steunmaatregel waarin het voorontwerp voorziet. Het spreekt vanzelf dat de regels opgelegd aan de beheersvennootschappen en aan de collectieve beheersorganisaties, het toezicht uitgeoefend door de economische inspectie en de fiscale behandeling van de steun in principe enkel doorgang zouden kunnen vinden in het kader van een met de federale overheid te sluiten samenwerkingsakkoord.

⁷ Zie in dat verband het voormelde advies 68.849.

mais à une entreprise, la matière échapperait également aux compétences de l'autorité fédérale.

4. Pour les motifs qui viennent d'être exposés, les articles 2 à 12 de l'avant-projet, tels qu'ils sont actuellement conçus, ne relèvent pas de la compétence de l'autorité fédérale.

Autre serait toutefois la situation dans laquelle, en fonction des caractéristiques qui lui seraient données, le dispositif d'aide en faveur du secteur concerné pourrait s'appuyer sur la mise en œuvre de compétences fédérales, comme par exemple:

– une aide octroyée dans le cadre d'une des branches du régime de la sécurité sociale;

– une aide prenant la forme d'une dépense fiscale ou d'un crédit d'impôt dans le cadre de l'impôt des personnes physiques ou de l'impôt des sociétés⁸;

– une aide relevant du statut social des artistes⁹.

Telle n'étant pas à ce stade la forme prise par les articles 2 à 12 de l'avant-projet, ceux-ci ne seront pas examinés plus avant par la section de législation.

TITRE 3 – FINANCES

Chapitre unique – Remboursement des droits d'accise pour la bière en cuves et en fûts invendable

Article 13

1. L'article 13 de l'avant-projet règle le remboursement des droits d'accise pour la bière en cuves et en fûts, qui a été mise à la consommation entre le 1er juin 2020 et le 30 octobre 2020, qui a effectivement été livrée à des établissements horeca et qui est devenue invendable à la suite de la fermeture obligatoire du secteur horeca à partir du 19 octobre 2020. Le remboursement des droits d'accise ne s'applique qu'à la bière en cuves et en fûts qui a été effectivement reprise et détruite, et qui a été remplacée par la personne qui a mis la bière à la consommation, gratuitement ou du moins sans nouvelles facturation des droits d'accise, par de la bière de même nature et en même quantité, pendant la période allant du 1er avril 2021 au 30 septembre 2021.

2. À la question de savoir si la mesure en projet a fait l'objet de la concertation au sein du Comité des Ministres, obligatoire

⁸ Voir à cet égard l'avis n° 44.050/2 donné le 20 février 2008 sur une proposition de loi 'octroyant une réduction pour les dépenses faites en vue d'économiser l'énergie' (*Doc. parl.*, Chambre 2007-2008, n° 52-675/2, <https://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/0675/52K0675002.pdf>).

⁹ Voir à cet égard l'avis n° 67.460/1 donné le 2 juin 2020 sur une proposition de loi 'visant à apporter des mesures de soutien aux artistes en période de COVID 19' (*Doc. parl.*, Chambre 2019-2020, n° 55-1215/3, <https://www.lachambre.be/FLWB/PDF/55/1215/55K1215003.pdf>).

het vooruitzicht gestelde steun niet meer aan een natuurlijke persoon maar aan een onderneming ten goede zou komen, de aangelegenheid eveneens buiten de bevoegdheden van de federale overheid zou vallen.

4. Om de hierboven uiteengezette redenen behoren de artikelen 2 tot 12 van het voorontwerp, zoals ze thans zijn opgevat, niet tot de bevoegdheid van de federale overheid.

De situatie zou echter anders zijn wanneer de regeling ter ondersteuning van de betrokken sector, naargelang van de eigenschappen die ze zou krijgen, zou kunnen steunen op de uitoefening van federale bevoegdheden, zoals bijvoorbeeld:

– steun toegekend in het kader van een van de onderdelen van het sociaalzekerheidsstelsel;

– steun die de vorm aanneemt van een fiscale uitgave of van een belastingkrediet in het kader van de personen- of de vennootschapsbelasting⁸;

– steun die onder het sociaal statuut der kunstenaars valt.⁹

Aangezien dat niet de vorm is waarin de artikelen 2 tot 12 van het voorontwerp in dit stadium zijn gesteld, zullen die artikelen niet verder door de afdeling Wetgeving worden onderzocht.

TITEL 3 - FINANCIËN

Enig hoofdstuk - Terugbetaling van accijnzen voor onverkoopbaar tankbier en bier in vaten

Artikel 13

1. Artikel 13 van het voorontwerp bevat een regeling voor de terugbetaling van accijnzen voor tankbier en bier in vaten dat in verbruik werd gesteld vanaf 1 juni 2020 tot en met 30 oktober 2020, dat effectief werd geleverd aan horecagelegenheden en dat onverkoopbaar is geworden ingevolge de verplichte sluiting van de horecasector vanaf 19 oktober 2020. De terugbetaling van accijnzen geldt enkel voor tankbier en bier in vaten dat effectief werd teruggenomen en vernietigd, en kosteloos of tenminste zonder nieuwe doorrekening van accijnzen door de persoon die het bier in verbruik heeft gesteld werd vervangen door bier van dezelfde aard en in dezelfde hoeveelheid, in de periode van 1 april 2021 tot en met 30 september 2021.

2. Gevraagd of over de ontworpen maatregel het krachtens de Overeenkomst tot oprichting van de Belgisch-Luxemburgse

⁸ Zie in dat verband advies 44.050/2, op 20 februari 2008 gegeven over een wetsvoorstel 'inzake de toekenning van een korting voor energiebesparende uitgaven' (*Parl. St. Kamer* 2007-08, nr. 52-675/002, <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/52/0675/52K0675002.pdf>).

⁹ Zie in dat verband advies 67.460/1, op 2 juni 2020 gegeven over een wetsvoorstel 'betreffende het bieden van steunmaatregelen aan kunstenaars tijdens de COVID 19-periode' (*Parl. St. Kamer* 2019-20, nr. 55-1215/003, <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/55/1215/55K1215003.pdf>).

en vertu de la Convention instituant l'Union économique belgo-luxembourgeoise (UEBL), le délégué a répondu:

“De teksten werden, gelet op de hoogdringendheid, reeds aan de administratie van de douane van Luxemburg onderworpen. Er werd geen negatieve reactie ontvangen. De teksten zullen eerstdaags ook worden voorgelegd aan het Comité van Ministers”.

L'auteur de l'avant-projet doit veiller au bon accomplissement de cette formalité. Si l'accomplissement de celle-ci devait encore donner lieu à des modifications du texte soumis au Conseil d'État, les dispositions modifiées devraient être à nouveau soumises à la section de législation, conformément à la prescription de l'article 3, § 1er, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État.

3. L'article 25 de la directive 92/83/CEE du Conseil du 19 octobre 1992 'concernant l'harmonisation des structures des droits d'accises sur l'alcool et les boissons alcooliques' dispose que “[l]es États membres peuvent rembourser l'accise acquittée sur les boissons alcooliques retirées du marché parce que leur état ou leur âge les rend impropres à la consommation humaine”. L'article 29, paragraphe 2, de la même directive prévoit que “[l]es États membres communiquent à la Commission les dispositions essentielles de droit interne qu'ils adoptent dans le domaine régi par la présente directive”. Dans la mesure où le régime en projet doit être considéré comme essentiel au sens de la disposition précitée de la directive, il doit être notifié à la Commission européenne.

4.1. À la question de savoir pourquoi un remboursement des droits d'accises n'est prévu que pour la bière en cuves et en fûts qui est effectivement remplacée, le délégué a répondu ce qui suit:

“Deze maatregel wordt voorgesteld omdat we willen vermijden dat een horeca-uitbater na een lange verplichte sluiting een tweede keer accijnzen zou moeten betalen, één keer voor het oorspronkelijk geleverde bier dat onverkoopbaar is geworden, en een tweede keer voor het bier dat uiteindelijk zal worden verkocht. Enerzijds gaan we ervan uit dat indien de horeca-uitbater zou hebben geweten dat zijn zaak zo lang zou worden gesloten, dat (een deel van) de leveringen van bier niet zouden hebben plaatsgevonden in de periode voor half oktober 2020 en dat – bijgevolg – het bier op dat moment niet in verbruik zou zijn gesteld en er dus geen accijnzen zouden zijn betaald. Anderzijds heeft deze maatregel tot doel de horeca-uitbaters te ondersteunen bij de heropening en hen een voordeel toe te kennen door ervoor te zorgen dat geen nieuwe accijnzen zullen worden aangerekend wanneer bier wordt geleverd ter vervanging van bier dat onverkoopbaar was geworden.

We voorzien hierbij inderdaad niet in een mogelijkheid om terugbetaling van accijnzen te vragen voor bier dat niet werd vervangen. We willen vermijden dat de persoon die het bier in verbruik heeft gesteld een terugbetaling van accijnzen zou kunnen krijgen, terwijl die persoon de accijnzen reeds heeft doorgerekend en dus niet het verlies aan accijnzen voor

Economische Unie (BLEU) verplichte overleg in de schoot van het Comité van Ministers heeft plaatsgevonden, verklaarde de gemachtigde:

“De teksten werden, gelet op de hoogdringendheid, reeds aan de administratie van de douane van Luxemburg onderworpen. Er werd geen negatieve reactie ontvangen. De teksten zullen eerstdaags ook worden voorgelegd aan het Comité van Ministers”.

De steller van het voorontwerp dient erop toe te zien dat dit vormvereiste wel degelijk wordt vervuld. Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het vervullen van dat vormvereiste nog wijzigingen zou ondergaan, moeten de gewijzigde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten 'op de Raad van State', nog aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

3. Artikel 25 van richtlijn 92/83/EEG van de Raad van 19 oktober 1992 'betreffende de harmonisatie van de structuur van de accijns op alcohol en alcoholhoudende dranken' bepaalt dat “[d]e Lid-Staten (...) teruggaaf van accijns [mogen] verlenen voor alcoholhoudende dranken die uit de markt zijn genomen omdat zij wegens hun staat of ouderdom ongeschikt zijn voor menselijke consumptie”. Artikel 29, lid 2, van dezelfde richtlijn bepaalt dat “[d]e Lid-Staten (...) de Commissie de tekst van de belangrijke bepalingen van intern recht mede[delen] die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen”. Voor zover de ontworpen regeling als belangrijk in de zin van vornoemde richtlijnbevestiging moet worden beschouwd, dient zij aan de Europese Commissie te worden meegedeeld.

4.1. Gevraagd waarom enkel in een terugbetaling van accijnzen wordt voorzien voor tankbier en bier in vaten dat effectief wordt vervangen, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Deze maatregel wordt voorgesteld omdat we willen vermijden dat een horeca-uitbater na een lange verplichte sluiting een tweede keer accijnzen zou moeten betalen, één keer voor het oorspronkelijk geleverde bier dat onverkoopbaar is geworden, en een tweede keer voor het bier dat uiteindelijk zal worden verkocht. Enerzijds gaan we ervan uit dat indien de horeca-uitbater zou hebben geweten dat zijn zaak zo lang zou worden gesloten, dat (een deel van) de leveringen van bier niet zouden hebben plaatsgevonden in de periode voor half oktober 2020 en dat – bijgevolg – het bier op dat moment niet in verbruik zou zijn gesteld en er dus geen accijnzen zouden zijn betaald. Anderzijds heeft deze maatregel tot doel de horeca-uitbaters te ondersteunen bij de heropening en hen een voordeel toe te kennen door ervoor te zorgen dat geen nieuwe accijnzen zullen worden aangerekend wanneer bier wordt geleverd ter vervanging van bier dat onverkoopbaar was geworden.

We voorzien hierbij inderdaad niet in een mogelijkheid om terugbetaling van accijnzen te vragen voor bier dat niet werd vervangen. We willen vermijden dat de persoon die het bier in verbruik heeft gesteld een terugbetaling van accijnzen zou kunnen krijgen, terwijl die persoon de accijnzen reeds heeft doorgerekend en dus niet het verlies aan accijnzen voor

onverkoopbaar bier moet dragen. Denk hierbij aan de situatie dat Brouwerij A bier levert aan Café X en hier ook accijnzen voor aanrekent. Brouwerij A neemt het onverkoopbaar bier terug van Café X maar levert geen nieuw bier. Brouwerij A zou dan terugbetaling van accijnzen krijgen, zonder dat de brouwerij het verlies van accijnzen draagt. Bovendien is het ook zo dat wanneer bier niet wordt vervangen, een horeca-uitbater hoe dan ook geen tweede keer wordt gevraagd om opnieuw accijnzen te betalen, en er in dat opzicht dus een minder acute nood is aan financiële ondersteuning bij de heropening”.

4.2. À la question de savoir ce que l'on entend précisément par la condition selon laquelle la bière doit être remplacée par “de la bière de même nature et en même quantité”, pourquoi cette condition est imposée et pourquoi l'on n'a pas opté, par exemple, pour un système d'octroi d'un crédit imputable sur les achats effectués auprès de la même personne qui a mis la bière à la consommation, le délégué a répondu comme suit:

“[D]e voorwaarden om van deze maatregel gebruik te kunnen maken moeten (...) strikt worden afgebakend. Het is niet de bedoeling van de wetgever om een algemene maatregel te nemen die voorziet in een terugbetaling van accijnzen voor al het onverkoopbaar bier.

Met de voorwaarde dat het bier moet worden vervangen ‘door bier van dezelfde aard en in dezelfde hoeveelheid’ beogen we een 1-op-1 vervanging van het bier dat onverkoopbaar is geworden. We volgen hier dezelfde redenering zoals [hiervoor] uiteengezet (...), namelijk het idee dat we dubbele accijnzen voor hetzelfde bier willen vermijden.

Als er bij café X 2 vaten pils van brouwerij A onverkoopbaar zijn geworden door de sluiting van café X (bier dat in normale omstandigheden wel verkocht zou zijn geweest), dan kan een terugbetaling van accijnzen worden verkregen als café X twee nieuwe vaten pils geleverd krijgt door brouwerij A zonder nieuwe doorrekening van accijnzen. Als er 2 vaten pils onverkoopbaar zijn geworden in de periode die onder de toepassingsvoorwaarden valt, maar café X wilt geen twee nieuwe vaten pils omdat die eigenlijk toch niet goed verkopen, dan valt de situatie niet onder de voorwaarden en kan geen terugbetaling van accijnzen worden aangevraagd.

Deze voorwaarde is zo opgelegd om het toepassingsveld van de maatregel strikt af te bakenen, de maatregel eenvoudig controleerbaar te maken, en om misbruik te vermijden.

Toen een gelijkaardige maatregel werd opgelegd na de eerste sluiting, werd er gewerkt met een vernietiging onder ambtelijk toezicht. De praktijk heeft echter uitgewezen dat deze voorwaarde de maatregel *de facto* onwerkbaar maakte. We zijn daarom afgestapt van vernietigingen onder ambtelijk toezicht, en we werken nu met een puur documentaire controle. Om misbruik te vermijden en om ervoor te zorgen dat de maatregel niet verder gaat dan nodig, hebben we wel een voorwaarde van 1-op-1 vervanging voorzien. Zonder deze voorwaarde riskeren we dat de maatregel aan zijn doel (i.e. het vermijden van 2x accijnzen op hetzelfde bier) voorbij gaat en ook gebruikt wordt voor bier dat niet effectief werd

onverkoopbaar bier moet dragen. Denk hierbij aan de situatie dat Brouwerij A bier levert aan Café X en hier ook accijnzen voor aanrekent. Brouwerij A neemt het onverkoopbaar bier terug van Café X maar levert geen nieuw bier. Brouwerij A zou dan terugbetaling van accijnzen krijgen, zonder dat de brouwerij het verlies van accijnzen draagt. Bovendien is het ook zo dat wanneer bier niet wordt vervangen, een horeca-uitbater hoe dan ook geen tweede keer wordt gevraagd om opnieuw accijnzen te betalen, en er in dat opzicht dus een minder acute nood is aan financiële ondersteuning bij de heropening.”

4.2. Gevraagd wat precies wordt verstaan onder de voorwaarde dat het bier moet worden vervangen “door bier van dezelfde aard en in dezelfde hoeveelheid”, waarom deze voorwaarde wordt opgelegd en waarom er niet wordt gekozen voor bijvoorbeeld een systeem dat voorziet in de toekenning van een verrekenbaar krediet voor aankopen bij dezelfde persoon die het bier in verbruik heeft gesteld, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“[D]e voorwaarden om van deze maatregel gebruik te kunnen maken moeten (...) strikt worden afgebakend. Het is niet de bedoeling van de wetgever om een algemene maatregel te nemen die voorziet in een terugbetaling van accijnzen voor al het onverkoopbaar bier.

Met de voorwaarde dat het bier moet worden vervangen ‘door bier van dezelfde aard en in dezelfde hoeveelheid’ beogen we een 1-op-1 vervanging van het bier dat onverkoopbaar is geworden. We volgen hier dezelfde redenering zoals [hiervoor] uiteengezet (...), namelijk het idee dat we dubbele accijnzen voor hetzelfde bier willen vermijden.

Als er bij café X 2 vaten pils van brouwerij A onverkoopbaar zijn geworden door de sluiting van café X (bier dat in normale omstandigheden wel verkocht zou zijn geweest), dan kan een terugbetaling van accijnzen worden verkregen als café X twee nieuwe vaten pils geleverd krijgt door brouwerij A zonder nieuwe doorrekening van accijnzen. Als er 2 vaten pils onverkoopbaar zijn geworden in de periode die onder de toepassingsvoorwaarden valt, maar café X wilt geen twee nieuwe vaten pils omdat die eigenlijk toch niet goed verkopen, dan valt de situatie niet onder de voorwaarden en kan geen terugbetaling van accijnzen worden aangevraagd.

Deze voorwaarde is zo opgelegd om het toepassingsveld van de maatregel strikt af te bakenen, de maatregel eenvoudig controleerbaar te maken, en om misbruik te vermijden.

Toen een gelijkaardige maatregel werd opgelegd na de eerste sluiting, werd er gewerkt met een vernietiging onder ambtelijk toezicht. De praktijk heeft echter uitgewezen dat deze voorwaarde de maatregel *de facto* onwerkbaar maakte. We zijn daarom afgestapt van vernietigingen onder ambtelijk toezicht, en we werken nu met een puur documentaire controle. Om misbruik te vermijden en om ervoor te zorgen dat de maatregel niet verder gaat dan nodig, hebben we wel een voorwaarde van 1-op-1 vervanging voorzien. Zonder deze voorwaarde riskeren we dat de maatregel aan zijn doel (i.e. het vermijden van 2x accijnzen op hetzelfde bier) voorbij gaat en ook gebruikt wordt voor bier dat niet effectief werd

teruggenomen en vervangen. Bovendien maakt het een effectieve controle op het gebruik van de maatregel moeilijker.

Het klopt dat een verrekenbaar krediet er ook voor zou zorgen dat het voordeel bij de horeca-uitbaters terecht komt, maar er is op dat moment geen link meer met het onverkoopbaar bier en de vervanging van dat bier. De maatregel zal dan ook ruimer kunnen worden gebruikt en dat is niet in lijn met de wens van de wetgever om te voorzien in een uitzonderlijke maatregel.

Café x heeft één vat pils dat onverkoopbaar is geworden, maar wenst hier geen nieuw bier voor. In zo'n geval zijn er geen dubbele accijnzen voor hetzelfde bier en het is niet de bedoeling dat de maatregel van toepassing zou zijn. Ook in normale omstandigheden zal een vat wel eens onverkoopbaar worden omdat er niet genoeg verkoop is, maar dat rechtvaardigt niet dat accijnzen worden terugbetaald. Met een verrekenbaar krediet zou café X hier toch gebruik van kunnen maken, en het krediet kunnen gebruiken voor andere dranken. Dit zou ook verdedigd kunnen worden, maar is niet in lijn met de wens van de wetgever om de maatregel specifiek te beperken tot die dubbele accijnzen en het vervangen van onverkoopbaar bier".

4.3. L'avantage du remboursement des droits d'accise en faveur de l'exploitant horeca est, comme le précise le délégué, octroyé sur la base d'un remplacement à l'identique de la bière invendable. Ce remplacement n'est toutefois pas possible sans la collaboration volontaire de la personne qui a mis la bière à la consommation. L'avantage du remboursement des droits d'accise est donc subordonné à une condition sur laquelle le bénéficiaire de la mesure en tant que telle n'a pas de prise, ce qui peut conduire à une différence de traitement des exploitants horeca qui se trouvent dans une situation identique.

Le régime en projet doit être conforme au principe constitutionnel d'égalité, ce qui implique qu'une différence de traitement éventuelle doit pouvoir être raisonnablement justifiée. La question se pose de savoir si la différence de traitement qui peut résulter du régime en projet peut être raisonnablement justifiée au regard de la nécessité avancée par le délégué "om het toepassingsveld van de maatregel strikt af te bakenen, de maatregel eenvoudig controleerbaar te maken, en om misbruik te vermijden". Il appartient à l'auteur de l'avant-projet de soumettre encore le régime en projet à un examen supplémentaire sur ce point.

4.4. Les précisions données par le délégué méritent en tout cas de figurer dans l'exposé des motifs.

TITRE 4 - AFFAIRES SOCIALES

Chapitre unique - La réduction groupe-cible des cotisations de sécurité sociale dans le cadre de la relance

OBSERVATION GÉNÉRALE

1. Le régime en projet prévoit diverses conditions pour l'employeur, tant en ce qui concerne l'application de la réduction

teruggenomen en vervangen. Bovendien maakt het een effectieve controle op het gebruik van de maatregel moeilijker.

Het klopt dat een verrekenbaar krediet er ook voor zou zorgen dat het voordeel bij de horeca-uitbaters terecht komt, maar er is op dat moment geen link meer met het onverkoopbaar bier en de vervanging van dat bier. De maatregel zal dan ook ruimer kunnen worden gebruikt en dat is niet in lijn met de wens van de wetgever om te voorzien in een uitzonderlijke maatregel.

Café x heeft één vat pils dat onverkoopbaar is geworden, maar wenst hier geen nieuw bier voor. In zo'n geval zijn er geen dubbele accijnzen voor hetzelfde bier en het is niet de bedoeling dat de maatregel van toepassing zou zijn. Ook in normale omstandigheden zal een vat wel eens onverkoopbaar worden omdat er niet genoeg verkoop is, maar dat rechtvaardigt niet dat accijnzen worden terugbetaald. Met een verrekenbaar krediet zou café X hier toch gebruik van kunnen maken, en het krediet kunnen gebruiken voor andere dranken. Dit zou ook verdedigd kunnen worden, maar is niet in lijn met de wens van de wetgever om de maatregel specifiek te beperken tot die dubbele accijnzen en het vervangen van onverkoopbaar bier."

4.3. Het voordeel van de terugbetaling van accijnzen ten gunste van de horeca-uitbater wordt, zoals de gemachtigde verduidelijkt, toegekend op basis van een een-op-een vervanging van het onverkoopbaar bier. Die vervanging is echter niet mogelijk zonder de vrijwillige medewerking van de persoon die het bier in verbruik heeft gesteld. Aldus wordt de toekenning van het voordeel van de terugbetaling van accijnzen afhankelijk gemaakt van een voorwaarde waarop de begunstigde van de maatregel als zodanig geen vat heeft, hetgeen kan leiden tot een ongelijke behandeling van horeca-uitbaters die zich in dezelfde situatie bevinden.

De ontworpen regeling dient in overeenstemming te zijn met het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel, hetgeen impliceert dat een mogelijk ongelijke behandeling in redelijkheid moet kunnen worden verantwoord. De vraag rijst of het verschil in behandeling dat mogelijk uit de ontworpen regeling voortvloeit in redelijkheid kan worden verantwoord op grond van de door de gemachtigde aangevoerde noodzakelijkheid "om het toepassingsveld van de maatregel strikt af te bakenen, de maatregel eenvoudig controleerbaar te maken, en om misbruik te vermijden". Het staat aan de steller van het voorontwerp om de ontworpen regeling op dit punt nog aan een bijkomend onderzoek te onderwerpen.

4.4. Het verdient in elk geval aanbeveling om de door de gemachtigde gegeven verduidelijkingen op te nemen in de memorie van toelichting.

TITEL 4 - SOCIALE ZAKEN

Enig hoofdstuk - Doelgroepvermindering van socialezekerheidsbijdragen in het kader van de relance

ALGEMENE OPMERKING

1. De ontworpen regeling bevat diverse voorwaarden in hoofde van de werkgever, zowel wat de toepassing van de

groupe-cible (l'article 16, première phrase, de l'avant-projet renvoyant, par exemple, expressément à la condition relative à l'augmentation du volume de travail "au niveau de l'employeur"), qu'en ce qui concerne l'importance de cette réduction (par la voie des définitions de "mu (glob) total" et d'"employeur lourdement impacté" à l'article 15, 4° et 7°, de l'avant-projet).

Dans le même temps, la réduction groupe-cible proprement dite est octroyée "pour un maximum de cinq travailleurs par unité d'établissement" (article 18 de l'avant-projet). Le régime en projet peut dès lors avoir un impact très différent, simplement selon que les activités de l'employeur se concentrent dans une ou plusieurs unités d'établissement ou qu'elles sont réparties sur un grand nombre de telles unités.

2. Il faudra pouvoir justifier adéquatement, à la lumière des principes constitutionnels d'égalité et de non-discrimination, pareille différence potentielle de traitement, basée uniquement sur la structure de l'employeur concerné, ce qui exige que la différence repose sur un critère objectif et qu'elle soit raisonnablement justifiée. L'existence d'une telle justification doit s'apprécier en tenant compte du but et des effets de la mesure concernée ainsi que de la nature des principes en cause; le principe d'égalité est violé lorsqu'il n'existe pas de rapport raisonnable de proportionnalité entre les moyens employés et le but visé¹⁰.

Il conviendra d'inscrire la justification nécessaire à ce sujet dans l'exposé des motifs de l'avant-projet.

OBSERVATIONS PARTICULIÈRES

Article 15

L'article 15, 7°, de l'avant-projet prévoit que la qualification d'un employeur en tant qu'"employeur lourdement impacté" se fait "sur la base d'une photo de la DmfA prise à la date du 1er juillet 2021".

On n'aperçoit pas la portée juridique de cette "photo", par exemple en ce qui concerne la possibilité de tenir compte de modifications ou de corrections apportées après le 1er juillet 2021, qui peuvent en principe être aussi bien en faveur qu'en défaveur de l'employeur concerné.

Il convient de clarifier ce point.

Article 20

Conformément à l'article 20, 5°, de l'avant-projet, l'employeur qui bénéficie de la réduction groupe-cible en projet doit "se

doelgroepvermindering betreft (waarbij in artikel 16, eerste zin, van het voorontwerp bijvoorbeeld uitdrukkelijk wordt verwezen naar de voorwaarde inzake de toename van het arbeidsvolume "op het niveau van de werkgever") als wat de hoogte van die vermindering betreft (via de definities van "totale mu (glob)" en "zwaar getroffen werkgever" in artikel 15, 4° en 7°, van het voorontwerp).

Tezelfdertijd wordt de eigenlijke doelgroepvermindering toegerekend "voor maximum vijf werknemers per vestigingseenheid" (artikel 18 van het voorontwerp). Daardoor kan de ontworpen regeling een zeer uiteenlopende impact hebben, louter op basis van het feit dat de activiteiten van de werkgever zich concentreren in één of enkele vestigingseenheden, dan wel dat zij verspreid liggen over een groot aantal vestigingseenheden.

2. Voor een dergelijk potentieel verschil in behandeling, louter op basis van de structuur van de betrokken werkgever, zal in het licht van de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie een deugdelijke verantwoording moeten kunnen worden gegeven, hetgeen vereist dat het verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betrokken maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.¹⁰

In de memorie van toelichting bij het voorontwerp zal hieromtrent de nodige verantwoording moeten worden opgenomen.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Artikel 15

Artikel 15, 7°, van het voorontwerp bepaalt dat de kwalificatie van een werkgever als een "zwaar getroffen werkgever" gebeurt "op basis van een foto van de DmfA, genomen op 1 juli 2021".

De juridische draagwijdte van die "foto" is niet duidelijk, bijvoorbeeld wat betreft de mogelijkheid om rekening te houden met wijzigingen of rechtzettingen na 1 juli 2021, die in beginsel zowel in het voordeel als het nadeel voor de betrokken werkgever kunnen zijn.

Dit dient te worden verduidelijkt.

Artikel 20

De werkgever die gebruik maakt van de ontworpen doelgroepvermindering moet overeenkomstig artikel 20, 5°, van

¹⁰ Jurisprudence constante de la Cour constitutionnelle. Voir par exemple: C.C., 17 juillet 2014, n° 107/2014, B.12; C.C., 25 septembre 2014, n° 141/2014, B.4.1; C.C., 30 avril 2015, n° 50/2015, B.16; C.C., 18 juin 2015, n° 91/2015, B.5.1; C.C., 16 juillet 2015, n° 104/2015, B.6; C.C., 16 juin 2016, n° 94/2016, B.3.

¹⁰ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Zie bv.: GwH 17 juli 2014, nr. 107/2014, B.12; GwH 25 september 2014, nr. 141/2014, B.4.1; GwH 30 april 2015, nr. 50/2015, B.16; GwH 18 juni 2015, nr. 91/2015, B.5.1; GwH 16 juli 2015, nr. 104/2015, B.6; GwH 16 juni 2016, nr. 94/2016, B.3.

conformer en 2021 aux dispositions du chapitre 2, section 1¹¹, [de la loi du 5 mars 2017 concernant le travail faisable et maniable,] en ce qui concerne, plus spécifiquement la réalisation de l'objectif interprofessionnel".

Par souci de sécurité juridique, il est recommandé de définir l'obligation d'une manière la plus concrète possible, par exemple en renvoyant à une disposition légale spécifique et sans utiliser une expression telle que "plus spécifiquement".

Article 22

L'auteur de l'avant-projet vérifiera si la référence à l'article 336 de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002, figurant à l'article 22, 1°, de l'avant-projet, ne doit pas aussi être inscrite dans l'article 338 de cette loi, qui contient une énumération similaire.

TITRE 5 – EMPLOI

Chapitre 1er – Octroyer aux employeurs qui occupent des travailleurs manuels qui relèvent de la Commission paritaire de l'industrie hôtelière (PC 302) une réduction des cotisations de sécurité sociale destinées au régime des vacances légales des travailleurs manuels et à octroyer une subvention à l'Office national des vacances annuelles

COMPÉTENCE

Le Secrétaire d'État au Budget n'a donné qu'un accord budgétaire conditionnel sur la mesure contenue dans le chapitre 1er du titre 5 de l'avant-projet, notamment pour le motif suivant:

"Daarnaast heeft mijn administratie mij een ongunstig advies overgemaakt. Volgens haar is de vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen bestemd voor het wettelijk vakantiestelsel voor handarbeiders geen vermindering (...) van sociale bijdragen, maar een loonsubsidie toegekend door de Federale Overheid. Deze laatste behoort echter tot de bevoegdheid van de deelstaten. De beslissing van de Raad van State over de kwalificatie van deze vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen bestemd voor het wettelijk vakantiestelsel voor handarbeiders is van fundamenteel belang".

En faisant référence à "een loonsubsidie" (un subside salarial), le secrétaire d'État semble avant tout renvoyer à l'avis 68.849/VR du 22 février 2021 sur un avant-projet de loi 'portant l'octroi d'un subside salarial à certaines catégories d'employeurs du secteur de voyages'. Dans cet avis, le Conseil avait estimé que le dispositif à l'examen constituait essentiellement une mesure de soutien économique, qui s'inscrivait dans le cadre de la compétence régionale en matière de "politique économique", visée à l'article 6, § 1er, VI, alinéa 1er, 1°, LSRI. À cet égard, les observations suivantes ont notamment été formulées:

¹¹ La section visée fait partie du chapitre 2 du titre 2 de la loi du 5 mars 2017.

het voorontwerp "in 2021 de bepaling van hoofdstuk 2, afdeling 1¹¹, van de wet van 5 maart 2017 betreffende werkbaar en wendbaar werk naleven, meer bepaald inzake het realiseren van de interprofessionele doelstelling."

Met het oog op de rechtszekerheid verdient het aanbeveling de verplichting op een zo concreet mogelijke wijze te omschrijven, bijvoorbeeld door verwijzing naar een specifieke wetsbepaling en zonder gebruik te maken van een omschrijving als "meer bepaald".

Artikel 22

De steller van het voorontwerp zal moeten nagaan of de in artikel 22, 1°, van het voorontwerp vervatte verwijzing naar artikel 336 van de programmawet (I) van 24 december 2002 al dan niet ook moet worden aangebracht in artikel 338 van die wet, dat een gelijkaardige opsomming bevat.

TITEL 5 - WERK

Hoofdstuk 1 - Toekenning van een vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen bestemd voor het wettelijk vakantiestelsel voor handarbeiders aan de werkgevers die handarbeiders tewerkstellen die onder het Paritair Comité voor het hotelbedrijf (PC 302) vallen, en tot toekenning van een toelage aan de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie

BEVOEGDHEID

Over de maatregel vervat in hoofdstuk 1 van titel 5 van het voorontwerp verleende de staatssecretaris voor begroting slechts een voorwaardelijk begrotingsakkoord, onder meer om de volgende reden:

"Daarnaast heeft mijn administratie mij een ongunstig advies overgemaakt. Volgens haar is de vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen bestemd voor het wettelijk vakantiestelsel voor handarbeiders geen vermindering (...) van sociale bijdragen, maar een loonsubsidie toegekend door de Federale Overheid. Deze laatste behoort echter tot de bevoegdheid van de deelstaten. De beslissing van de Raad van State over de kwalificatie van deze vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen bestemd voor het wettelijk vakantiestelsel voor handarbeiders is van fundamenteel belang."

Met de verwijzing naar "een loonsubsidie" lijkt de staatssecretaris in de eerste plaats te verwijzen naar advies 68.849/VR van 22 februari 2021 over een voorontwerp van wet 'houdende toekenning van een loonsubsidie aan bepaalde categorieën van werkgevers behorende tot de reissector'. In dat advies werd geoordeeld dat de voorliggende regeling in essentie een economische ondersteuningsmaatregel vormde, die kaderde in de gewestaangelegenheid "economisch beleid", zoals bedoeld bij artikel 6, § 1, VI, eerste lid, 1°, BWHI. Daarbij werd onder meer het volgende opgemerkt:

¹¹ De beoogde afdeling maakt deel uit van hoofdstuk 2 van titel 2 van de wet van 5 maart 2017.

“La mesure en projet ne saurait être considérée comme relevant de la compétence fédérale en matière de sécurité sociale (article 6, § 1er, VI, alinéa 5, 12°, LSRI). Le subsidie bénéficie directement aux entreprises et l’incidence sur [le maintien de] certains emplois en est la conséquence indirecte. De même, le fait que le traitement des demandes et le paiement de l’aide incombent à l’ONSS, ne permet pas en soi de qualifier le dispositif de mesure de sécurité sociale.

Dès lors que la mesure en projet ne prend pas la forme d’une réduction des cotisations patronales de sécurité sociale en fonction des caractéristiques propres du secteur des activités des agences de voyage ou des organisateurs de voyages, l’autorité fédérale ne peut pas non plus invoquer la compétence que lui réserve l’article 6, § 1er, IX, 7°, a), alinéa 3, LSRI”.

L’avis n° 68.993/1 donné le 16 mars 2021 sur des amendements à un projet de loi ‘portant des mesures de soutien temporaires en raison de la pandémie du COVID-19’¹² a observé, à propos d’un régime en vertu duquel l’aide au secteur des voyages prenait la forme d’une réduction des cotisations sociales et d’une réduction groupe-cible, que, contrairement au dispositif faisant l’objet de l’avis 68.849/VR, celui-ci relevait “bel et bien de la compétence de l’autorité fédérale”.

Cette observation vaut également pour la mesure actuellement à l’examen, qui, si elle a indéniablement un effet économique favorable pour les employeurs concernés, revêt toutefois la forme, en raison de l’instrument choisi, d’une mesure de sécurité sociale, et relève par conséquent de la compétence de l’autorité fédérale¹³.

FORMALITÉS

1. La mesure inscrite dans le chapitre 1er du titre 5 de l’avant-projet relative à la réduction des cotisations de sécurité sociale destinées au régime des vacances légales des travailleurs manuels au profit des employeurs qui occupent des travailleurs manuels qui relèvent de la Commission paritaire de l’industrie hôtelière doit être considérée comme une aide d’État au sens de l’article 107, paragraphe 1, du Traité sur le fonctionnement de l’Union européenne (TFUE). Cette mesure octroie en effet un avantage économique aux employeurs concernés, ce qui ressort également de l’exposé des motifs. Outre le fait que la mesure est par ailleurs sélective, puisqu’en renvoyant à la commission paritaire concernée, elle s’adresse à un secteur spécifique, elle est aussi financée par des ressources d’État, ce qui ressort surabondamment du régime de compensation prévu à l’article 25 de l’avant-projet.

En conséquence, cette mesure doit être notifiée à la Commission européenne en vertu de l’article 108, paragraphe 3, TFUE. Conformément à cette disposition du Traité,

¹² Le dispositif contenu dans ces amendements a par la suite été intégré dans la loi du 2 avril 2021 ‘portant des mesures de soutien temporaires en raison de la pandémie du COVID-19’ (art. 45-51).

¹³ Article 6, § 1er, VI, alinéa 5, 12°, LSRI.

“De ontworpen maatregel kan niet worden beschouwd als een onderdeel van de federale bevoegdheid inzake sociale zekerheid (artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 12°, BWHI). De subsidie komt rechtstreeks ten goede aan ondernemingen en de impact op (het behoud van) bepaalde tewerkstelling is daar het indirecte gevolg van. Ook het gegeven dat de RSZ instaat voor de behandeling van de aanvragen en de uitbetaling van de steun, leidt op zichzelf niet tot de kwalificatie van de regeling als een socialezekerheidsmaatregel.

Aangezien de ontworpen maatregel niet de vorm aanneemt van een vermindering van werkgeversbijdragen voor de sociale zekerheid in functie van de eigen kenmerken van de sector van de activiteiten van de reisbureaus of reisorganisaties, kan de federale overheid zich evenmin beroepen op de krachtens artikel 6, § 1, IX, 7°, a), derde lid, BWHI aan de federale overheid voorbehouden bevoegdheid.”

In advies 68.993/1 van 16 maart 2021 over amendementen op een wetsontwerp ‘houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de COVID-19-pandemie’¹² werd over een regeling waarbij de steun aan de reissector de vorm aannam van een vermindering van socialezekerheidsbijdragen en een doelgroepvermindering opgemerkt dat die, anders dan de regeling die het voorwerp uitmaakte van advies 68.849/VR, “wel degelijk tot de bevoegdheid van de federale overheid” behoorde.

Hetzelfde geldt voor de actueel voorliggende maatregel, die voor de betrokken werkgevers weliswaar onmiskenbaar een gunstig economisch effect heeft, maar die door het gekozen instrument de vorm aanneemt van een socialezekerheidsmaatregel en bijgevolg tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort.¹³

VORMVEREISTEN

1. De in hoofdstuk 1 van titel 5 van het voorontwerp vervatte maatregel met betrekking tot de vermindering van de socialezekerheidsbijdragen bestemd voor het wettelijk vakantiestelsel voor handarbeiders ten behoeve van werkgevers die handarbeiders tewerkstellen die onder het paritair comité voor het hotelbedrijf vallen, moet worden beschouwd als staatssteun in de zin van artikel 107, lid 1, van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU). Deze maatregel kent immers een economisch voordeel toe aan de betrokken werkgevers, hetgeen ook blijkt uit de memorie van toelichting. Naast het gegeven dat de maatregel bovendien selectief is, nu hij zich via de verwijzing naar het betrokken paritair comité richt op een specifieke sector, wordt hij tevens bekostigd met staatsmiddelen, hetgeen ten overvloede blijkt uit de compensatieregeling voorzien in artikel 25 van het voorontwerp.

Bijgevolg moet deze maatregel krachtens artikel 108, lid 3, VWEU worden aangemeld bij de Europese Commissie. Overeenkomstig die verdragsbepaling dient de Europese

¹² De in deze amendementen vervatte regeling is vervolgens deel geworden van de wet van 2 april 2021 ‘houdende tijdelijke ondersteuningsmaatregelen ten gevolge van de COVID-19-pandemie’ (art. 45-51).

¹³ Artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 12°, BWHI.

la Commission européenne doit en effet être informée en temps utile, des projets tendant à instituer ou à modifier des aides. Sauf si un régime d'exemption peut être invoqué, il faudra encore accomplir cette formalité et ces dispositions ne pourront être exécutées avant qu'une décision définitive ait été prise à l'issue de cette procédure. À cet égard, dans un souci d'exhaustivité, on observera que la Commission européenne s'est engagée dans l'Encadrement temporaire des mesures d'aide d'État visant à soutenir l'économie dans le contexte actuel de la flambée de COVID-19¹⁴ à apprécier rapidement et – sur un certain nombre de points – plus soigneusement la compatibilité des mesures d'aide d'État avec le marché intérieur.

2. L'avant-projet contient différentes mesures qui, conformément à l'article 15 de la loi du 25 avril 1963 'sur la gestion des organismes d'intérêt public de sécurité sociale et de prévoyance sociale', doivent être soumises à l'avis, soit du comité de gestion concerné, soit du Conseil national du Travail¹⁵.

Il ne ressort pas des documents transmis au Conseil d'État qu'un tel avis a déjà été recueilli, ni qu'à cet égard, le caractère urgent de la matière concernée a été invoqué pour ne pas le recueillir, auquel cas, en vertu de l'article 15, alinéa 3, de la loi du 25 avril 1963, le président du comité de gestion doit être informé de l'urgence invoquée¹⁶.

3. Si l'accomplissement des formalités susmentionnées devait encore donner lieu à des modifications du texte soumis au Conseil d'État, les dispositions modifiées ou ajoutées devraient être soumises à la section de législation, conformément à la prescription de l'article 3, § 1er, alinéa 1er, des lois 'sur le Conseil d'État'.

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

1. Le régime inscrit dans le chapitre 1er du titre 5 de l'avant-projet favorise uniquement les employeurs qui ressortissent à la commission paritaire de l'industrie hôtelière (PC 302).

L'exposé des motifs de l'avant-projet justifie cette situation comme suit:

"Le secteur de l'Horeca occupe un très grand nombre de travailleurs ouvriers ce qui entraîne des montants importants à payer lors de l'avis de débit. Il s'agit incontestablement d'un

¹⁴ Communication de la Commission - Encadrement temporaire des mesures d'aide d'État visant à soutenir l'économie dans le contexte actuel de la flambée de COVID-19 (2020/C 91 I/01), telle qu'elle a été modifiée à plusieurs reprises ([https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=celex:52020XC0320\(03\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=celex:52020XC0320(03))).

¹⁵ Il s'agit plus précisément de la réduction groupe-cible inscrite dans le titre 4, du régime en matière de vacances annuelles contenu dans le titre 5, chapitre 1er, et du régime en matière de travail étudiant prévue dans le titre 5, chapitre 3.

¹⁶ Le délégué a déclaré que l'urgence du dossier a été ou sera invoquée.

Commissie immers van elk voornemen tot invoering of wijziging van steunmaatregelen tijdig op de hoogte te worden gebracht. Behalve indien een beroep kan worden gedaan op een vrijstellingsregeling, zal aan dat vormvereiste vooralsnog dienen te worden voldaan en kan aan die bepalingen geen uitvoering worden gegeven voordat die procedure tot een eindbeslissing heeft geleid. Daarbij kan volledigheidshalve worden opgemerkt dat de Europese Commissie zich in de 'Tijdelijke kaderregeling inzake staatssteun ter ondersteuning van de economie vanwege de huidige COVID-19-uitbraak'¹⁴, heeft geëngageerd tot een snelle en – op een aantal punten – soepelere beoordeling van de verenigbaarheid van staatssteunmaatregelen met de interne markt.

2. Het voorontwerp bevat verschillende maatregelen die overeenkomstig artikel 15 van de wet van 25 april 1963 'betreffende het beheer van de instellingen van openbaar nut voor sociale zekerheid en sociale voorzorg', om advies moeten worden voorgelegd aan hetzij het betrokken beheerscomité, hetzij de Nationale Arbeidsraad.¹⁵

Uit de aan de Raad van State toegezonden documenten blijkt niet dat een dergelijk advies reeds is ingewonnen, noch dat wat dat betreft een beroep wordt gedaan op het spoedeisend karakter van de betrokken aangelegenheid om een dergelijke advies niet in te winnen, in welk geval krachtens artikel 15, derde lid, van de wet van 25 april 1963 de voorzitter van het beheerscomité op de hoogte moet worden gebracht van de ingeroepen dringendheid.¹⁶

3. Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het vervullen van de voornoemde vormvereisten nog wijzigingen zou ondergaan, moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten 'op de Raad van State', alsnog aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. De regeling vervat in hoofdstuk 1 van titel 5 van het voorontwerp komt enkel ten goede aan de werkgevers die onder het paritair comité voor het hotelbedrijf (PC 302) vallen.

In de memorie van toelichting bij het voorontwerp wordt dit als volgt verantwoord:

"In de horecasector werkt een zeer groot aantal werknemers, waardoor aanzienlijke bedragen moeten worden betaald op het moment van de debetnota. Deze sector wordt ongetwijfeld

¹⁴ Mededeling van de Commissie – Tijdelijke kaderregeling inzake staatssteun ter ondersteuning van de economie vanwege de huidige COVID-19-uitbraak (2020/C 91 I/01), zoals meermaals gewijzigd ([https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex:52020XC0320\(03\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex:52020XC0320(03))).

¹⁵ Het betreft met name de doelgroepvermindering vervat in titel 4, de regeling inzake de jaarlijkse vakantie vervat in titel 5, hoofdstuk 1, en de regeling inzake studentenarbeid vervat in titel 5, hoofdstuk 3.

¹⁶ De gemachtigde verklaarde dat de hoogdringendheid in dit dossier is of zal worden ingeroepen.

secteur particulièrement et profondément impacté par a crise tant il a été contraint de fermer durant des nombreux mois de 2020 et 2021. Un grand nombre d'employeurs ne pourront pas faire face au paiement de l'avis de débit annuel.

En ce qui concerne les autres secteurs qui ont dû ferm[er], la situation n'est pas identique car les périodes de fermeture ne sont généralement pas si longues et ils n'occupent pas autant de travailleurs manuels. De plus, l'extension de la présente mesure à d'autres secteurs d'activités s'avère impossible à mettre en œuvre en raison du fait que ceux-ci ne peuvent être définis de manière précise, que les administrations n'ont pas les moyens techniques pour l'implémenter et que sauf pour les employeurs de l'Horeca, les autres employeurs ont déjà reçu et en grande partie déjà payé ces cotisations. En outre, les autres secteurs fermés bénéficient de mesure de soutien ciblés autres. On peut notamment citer la loi du 2 avril 2021 portant des mesures de soutien temporaires en raison de la pandémie du COVID-19 qui prévoit une réduction groupe cible temporaire pour le secteur événementiel et de la culture. Pour, le secteur du voyage, cette même loi a prévu d'octroyer une réduction de cotisations aux employeurs pour les 2ème trimestre 2020, 4ème trimestre 2020, 1er trimestre 2021 et 2ème trimestre 2021".

Eu égard au principe constitutionnel d'égalité, le législateur doit en principe traiter des situations comparables d'une manière identique. Le passage cité de l'exposé des motifs contient certes des éléments devant justifier une différence de traitement pour le secteur horeca, mais cette argumentation repose uniquement sur des éléments de fait.

Le Conseil d'État, section de législation, n'a pas la connaissance requise pour pouvoir apprécier de manière concluante si la justification invoquée au regard du principe d'égalité répond aux principes exposés ci-dessus.

Il y a lieu, dès lors, d'émettre une réserve sur le régime en projet prévu par le chapitre 1er du titre 5 de l'avant-projet.

2. Par la voie de l'arrêté royal du 25 avril 2021 'modifiant, dans le cadre de la lutte contre les conséquences socio-économiques de la pandémie du coronavirus, l'arrêté royal du 7 juin 2015 portant exécution du titre IV, chapitre 2 de la loi du 23 avril 2015 concernant la promotion de l'emploi', le Roi a inséré un régime dérogatoire sur la base duquel "en 2021, et ce pour les employeurs qui appartiennent à la CP 302, la part de 10,27 p.c. comprise dans la cotisation visée à l'article 38, § 3, alinéa 1er, 8°, de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés est due le 30 septembre 2021 et est versée à l'Office national de sécurité sociale au plus tard le 31 octobre 2021".

La question se pose de savoir s'il n'est pas judicieux d'adapter ou d'abroger cette disposition afin d'effacer toute contradiction avec le régime légal en projet.

bijzonder zwaar getroffen door de crisis, aangezien hij in 2020 en 2021 gedurende vele maanden werd gedwongen te sluiten. Een groot aantal werkgevers zal de betaling van de jaarlijkse debetnota niet aankunnen.

De situatie is niet dezelfde voor andere sectoren die hebben moeten sluiten, aangezien de sluitingsperioden over het algemeen niet zo lang waren en zij niet zo veel handarbeiders in dienst hebben. Bovendien is de uitbreiding van deze maatregel tot andere sectoren onmogelijk omdat deze sectoren niet nauwkeurig kunnen worden gedefinieerd, de administraties niet over de technische middelen beschikken om deze maatregel uit te voeren en, met uitzondering van de werkgevers in de horeca, de andere werkgevers deze bijdragen reeds hebben ontvangen en voor een groot deel ook hebben betaald. Bovendien komen de andere gesloten sectoren in aanmerking voor andere gerichte steunmaatregelen. Een voorbeeld hiervan is de wet van 2 april 2021 betreffende tijdelijke steunmaatregelen in verband met de COVID-19--pandemie, die voorziet in een tijdelijke vermindering voor de doelgroep van de evenementen- en cultuursector. Voor de reissector voorziet diezelfde wet in een vermindering van de werkgeversbijdragen voor het tweede kwartaal van 2020, het vierde kwartaal van 2020, het eerste kwartaal van 2021 en het tweede kwartaal van 2021."

Gelet op het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel moet de wetgever in beginsel gelijke situaties op een gelijke wijze behandelen. De geciteerde passage uit de memorie van toelichting bevat weliswaar elementen die een verschil in behandeling voor de horecasector moeten verantwoorden, maar deze argumentatie berust louter op feitelijke elementen.

De Raad van State, afdeling Wetgeving, beschikt niet over het vereiste inzicht om op een sluitende wijze te kunnen beoordelen of de in het licht van het gelijkheidsbeginsel aangevoerde verantwoording beantwoordt aan de hiervoor uiteengezette beginselen.

Bijgevolg moet een voorbehoud worden gemaakt bij de in hoofdstuk 1 van titel 5 van het voorontwerp ontworpen regeling.

2. Bij het koninklijk besluit van 25 april 2021 'tot wijziging van het koninklijk besluit van 7 juni 2015 tot uitvoering van Titel IV, Hoofdstuk 2 van de wet van 23 april 2015 tot verbetering van de werkgelegenheid' heeft de Koning een afwijkingsregime ingevoerd op grond waarvan "is in 2021 en dit voor de werkgevers die behoren tot PC 302, het aandeel van 10,27 pct. inbegrepen in de bijdrage bedoeld in artikel 38, § 3, eerste lid, 8°, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, verschuldigd op 30 september 2021 en wordt aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid gestort uiterlijk 31 oktober 2021."

De vraag rijst of het niet zinvol is om die bepaling aan te laten bestaan met de ontworpen wettelijke regeling.

Chapitre 2 - Modification de l'arrêté royal n° 213 du 26 septembre 1983 relatif à la durée du travail dans les entreprises ressortissant à la commission paritaire de la construction

Le Conseil d'État, section de législation, renonce à poursuivre l'examen de ce chapitre pour le motif mentionné dans l'observation générale.

Chapitre 3 - Élargissement de la capacité de travail des étudiants par la neutralisation des heures prestées pour le troisième trimestre 2021

Ce chapitre n'appelle aucune observation.

Le greffier,

Le président,

Greet VERBERCKMOES

Marnix VAN DAMME

Le greffier,

Le président,

Esther CONTI

Pierre VANDERNOOT

Le greffier,

Le président,

Annemie GOOSSENS Wilfried VAN VAERENBERGH

Hoofdstuk 2 - Wijziging van het koninklijk besluit nr. 213 van 26 september 1983 betreffende de arbeidsduur in de ondernemingen die onder het paritair comité voor het bouwbedrijf ressorteren

De Raad van State, afdeling Wetgeving, onthoudt zich van een onderzoek van dit hoofdstuk om de reden vermeld in de algemene opmerking.

Hoofdstuk 3 - Uitbreiding van de mogelijkheid tot studentenarbeid door de tijdens het derde kwartaal 2021 gepresteerde uren te neutraliseren

Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

De griffier,

De voorzitter,

Greet VERBERCKMOES

Marnix VAN DAMME

De griffier,

De voorzitter,

Esther CONTI

Pierre VANDERNOOT

De griffier,

De voorzitter,

Annemie GOOSSENS Wilfried VAN VAERENBERGH

PROJET DE LOI

PHILIPPE,

ROI DES BELGES,

À tous, présents et à venir,

SALUT.

Sur la proposition du premier ministre, du ministre de l'Économie et du Travail, du ministre des Finances et du ministre des Affaires sociales,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Le premier ministre, le ministre de l'Économie et du Travail, le ministre des Finances et le ministre des Affaires sociales sont chargés de présenter, en notre nom, à la Chambre des représentants, le projet de loi dont la teneur suit:

TITRE IER*Disposition générale*Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

TITRE 2

Économie

CHAPITRE UNIQUE

Mesure de compensation pour certains auteurs et artistes-interprètes ou exécutants afin de compenser la perte de revenus générés par les droits d'auteur et les droits voisins en raison du coronavirus

Art. 2. § 1er. Ce chapitre instaure un mécanisme de soutien dans le cadre de la COVID-19 qui consiste en une mesure compensatoire sociale liées aux pertes de droits d'auteur et de droits voisins.

§ 2. Le budget total pour cette mesure compensatoire sociale est de 19 107 088 euros.

§ 3. Ce montant est financé par le budget de l'État.

WETSONTWERP

FILIP,

KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,

ONZE GROET.

Op de voordracht van de eerste minister, van de minister van Economie en Werk, van de minister van Financiën en van de minister van Sociale Zaken,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

De eerste minister, de minister van Economie en Werk, de minister van Financiën en de minister van Sociale Zaken zijn ermee belast in onze naam bij de Kamer van volksvertegenwoordigers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst hierna volgt:

TITEL I

Algemene bepaling

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

TITEL 2

Economie

ENIG HOOFDSTUK

Compensatiemaatregel voor bepaalde auteurs en uitvoerende kunstenaars ter compensatie van de minder-inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten als gevolg van het coronavirus

Art. 2. § 1. Dit hoofdstuk voert een steunmechanisme in het kader van COVID-19 bestaande uit een sociale compensatie-maatregel verbonden aan de minder-inkomsten uit auteursrecht en naburige rechten in.

§ 2. Het totale budget voor deze sociale compensatiemaatregel bedraagt 19 107 088 euro.

§ 3. Dit bedrag wordt gefinancierd vanuit de begroting van de Staat.

Art. 3

Le mécanisme de soutien visé à l'article 2 vise à partiellement compenser la baisse de revenus générés par les droits d'auteur et les droits voisins afférents aux modes d'exploitation visés à l'article 6, subie par les auteurs et les artistes-interprètes ou exécutants à la suite de la crise sanitaire.

Art. 4

Les bénéficiaires de cette mesure compensatoire sociale sont des personnes physiques ou des sociétés unipersonnelles.

Ces bénéficiaires doivent avoir leur domicile fiscal en Belgique.

Art. 5

La mesure compensatoire sociale visée à l'article 2 a pour objet de compenser les pertes de revenus intervenues durant l'année de référence 2020 et 2021 pour les bénéficiaires.

Par bénéficiaire, le montant maximum de la compensation sociale s'élève à 10 000 euros par année de référence. Les montants de moins de 150 euros par année de référence ne sont pas payés.

Le montant total de la compensation sociale ne dépasse en tout cas jamais 70 % de la perte effective de revenus mobiliers générés par les droits d'auteur et les droits voisins pour les années 2020 et 2021.

Si une indemnité forfaitaire est accordée, le montant maximal est de 500 euros. Les montants inférieurs à 150 euros ne sont pas payés. L'alinéa précédent n'est pas applicable dans ce cas.

Art. 6

Seule la diminution des revenus en rapport avec les modes d'exploitation suivants est prise en considération:

- l'exécution publique;
- la représentation publique.

Le Roi peut préciser davantage ou compléter les modes d'exploitation prévus à l'alinéa précédent et peut

Art. 3

Het steunmechanisme zoals bedoeld in artikel 2 heeft tot doel de vermindering van inkomsten uit auteursrechten en naburige rechten uit de exploitatiewijzen zoals bedoeld in artikel 6, geleden door auteurs en uitvoerende kunstenaars ten gevolge van de gezondheids crisis gedeeltelijk te compenseren.

Art. 4

De begunstigen van deze sociale compensatiemaatregel zijn natuurlijke personen of eenpersoonsvennootschappen.

De begunstigen dienen hun fiscale woonplaats in België te hebben.

Art. 5

De sociale compensatiemaatregel zoals bepaald in artikel 2 heeft als doel de vermindering van inkomsten in 2020 en 2021 voor de begunstigen te compenseren.

Per begunstigde, bedraagt het maximumbedrag van de sociale compensatie 10 000 euro per referentiejaar. Bedragen van minder dan 150 euro per referentiejaar worden niet uitbetaald.

Het totaal bedrag van de sociale compensatie bedraagt in elk geval nooit meer dan 70 % van de effectief gederfde roerende inkomsten aan auteurs- en naburige rechten in de jaren 2020 en 2021.

Indien een forfaitaire vergoeding wordt toegekend bedraagt het maximumbedrag 500 euro. Bedragen lager dan 150 euro worden niet uitbetaald. Het vorig lid is in dat geval niet van toepassing.

Art. 6

Enkel de vermindering van inkomsten met betrekking tot de volgende exploitatiewijzen wordt in aanmerking genomen:

- de openbare uitvoering;
- de openbare opvoering.

De Koning kan de in het vorige lid bepaalde exploitatiewijzen nader preciseren of aanvullen en kan andere

déterminer d'autres situations où les bénéficiaires ont subi une diminution de revenus à la suite du coronavirus.

Art. 7

Les sociétés de gestion et les organismes de gestion collective établis en Belgique ainsi que les organismes de gestion collective ayant un établissement en Belgique qui représentent les catégories de bénéficiaires visées à l'article 4 sont chargés de la distribution des montants de la mesure de compensation sociale.

En exécution des articles 4 à 6, le Roi détermine quelles sociétés de gestion et organismes de gestion collective sont chargées de répartir une part du montant total de la compensation sociale.

La partie du montant total de la compensation octroyée aux sociétés de gestion et aux organismes de gestion collective telle que visée à l'alinéa 1er est calculée sur la base des perceptions réduites dans le courant de l'année 2020 en rapport avec les formes d'exploitation telles que visées à l'article 6. Le Roi fixe le montant exact.

Le Roi peut déterminer les modalités de paiement aux bénéficiaires.

Art. 8

Les sociétés de gestion collective ou les organismes de gestion collective tels que visés à l'article 7 qui peuvent prouver qu'ils ont, en raison de la crise du coronavirus, renoncé volontairement à percevoir une partie des droits qui leur étaient dus contractuellement pour l'année 2020 et qui s'engagent, pour l'année 2021, à accorder un geste commercial aux utilisateurs de leur répertoire peuvent compenser les droits ainsi perdus en 2020 et 2021 par rapport aux ayants droit.

Les articles 4, premier alinéa, 5, troisième alinéa, et 9 ne sont pas applicables.

Le geste commercial est négocié par la société de gestion avec les redevables de la rémunération. Ce geste commercial comporte la remise de 5 mois au maximum par rapport à certains redevables de la rémunération, en fonction de la durée de la fermeture du commerce des redevables de la rémunération et du budget disponible pour la compensation.

situaties waarin begunstigden als gevolg van het coronavirus minderinkomsten hebben geleden bepalen.

Art. 7

De beheersvennootschappen en collectieve beheersorganisaties die in België gevestigd zijn en de collectieve beheersorganisaties met een bijkantoor in België die de categorieën van begunstigden zoals bedoeld in artikel 4 vertegenwoordigen worden belast met de verdeling van de bedragen van de sociale compensatiemaatregel.

In uitvoering van de artikelen 4 tot 6 bepaalt de Koning welke beheersvennootschappen en collectieve beheersorganisaties belast worden met de verdeling van een deel van het totale bedrag van de sociale compensatie.

Het deel van het totale bedrag van de compensatie dat toegekend wordt aan de beheersvennootschappen en collectieve beheersorganisaties zoals bedoeld in het eerste lid, wordt berekend op basis van de verminderde inningen in de loop van het jaar 2020 met betrekking tot de exploitatievormen zoals bedoeld in artikel 6. De Koning stelt het exacte bedrag vast.

De Koning kan de nadere regels inzake de uitbetaling aan de begunstigden bepalen.

Art. 8

De beheersvennootschappen of de collectieve beheersorganisaties zoals bedoeld in artikel 7 die kunnen bewijzen dat zij omwille van de coronacrisis vrijwillig afstand hebben gedaan van een deel van de contractueel aan hen verschuldigde rechten met betrekking tot het jaar 2020, en zich ertoe engageren voor wat betreft het jaar 2021 om een commerciële geste ten aanzien van de gebruikers van hun repertoire toe te kennen, kunnen de hierdoor in het jaar 2020 en 2021 gederfde rechten ten aanzien van de rechthebbenden compenseren.

De artikelen 4, eerste lid, 5, derde lid, en 9 zijn niet van toepassing.

De commerciële geste wordt door de beheersvennootschap onderhandeld met de betalingsplichtigen. Deze commerciële geste bedraagt de kwijtschelding van verschuldigde rechten van maximum 5 maanden ten aanzien van bepaalde betalingsplichten, naargelang de duur van de verplichte sluiting van de handelszaak van de betalingsplichtigen en het beschikbare budget voor de compensatie.

Le Roi fixe les autres modalités d'exécution de cette disposition.

Art. 9

Par dérogation à l'article XI.256 du Code de droit économique, les sociétés de gestion de droits et les organismes de gestion collective, tels que désignés par le Roi à l'article 7, perçoivent des frais de gestion de maximum 5 % pour la répartition de la mesure de soutien.

Art. 10

§ 1er. Le Service de contrôle tel que visé à l'article I.16.§ 1er, 1° du Code de droit économique surveille l'application par les sociétés de gestion et les organismes de gestion collective visés à l'article 7, des mesures d'exécution des articles 6 à 8 et il recherche et constate les infractions à cet égard.

§ 2. La surveillance, la recherche et la constatation des infractions visées au paragraphe 1er sont effectuées conformément aux articles XI.279 et XV.25/4 du Code de droit économique et les procédures visées aux articles XV.31/1 et XV.66/2 du même code peuvent être appliquées.

§ 3. Sont passibles d'une amende pénale allant de 26 et 50 000 euros, ceux qui:

1° enfreignent les dispositions du présent chapitre ou de ses arrêtés d'exécution;

2° entravent ou empêchent intentionnellement les personnes des services visés au paragraphe 1er d'exécuter leur mission.

Art. 11

Les montants que les bénéficiaires reçoivent au titre de la mesure compensatoire sociale prévue aux articles 2 à 8 sont soumis, sur les plans social et fiscal, au même régime que les montants que les auteurs et les artistes interprètes ou exécutants ayant leur domicile fiscal en Belgique recevraient normalement, en dehors de la mesure compensatoire, des sociétés de gestion et des organismes de gestion collective pour l'exploitation de leurs œuvres et prestations.

De Koning bepaalt de verdere uitvoeringsmodaliteiten van deze bepaling.

Art. 9

In afwijking van artikel XI.256 van het Wetboek van economisch recht rekenen de beheersvennootschappen en collectieve beheersorganisaties zoals aangeduid door de Koning in artikel 7 een beheerskost van ten hoogste 5 % aan voor de verdeling van de steunmaatregel.

Art. 10

Art. 10. § 1 De Controledienst zoals bedoeld in artikel I.16.§ 1, 1° van het Wetboek van economisch recht oefent toezicht uit op de toepassing door de beheersvennootschappen en collectieve beheersorganisaties bedoeld in artikel 7 en de uitvoeringsmaatregelen van artikelen 6 tot 8 en spoort inbreuken hierop op en stelt ze vast.

§ 2. Het toezicht, de opsporing en vaststelling van de inbreuken zoals bedoeld in paragraaf 1 wordt uitgeoefend overeenkomstig de artikelen XI.279 en XV.25/4 van het Wetboek van economisch recht, waarbij toepassing kan worden gemaakt van de procedures bedoeld in de artikelen XV.31/1 en XV.66/2 van hetzelfde Wetboek.

§ 3. Met een strafrechtelijke geldboete van 26 tot 50 000 euro worden gestraft, zij die:

1° inbreuken begaan op de bepalingen van dit hoofdstuk of haar uitvoeringsbesluiten;

2° met opzet de personen van de diensten bedoeld in paragraaf 1 hinderen of beletten bij de uitvoering van hun opdracht.

Art. 11

De bedragen die de begunstigden ontvangen ingevolge de sociale compensatiemaatregel voorzien in de artikelen 2 tot 8 van deze wet, worden op sociaalrechtelijk en fiscaalrechtelijk vlak onderworpen aan hetzelfde regime als bedragen die auteurs en uitvoerende kunstenaars die in België hun fiscale woonplaats hebben buiten de sociale compensatiemaatregel normalerwijze zouden ontvangen van beheersvennootschappen en collectieve beheersorganisaties voor de exploitatie van hun werken en prestaties.

Art. 12

Par dérogation à l'article 130, § 2, alinéa 3, de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage, il n'est pas tenu compte des montants perçus dans le cadre de la présente loi.

TITRE 3

Finances

CHAPITRE UNIQUE

**Remboursement des droits d'accise
pour la bière en cuves et en fûts invendable**

Art. 13

Il est procédé au remboursement des droits d'accise pour la bière en cuves et en fûts devenue invendable suite à la fermeture obligatoire du secteur horeca qui a déjà été mise à la consommation et effectivement livrée à des établissements horeca à la condition que la bière en cuves et en fûts concernée a bien été reprise et détruite et qu'elle a été remplacée par la personne qui a mis la bière à la consommation, gratuitement ou du moins sans nouvelle facturation des droits d'accise, par de la bière de même nature et en même quantité.

L'administration procède, à la demande de la personne qui a mis la bière à la consommation, au remboursement du montant des droits d'accise qui avait déjà été payé sur la bière reprise, dans la mesure où il peut être démontré sur base des pièces comptables et de toute autre pièce présentées que les obligations prévues au présent article ont été respectées.

Le Roi définit les mesures de contrôle et la procédure d'octroi du remboursement des droits d'accise.

La présente mesure est d'application pour la bière en cuves et en fûts mise à la consommation entre le 1er juin 2020 et le 30 octobre 2020 et qui a été remplacée entre le 1er avril 2021 et le 30 septembre 2021.

Art. 12

In afwijking van artikel 130, § 2, derde lid, van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheids-reglementering wordt geen rekening gehouden met de bedragen ontvangen in het kader van deze wet.

TITEL 3

Financien

ENIG HOOFDSTUK

**Terugbetaling van accijnzen
voor onverkoopbaar tankbier en bier in vaten**

Art. 13

Terugbetaling van accijnzen wordt verleend voor tankbier en bier in vaten dat reeds in verbruik werd gesteld en effectief werd geleverd aan horecagelegenheden, en dat onverkoopbaar is geworden ingevolge de verplichte sluiting van de horecasector, op voorwaarde dat het betrokken tankbier en bier in vaten effectief werd teruggenomen en vernietigd, en kosteloos of ten minste zonder nieuwe doorrekening van accijnzen werd vervangen door bier van dezelfde aard en in dezelfde hoeveelheid door de persoon die het bier in verbruik heeft gesteld.

De administratie gaat, op verzoek van de persoon die het bier in verbruik heeft gesteld, over tot terugbetaling van het bedrag aan accijnzen dat reeds werd betaald op het teruggenomen bier, voor zover op basis van voorgelegde boekhoudkundige en andere stukken kan worden aangetoond dat de verplichtingen voorzien in dit artikel werden nageleefd.

De Koning bepaalt de controlemaatregelen en de procedure van toekenning van terugbetaling van accijnzen.

Deze maatregel is van toepassing op alle inverbruikstellingen van tankbier en bier in vaten vanaf 1 juni 2020 tot en met 30 oktober 2020, dat werd vervangen tussen 1 april 2021 en 30 september 2021.

TITRE 4

Affaires sociales

CHAPITRE UNIQUE

La réduction groupe-cible des cotisations de sécurité sociale dans le cadre de la relance

Art. 14

Une réduction groupe-cible est octroyée conformément aux conditions et modalités déterminées aux articles 16 à 20 inclus aux employeurs et aux personnes assimilées aux employeurs, visées à l'article 1er, § 1er, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs à condition – et pour autant – qu'ils ressortent du champ d'application de la loi du 5 décembre 1968 sur les conventions collectives de travail et les commissions paritaires.

Art. 15

Pour l'application du présent chapitre, on entend par:

1° "réduction groupe-cible": la réduction de cotisations visée au Titre IV, chapitre 7, section 3, de la loi-programme (I) du 24 décembre 2002;

2° "mu": la fraction des prestations, déterminé de la façon prévue à l'article 2, 2°, g), de l'arrêté royal du 16 mai 2003 pris en exécution du Chapitre 7 du Titre IV de la loi-programme du 24 décembre 2002 (I), visant à harmoniser et à simplifier les régimes de réductions de cotisations de sécurité sociale;

3° "mu (glob)": la somme de toutes les occupations d'un travailleur auprès d'un même employeur pendant un trimestre;

4° "mu (glob) total": la somme des "mu (glob)" de tous les travailleurs employés par le même employeur;

5° "G1" et "G17": les montants de la réduction visés à l'article 336 de la loi programme (I) précitée du 24 décembre 2002;

6° "unité d'établissement": lieu d'activité, géographiquement identifiable par une adresse, où s'exerce au moins une activité de l'entité enregistrée ou à partir duquel elle est exercée;

TITEL 4

Sociale zaken

ENIG HOOFDSTUK

Doelgroepvermindering van socialezekerheidsbijdragen in het kader van de relance

Art. 14

Er wordt een doelgroepvermindering toegekend volgens de voorwaarden en modaliteiten bepaald in de artikelen 16 tot 20 aan de werkgevers en de personen die hiermee worden gelijkgesteld, bedoeld in artikel 1, § 1, van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders wanneer en voor zover zij onder het toepassingsgebied vallen van de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités.

Art. 15

Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

1° "doelgroepvermindering": de vermindering van bijdragen bedoeld in Titel IV, hoofdstuk 7, afdeling 3, van de programmawet (I) van 24 december 2002;

2° "mu": de prestatiebreuk van de prestaties, zoals berekend overeenkomstig artikel 2, 2°, g), van het koninklijk besluit van 16 mei 2003 tot uitvoering van het Hoofdstuk 7 van Titel IV van de programmawet van 24 december 2002 (I), betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsbijdragen;

3° "mu (glob)": de som van alle tewerkstellingen van een werknemer bij een en dezelfde werkgever tijdens een kwartaal;

4° "totale mu (glob)": de som van de "mu (glob)"s van alle bij dezelfde werkgever in dienst zijnde werknemers;

5° "G1" en "G17": de verminderingsbedragen bedoeld in artikel 336 van de voormelde programmawet (I) van 24 december 2002;

6° "vestigingseenheid": een plaats die men geografisch gezien kan identificeren door een adres, waar ten minste een activiteit van de geregistreerde entiteit wordt uitgeoefend of van waaruit de activiteit wordt uitgeoefend;

7° “employeur lourdement impacté”: un employeur est considéré comme lourdement impacté lorsque le volume de travail, calculé sur la base du “mu (glob) total”, du premier trimestre de 2021 est 50 % inférieur à celui du premier trimestre 2020 ou au quatrième trimestre 2020 50 % inférieur par rapport au quatrième trimestre 2019. Cette comparaison est faite au niveau de l’employeur. Le calcul se fait sur base des données de la DmfA à la date du 1er juillet 2021 sans prise en compte des adaptations ou rectifications après le 1er juillet 2021.

Art. 16

Au troisième trimestre 2021, une réduction groupe-cible sera accordée pour un maximum de cinq travailleurs par unité d’établissement à la condition qu’au niveau de l’employeur il y ait une augmentation du volume de travail au troisième trimestre 2021 par rapport au volume de travail au premier trimestre 2021, calculé sur la base du “mu (glob) total”. L’augmentation requise dépend du nombre moyen de travailleurs, calculé conformément à l’article 1er de l’arrêté royal du 28 octobre 2009 déterminant la période de référence et les modalités du calcul de la moyenne des travailleurs occupés pendant cette période de référence en vue de la perception, par l’Office national de Sécurité sociale, des cotisations visées aux articles 58 et 60 de la loi du 26 juin 2002 relative aux fermetures d’entreprises et de la cotisation visée à l’article 38, § 3, alinéa 1er, 9° de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés:

1° pour les employeurs qui occupent en moyenne moins de 50 travailleurs, cette augmentation doit être d’au moins 25 %;

2° pour les employeurs qui occupent en moyenne entre 50 et 499 travailleurs, cette augmentation doit être d’au moins 20 % avec une augmentation minimale du “mu (glob) total” égale à 12,5;

3° pour les employeurs qui occupent en moyenne 500 travailleurs ou plus, cette augmentation doit être d’au moins 10 % avec une augmentation minimale du “mu (glob) total” égale à 100.

Art. 17

Ni l’augmentation du personnel mentionné à l’article précédent, ni la diminution du personnel mentionnée à l’article 15, 7°, ne peuvent résulter d’une opération de

7° “zwaar getroffen werkgever”: een werkgever wordt beschouwd als zwaar getroffen wanneer het arbeidsvolume, berekend op basis van de “totale mu (glob)”, tijdens het eerste kwartaal 2021 50 % lager ligt dan in het eerste kwartaal 2020 of tijdens het vierde kwartaal 2020 50 % lager ligt dan in het vierde kwartaal 2019. Deze vergelijking gebeurt op het niveau van de werkgever. De berekening gebeurt op basis van de gegevens van de DmfA, op 1 juli 2021 waarbij wijzigingen of rechtzettingen na 1 juli 2021 niet in aanmerking worden genomen.

Art. 16

In het derde kwartaal 2021 wordt een doelgroepvermindering toegekend voor maximum vijf werknemers per vestigingseenheid op voorwaarde dat er op het niveau van de werkgever een toename is van het arbeidsvolume in het derde kwartaal 2021 ten opzichte van het arbeidsvolume in het eerste kwartaal 2021, berekend op basis van de “totale mu (glob)”. De vereiste toename is afhankelijk van het gemiddeld aantal tewerkgestelde werknemers, berekend overeenkomstig artikel 1 van het koninklijk besluit van 28 oktober 2009 waarbij de referteperiode en de wijze worden bepaald waarop het gemiddelde van de tijdens deze referteperiode tewerkgestelde werknemers wordt berekend met het oog op de inning, door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, van de bijdragen bedoeld in de artikelen 58 en 60 van de wet van 26 juni 2002 betreffende de sluiting van de ondernemingen en van de bijdrage bedoeld in artikel 38, § 3, eerste lid, 9° van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers:

1° voor de werkgevers die gemiddeld minder dan 50 werknemers tewerkstellen, dient deze toename minstens 25 % te bedragen;

2° voor de werkgevers die gemiddeld tussen de 50 en de 499 werknemers tewerkstellen dient deze toename minstens 20 % te bedragen, met een minimale verhoging van de “totale mu (glob)” gelijk aan 12,5;

3° voor de werkgevers die gemiddeld 500 of meer werknemers tewerkstellen dient deze toename minstens 10 % van het arbeidsvolume, met een minimale verhoging van de “totale mu (glob)” gelijk aan 100.

Art. 17

De toename van het personeel bedoeld in het vorige artikel, noch de afname van het personeel bedoeld in artikel 15, 7°, mag het gevolg zijn van een juridische

restructuration légale visée aux articles 12:2 à 12:10, 12:101 et 12:103 du Code des sociétés et des associations.

Art. 18

Le montant de la réduction groupe-cible est:

1° pour les employeurs lourdement impactés: G17 pour un maximum de cinq travailleurs par unité d'établissement;

2° pour les autres employeurs: G1 pour un maximum de cinq travailleurs par unité d'établissement.

Art. 19

Les articles 324 à 328 inclus, 335 à 338 inclus, 353ter et 353^{quater} de la loi-programme (I) précitée du 24 décembre 2002 ainsi que les articles 2 et 4 de l'arrêté royal du 16 mai 2003 pris en exécution du Chapitre 7 du Titre IV de la loi-programme du 24 décembre 2002 (I), visant à harmoniser et à simplifier les régimes de réductions de cotisations de sécurité sociale sont applicables aux réductions groupe-cible octroyé en application du présent chapitre.

Art. 20

Pour bénéficier de la réduction, l'employeur doit respecter les conditions suivantes:

1° garder en service les travailleurs pour lesquels la réduction groupe-cible est appliqué de manière ininterrompue pendant le trimestre concerné par cette réduction groupe-cible, sauf si le travailleur a lui-même démissionné ou a été licencié pour motif grave;

2° s'abstenir au cours de 2021:

a) de la distribution de dividendes aux actionnaires;

b) de la distribution de bonus aux membres du Conseil d'administration et au personnel de direction de l'entreprise;

c) du rachat d'actions propres;

3° aux deuxième et troisième trimestres 2021, ne pas avoir annoncé ni annoncer un licenciement collectif tel que visés à l'article 6 de la convention collective de travail n° 24 du 2 octobre 1975 concernant la procédure

herstructureringsoperatie zoals bedoeld in de artikelen 12:2 tot 12:10, 12:101 en 12:103 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

Art. 18

Het bedrag van de doelgroepvermindering bedraagt:

1° voor de zwaar getroffen werkgevers: G17 voor maximum vijf werknemers per vestigingseenheid;

2° voor de andere werkgevers: G1 voor maximum vijf werknemers per vestigingseenheid.

Art. 19

De artikelen 324 tot en met 328, 335 tot en met 338, 353ter en 353^{quater} van de voormelde programmawet (I) van 24 december 2002 alsook de artikelen 2 en 4 van het koninklijk besluit van 16 mei 2003 tot uitvoering van het Hoofdstuk 7 van Titel IV van de programmawet van 24 december 2002 (I), betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsbijdragen vinden toepassing op de doelgroepverminderingen toegekend in toepassing van dit hoofdstuk.

Art. 20

Om de vermindering te kunnen genieten, dient de werkgever de volgende voorwaarden na te leven:

1° hij moet de werknemers waarvoor hij de doelgroepvermindering toepast, ononderbroken in dienst houden gedurende het kwartaal waarop deze doelgroepvermindering betrekking heeft, behoudens indien de werknemer zelf ontslag neemt of ontslagen wordt om dringende reden;

2° hij moet zich in 2021 onthouden van:

a) het uitkeren van dividend aan aandeelhouders;

b) het uitkeren van bonussen aan de leden van de Raad van Bestuur en aan het leidinggevend personeel van de onderneming;

c) het inkopen van eigen aandelen;

3° hij mag in het tweede en derde kwartaal van 2021 geen collectief ontslag aangekondigd hebben of aankondigen, zoals bedoeld in artikel 6 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 24 van 2 oktober 1975 betreffende

d'information et de consultation des représentants des travailleurs en matière de licenciements collectifs;

4° il doit utiliser le système de caisse enregistreuse, tel que défini dans l'arrêté royal du 30 décembre 2009 fixant la définition et les conditions auxquelles doit répondre un système de caisse enregistreuse dans le secteur horeca, si cela est obligatoire conformément à l'article 21bis de l'arrêté royal n° 1 du 29 décembre 1992 relatif aux mesures tendant à assurer le paiement de la taxe sur la valeur ajoutée;

5° il doit se conformer en 2021 aux dispositions contenues dans les conventions collectives de travail sectorielles visées aux articles 12 et 13 de la loi du 5 mars 2017 concernant le travail faisable et maniable ou, à défaut d'existence de telles conventions, il doit respecter les dispositions visées aux articles 14 et 15 de la même loi ainsi que celles contenues dans l'arrêté royal du 5 décembre 2017 portant exécution de la section 1re du chapitre 2, de la loi du 5 mars 2017 concernant le travail faisable et maniable, dans la mesure où elles s'appliquent à lui.

Art. 21

Sont chargés de surveiller le respect des dispositions du présent chapitre, les inspecteurs sociaux des services ou les institutions suivants:

- 1° l'Office national de Sécurité Sociale;
- 2° l'Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants;
- 3° la Direction Générale Contrôle des lois sociales du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale;
- 4° la Direction Générale Contrôle du bien-être au travail du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale;
- 5° l'Office national de l'emploi;
- 6° l'Institut national d'assurance maladie-invalidité.

Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 et 43 à 49 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions du présent chapitre.

de informatie en raadpleging van de werknemersvertegenwoordigers met betrekking tot het collectief ontslag;

4° hij moet gebruik maken van het geregistreerd kassasysteem, zoals gedefinieerd in het koninklijk besluit van 30 december 2009 tot het bepalen van de definitie en de voorwaarden waaraan een geregistreerd kassasysteem in de horecasector moet voldoen, indien dit is opgelegd overeenkomstig artikel 21bis van het koninklijk besluit nr. 1 van 29 december 1992 met betrekking tot de regeling voor de voldoening van de belasting over de toegevoegde waarde;

5° hij moet in 2021 de bepalingen naleven die opgenomen zijn in de sectorale collectieve arbeidsovereenkomsten bedoeld in de artikelen 12 en 13 van de wet van 5 maart 2017 betreffende werkbaar en wendbaar werk, of, bij gebreke aan dergelijke overeenkomsten, moet hij de bepalingen naleven bedoeld in de artikelen 14 en 15 van dezelfde wet evenals deze in het koninklijk besluit van 5 december 2017 houdende uitvoering van afdeling 1 van hoofdstuk 2 van de wet van 5 maart 2017 betreffende werkbaar en wendbaar werk, voor zover deze op hem van toepassing zijn.

Art. 21

De sociaal inspecteurs van de volgende diensten of instellingen zijn belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van dit hoofdstuk:

- 1° de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid;
- 2° het Rijksinstituut voor de sociale verzekering der zelfstandigen;
- 3° de Algemene Directie Toezicht op de Sociale Wetten van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg;
- 4° de Algemene Directie Toezicht op het Welzijn op het Werk van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg;
- 5° de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening;
- 6° het Rijksinstituut voor Ziekte- en invaliditeitsverzekering.

De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 en 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van dit hoofdstuk.

Art. 22

Dans l'article 336 de la loi-programme du 24 décembre 2002 (I), visant à harmoniser et à simplifier les régimes de réductions de cotisations de sécurité sociale, modifié en dernier lieu par la loi du 19 décembre 2014, les modifications suivantes sont apportées:

1° les mots "ou G16" sont à chaque fois remplacés par les mots ", G16 ou G17";

2° la phrase "L'article 337 n'est pas d'application." est complétée par la phrase suivante: "G17 est égal à 2 400 euros."

Art. 23

Le présent chapitre entre en vigueur le 1er juillet 2021.

TITRE 5

*Emploi*CHAPITRE 1ER

Octroyer aux employeurs qui occupent des travailleurs manuels qui relèvent de la Commission paritaire de l'industrie hôtelière (PC 302) une réduction des cotisations de sécurité sociale destinées au régime des vacances légales des travailleurs manuels et à octroyer une subvention à l'Office national des vacances annuelles

Art. 24

À l'article 38, § 3, 8°, de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés, remplacé par l'arrêté royal n° 96 du 28 septembre 1982 et modifié en dernier lieu par la loi du 7 juin 2015, un alinéa rédigé comme suit est inséré entre les alinéas 2 et 3:

"En ce qui concerne les travailleurs manuels qui relèvent de la Commission paritaire de l'industrie hôtelière (PC 302), pour les quatre trimestres de l'année 2020, le taux de cotisation de 15,84 p.c. visé à l'alinéa 2 est remplacé par le taux de 5,57 p.c. et la part comprise dans cette cotisation versée annuellement dans le cours de l'année qui suit l'exercice de vacances est de 0,00 p.c."

Art. 22

In artikel 336 van de programmawet (I) van 24 december 2002 betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsbijdragen, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 19 december 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden "of G16" worden telkens vervangen door de woorden ", G16 of G17";

2° de zin "Artikel 337 is niet van toepassing." wordt aangevuld met de volgende zin: "G17 is gelijk aan 2 400 euro."

Art. 23

Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 juli 2021.

TITEL 5

Werk

HOOFDSTUK 1

Toekenning van een vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen bestemd voor het wettelijk vakantiestelsel voor handarbeiders aan de werkgevers die handarbeiders tewerkstellen die onder het Paritair Comité voor het hotelbedrijf (PC 302) vallen, en tot toekenning van een toelage aan de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie

Art. 24

In artikel 38, § 3, 8°, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, vervangen bij het koninklijk besluit nr. 96 van 28 september 1982 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 7 juni 2015, wordt tussen het tweede en het derde lid, een lid ingevoegd, luidende:

"Wat de handarbeiders betreft die onder het Paritair Comité voor het hotelbedrijf (PC 302) vallen wordt, voor de vier kwartalen van 2020, het bijdragepercentage van 15,84 pct., bedoeld in het tweede lid, vervangen door het bijdragepercentage van 5,57 pct. en het gedeelte begrepen in deze bijdrage dat slechts jaarlijks gestort wordt in de loop van het jaar dat volgt op het vakantiejaar wordt vastgesteld op 0,00 pct."

Art. 25

Une subvention inscrite au budget du SPF Sécurité sociale est accordée à l'Office national des vacances annuelles pour l'année 2021 afin de compenser la réduction des cotisations de sécurité sociale destinées au régime des vacances légales des travailleurs manuels qui relèvent de la Commission paritaire de l'industrie hôtelière (PC 302) prévue par l'article 38, § 3, 8°, alinéa 3, de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés.

Le montant de cette subvention est fixé à 110 000 000 euros.

Le montant visé à l'alinéa 2 est versé à l'Office national des vacances annuelles au plus tard le 31 juillet 2021.

Art. 26

Le présent chapitre produit ses effets le 15 juin 2021.

CHAPITRE 2

Élargissement de la capacité de travail des étudiants par la neutralisation des heures prestées pour le troisième trimestre 2021

Art. 27

Par dérogation à l'article 17bis, paragraphes 1er et 3, de l'arrêté royal du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, les heures prestées lors du troisième trimestre 2021 ne sont pas prises en compte dans le calcul du contingent annuel de 475 heures.

Art. 25

Een toelage die in de begroting van de FOD Sociale Zekerheid is opgenomen, wordt aan de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie toegekend voor het jaar 2021 ter compensatie van de vermindering van de sociale zekerheidsbijdragen bestemd voor het wettelijk vakantiestelsel voor de handarbeiders die onder het Paritair Comité voor het hotelbedrijf (PC 302) vallen voorzien in artikel 38, § 3, 8°, derde lid, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers.

Het bedrag van deze toelage wordt vastgesteld op 110 000 000 euro.

Het in het tweede lid bedoelde bedrag wordt uiterlijk op 31 juli 2021 aan de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie betaald.

Art. 26

Dit hoofdstuk heeft uitwerking met ingang van 15 juni 2021.

HOOFDSTUK 2

Uitbreiding van de mogelijkheid tot studentenarbeid door de tijdens het derde kwartaal 2021 gepresteerde uren te neutraliseren

Art. 27

In afwijking van artikel 17bis, paragrafen 1 en 3, van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, worden de tijdens het derde kwartaal van 2021 gepresteerde uren niet in aanmerking genomen voor de berekening van het jaarlijkse contingent van 475 uren.

Art. 28

Le présent chapitre entre en vigueur le 1er juillet 2021.

Donné à Bruxelles, le 26 mai 2021

PHILIPPE

PAR LE ROI:

Le premier ministre,

Alexander DE CROO

Le ministre de l'Économie et du Travail,

Pierre-Yves DERMAGNE

Le ministre des Finances,

Vincent VAN PETEGHEM

Le ministre des Affaires sociales,

Frank VANDENBROUCKE

Art. 28

Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 juli 2021.

Gegeven te Brussel, 26 mei 2021

FILIP

VAN KONINGSWEGE:

De eerste minister,

Alexander DE CROO

De minister van Economie en Werk,

Pierre-Yves DERMAGNE

De minister van Financiën,

Vincent VAN PETEGHEM

De minister van Sociale Zaken,

Frank VANDENBROUCKE